

LỜI CẢM ƠN

Là một sinh viên ngành văn hoá du lịch đã 4 năm miệt mài trên ghế nhà trường, không riêng gì bản thân em mà mỗi bạn sinh viên được làm khóa luận thì đây thực sự là một niềm vinh dự lớn. Để hoàn thành đề tài này đòi hỏi sự cố gắng rất lớn của bản thân cũng như sự giúp đỡ của giáo viên hướng dẫn cùng sự cổ vũ động viên to lớn của gia đình và bạn bè.

Trong quá trình để hoàn thành công trình nghiên cứu của bản thân, em đã nhận được sự chỉ bảo tận tình của cô giáo, thạc sĩ văn hoá Đào Thị Thanh Mai. Em xin được tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Cô. Đồng thời em cũng xin được cảm ơn các thầy cô giáo trong khoa, gia đình, bạn bè đã giúp đỡ em rất nhiều trong suốt quá trình để em có thể hoàn thành tốt khóa luận lần này.

Tuy nhiên, do kiến thức cũng như kinh nghiệm thực tế, tư duy còn nhiều hạn chế không tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của thầy cô và các bạn, để bản thân có thể hoàn thiện hơn hóa luận tốt nghiệp.

Em xin chân thành cảm ơn!

Sinh viên
Trần Thị Ngân

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề
3. Mục đích, ý nghĩa của đề tài
4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài
5. Phương pháp nghiên cứu

CHƯƠNG 1: KHÁI QUÁT VỀ LỄ HỘI VÀ LỄ HỘI DU LỊCH

1.1. Lễ hội

1.1.1. Khái niệm

1.1.2. Lịch sử hình thành

1.1.3. Phân loại lễ hội

1.1.3.1. Căn cứ vào thời gian hình thành và phát triển của lễ hội

1.1.3.2. Căn cứ vào không gian tổ chức

1.1.3.3. Căn cứ vào mục đích thờ cúng

1.1.4. Cấu trúc của lễ hội

1.1.4.1. Lễ hội truyền thống

1.1.4.2. Lễ hội hiện đại

1.1.5. Đặc điểm, chức năng, vai trò của lễ hội

1.1.5.1. Đặc điểm của lễ hội

1.1.5.2. Vai trò của lễ hội

1.2. Du lịch lễ hội

1.3. Lễ hội du lịch

1.3.1. Khái niệm

1.3.2. Đặc điểm của lễ hội du lịch

1.3.3. Vai trò của lễ hội du lịch

1.3.4. Cơ sở để hình thành lễ hội du lịch

1.3.5. Sự so sánh giữa lễ hội du lịch hiện đại và lễ hội truyền thống

1.3.6. Ưu điểm và nhược điểm của lễ hội du lịch

1.3.7. Một số lễ hội du lịch tiêu biểu trên thế giới và ở Việt Nam

Tiểu kết chương 1.

CHƯƠNG 2: TÌM HIỂU LỄ HỘI HOA PHƯỢNG ĐỎ- HẢI PHÒNG

2.1. Sự kiện Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013

2.2. Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng

2.2.1. Ý tưởng tổ chức sự kiện.

2.2.2. Công tác chuẩn bị và tổ chức Lễ hội

2.2.2.1. UBND Thành phố Hải Phòng

2.2.2.2. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch

2.2.2.3. Sở Thông tin và Truyền thông

2.2.2.4. Trung tâm văn hóa, Trung tâm triển lãm và mỹ thuật thành phố

2.2.2.5. Bảo tàng Hải Phòng

2.2.2.6. Đoàn nghệ thuật thành phố

2.2.2.7. Các ban ngành và các cấp lãnh đạo khác

2.2.3 Nội dung tổ chức của Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ nhất

2.2.3.1. Các hoạt động chính

2.2.3.2. Các hoạt động bổ sung

2.3. Đánh giá về hoạt động tổ chức Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ nhất

2.3.1. Kết quả đạt được

2.3.2. Công tác tổ chức

2.3.3. Công tác tuyên truyền, quảng bá

2.3.4. Tác động của Lễ hội đối với sự phát triển hình ảnh du lịch thành phố Hải Phòng.

2.4. Những thành công, vấn đề tồn tại và hạn chế từ tổ chức Lễ hội

Tiểu kết chương 2.

CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NHẪM KHAI THÁC CÓ HIỆU QUẢ LỄ HỘI HOA PHƯỢNG ĐỎ PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH HẢI PHÒNG

3.1. Khái quát về hoạt động du lịch ở Hải Phòng

3.1.1 Thực trạng khai thác du lịch ở Hải Phòng ở Việt Nam

3.1.1.1 Khách du lịch

3.2 Các giải pháp khai thác và phát triển du lịch

3.2.1 Thiết kế chương trình lễ hội đặc sắc

3.2.2 Thu hút, đầu tư vốn

3.2.3 Vận động sự tham gia tích cực của dân cư địa phương

3.2.4 Chiến lược quảng bá rộng rãi

3.2.5 Xây dựng, cải tạo cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kĩ thuật

3.2.6 Đẩy mạnh xúc tiến quảng bá mở rộng thị trường

3.3. Kiến nghị

3.3.1. Đề xuất với UBND, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng

3.3.2. Đề xuất với ban ngành tổ chức lễ hội

3.3.3 Kiến nghị với chính quyền địa phương

Tiểu kết chương 3

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHỤ LỤC

LỜI MỞ ĐẦU

1.Lý do chọn đề tài

Du lịch trong những năm gần đây có những bước phát triển mạnh mẽ, là một trong những ngành kinh tế mũi nhọn của nền kinh tế quốc dân.

Bên cạnh đó, Việt Nam được đánh giá là nước có tiềm năng về du lịch, trong đó lễ hội được xem như một bộ phận cấu thành tiềm năng ấy. Từ bao đời nay, lễ hội

luôn giữ vai trò như sợi dây gắn kết cộng đồng, tạo dựng không gian văn hóa vừa trang trọng, linh thiêng, vừa tung bừng, náo nức. Lễ hội trở thành nơi công chúng đến với lịch sử cha ông, trở về với cội nguồn dân tộc, tưởng nhớ công ơn người đi trước, cầu mong những điều tốt lành. Đồng thời đó là nơi người dân được vui chơi, giải tỏa, bù đắp về tinh thần. Nó được xem như một phương tiện văn hóa đa năng diễn ra vào những thời điểm được lựa chọn ở các địa phương dựa trên cơ sở các điều kiện lịch sử, kinh tế, văn hóa xã hội có liên quan.

Theo thống kê tháng 1/2013 của Cục Văn hóa thông tin cơ sở, Bộ Văn hóa - thể thao và du lịch, mỗi năm cả nước có khoảng 8.000 lễ hội, trong số này lễ hội dân gian truyền thống chiếm 80%, lễ hội tôn giáo gần 16% và trên 4% là lễ hội lịch sử cách mạng...

Trong thống kê kể trên, có tính cả đến các lễ hội du nhập từ nước ngoài vào Việt Nam như lễ tình yêu, lễ Giáng sinh, lễ hội hóa trang, Ngày của mẹ, Ngày của cha...

Theo thống kê này, trung bình mỗi ngày nước ta có tới hơn 20 lễ hội. Đây là chưa kể có lễ hội tổ chức một hai ngày trong năm, nhưng không ít lễ hội kéo dài cả tuần, cả tháng, thu hút hàng vạn người tham gia như hội chùa Hương, Yên Tử, lễ đền Bà chúa Kho, hội chùa Thầy, chùa Tây Phương...

Trong giai đoạn hiện nay, cùng với sự đổi thay nhiều mặt của đất nước, lễ hội truyền thống Việt Nam đang có sự biến đổi cả về nội dung và hình thức biểu hiện. Những hình thức mới chứa đựng những nội dung mới của hoạt động lễ hội đang diễn ra, biến động và từng bước định hình trong điều kiện mới. Bên cạnh lễ hội truyền thống còn có các lễ hội hiện đại. Đó là các lễ hội du lịch, liên hoan du lịch, lễ hội thương mại - du lịch, lễ hội văn hóa – thể thao - du lịch, các Festival... đang ngày càng mở rộng với nhiều quy mô, mức độ và nội dung phong phú, đa dạng, sinh động... Việc khai thác, sử dụng và mở rộng các nội dung, thành tố của

lễ hội của các địa phương trên cả nước phục vụ phát triển du lịch là một vấn đề mới, hứa hẹn tiềm năng to lớn.

Hải Phòng là một thành phố năng động, đang có những bước chuyển mình quan trọng và việc đầu tư, phát triển tiềm năng, thế mạnh của vùng trong kinh doanh du lịch là không thể thiếu. Việc khai thác tiềm năng của Du lịch lễ hội mà tiêu điểm là Lễ hội Hoa phượng đỏ (Hải Phòng) đã gặt hái được những thành công to lớn. Và hơn thế, đây còn là minh chứng cho việc xây dựng, phát triển loại hình du lịch lễ hội và là cơ hội để du lịch Hải Phòng cất cánh. Thông qua tổ chức lễ hội, củng cố sự đoàn kết thống nhất, có thêm niềm tin, động lực vượt qua khó khăn, tiếp tục tạo đà phát triển kinh tế- xã hội thành phố. Đây cũng là sự kiện thiết thực hưởng ứng, hướng đến Năm du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng- Hải Phòng 2013 và những năm tháng sau này.

Đây là cơ hội để em có thể tìm hiểu nhiều về một vấn đề mới và góp một phần công sức nhỏ bé của mình vào sự phát triển của lễ hội du lịch nói chung và sự phát triển của du lịch thành phố nói riêng. Vì thế em đã chọn đề tài “Tìm hiểu về lễ hội du lịch, nghiên cứu điển hình lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng”

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Đã có rất nhiều công trình nghiên cứu về lễ hội nói chung. Đối với đề tài lễ hội du lịch, trên thế giới, một số tác phẩm và công trình nghiên cứu được công bố gần đây có thể kể:

- “Quảng bá lễ hội và du lịch địa phương: vai trò hỗ trợ của người dân và sự tiêu dùng của du khách” (Local Festivals and Tourism Promotion: The Role of Public Assistance and Visitor Expenditure) của Daniel Felsenstein và Aliza Fleischer) [12].

- “Nghiên cứu về bản chất và phạm vi của lễ hội” (The nature and scope of festival studies) của Donald Getz – GS danh dự tại đại học Calgary – Canada[9].
- “Lễ hội – lời mời gọi du lịch” (Festivals – a tourism invitation to the world) (Anita Mendiratta, chương trình CNN TASK Group) tháng 1/2010
- “Phân tích tác động kinh tế của Liên hoan Khoa học và Nghệ thuật Igatha – New York trong lễ hội mùa đông” (ThS. Jessica Claire Daniels, đại học Cornell, Igatha, New York, USA tháng 8/2007)
- “Lễ hội du lịch ở Trung Quốc, tìm hiểu lễ hội thuyền rồng” (tác giả: Zhe Chen và Ping Huang, Đại học Bách khoa Ninh Ba – Chiết Giang – Trung Quốc)[8].

Trong nước, theo em được biết, hiện chưa có công trình nghiên cứu khoa học nào được công bố về lễ hội du lịch nói chung và lễ hội Hoa Phượng Đỏ nói riêng. Về khóa luận của sinh viên, vừa rồi đã có đề tài mang tên: “Lễ hội hoa phượng đỏ - Thực trạng và giải pháp khai thác phát triển” của sinh viên Đào Thị Hoa lớp VH1201 – ngành Văn hóa du lịch.

3. Mục đích, ý nghĩa của đề tài

Mục đích của đề tài là tìm hiểu cơ sở lý luận về lễ hội và lễ hội du lịch, sự giống và khác giữa lễ hội nói chung và lễ hội du lịch, cung cấp những ví dụ điển hình về các lễ hội du lịch tiêu biểu trên thế giới và tại Việt Nam.

Về mặt thực tiễn, mục đích của đề tài là tìm hiểu công tác chuẩn bị, tổ chức, nội dung và cách thức triển khai lễ hội Hoa Phượng Đỏ lần thứ nhất tại Hải Phòng, đánh giá thành tựu và hạn chế và qua đó đề ra một số định hướng và giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả khai thác lễ hội du lịch phục vụ cho sự phát triển du lịch tại Hải Phòng nói riêng và cả nước nói chung một cách bền vững.

Bên cạnh đó, việc phát triển loại hình lễ hội du lịch đang được tất cả các ban ngành, các cơ sở kinh doanh lữ hành quan tâm và chú trọng đầu tư, các cá nhân tìm

hiểu và mong chờ những cải biến hấp dẫn. Song, việc thống kê, hệ thống các thông tin cung cấp về vấn đề này còn ít. Đồng thời phần lớn những tài liệu đó mới dừng lại ở chỗ cung cấp thông tin, ít tài liệu đề cập đến việc định hướng khai thác những tài nguyên này cho hoạt động du lịch của nước ta nói chung và thành phố Hải Phòng nói riêng. Vì thế, với đề tài này, trên cơ sở vận dụng những lý thuyết của du lịch học vào trong thực tiễn du lịch thành phố Hải Phòng thông qua ví dụ về Lễ hội Hoa Phượng đỏ (Hải Phòng), người viết mong muốn đưa ra một cái nhìn hệ thống về sản phẩm du lịch độc đáo này, cũng như những bất cập trong hiện trạng khai thác hiện nay, từ đó đề xuất những định hướng cho việc phát triển du lịch của địa phương trong thời gian tới, tạo nên nét độc đáo hấp dẫn du khách.

4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài.

Đối tượng nghiên cứu: Lễ hội du lịch, cụ thể là Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng.

Phạm vi nghiên cứu: Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng được tổ chức lần thứ nhất năm 2012 và lần thứ hai năm 2013.

5. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu:

Đây là một trong những phương pháp quan trọng được sử dụng trong đề tài nghiên cứu khoa học cũng như trong khóa luận. Trên cơ sở thu thập nguồn tin, tư liệu từ những lĩnh vực, nhiều nguồn khác nhau như tạp chí, sách báo, website, tư liệu thông kê, báo cáo của khu du lịch, từ đó người viết có những chọn lọc, xử lý thông tin đưa ra những kết luận cần thiết, có tầm nhìn khái quát về vấn đề nghiên cứu.

Phương pháp thực địa:

Tác giả dự kiến tham dự trực tiếp vào Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ hai năm vào tháng 5 năm 2013 để có những tài liệu thực tế phục vụ công tác nghiên cứu.

Bên cạnh đó là các phương pháp như: phương pháp thống kê, phân tích, so sánh, tổng hợp...

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung chính của đề tài được kết cấu làm ba chương.

Chương 1: Khái quát về lễ hội và lễ hội du lịch

Chương 2: Tìm hiểu Lễ hội Hoa phượng đỏ - Hải Phòng

Chương 3: Một số giải pháp và kiến nghị nhằm khai thác có hiệu quả Lễ hội Hoa phượng đỏ phục vụ phát triển du lịch Hải Phòng

CHƯƠNG 1

KHÁI QUÁT VỀ LỄ HỘI VÀ LỄ HỘI DU LỊCH

1.1. Lễ hội

1.1.1 Khái niệm lễ hội

Từ bao đời nay, lễ hội luôn giữ vai trò như sợi dây gắn kết cộng đồng, tạo dựng không gian văn hóa vừa trang trọng, linh thiêng, vừa tung bừng, náo nức. Lễ hội trở thành nơi công chúng đến với lịch sử cha ông, trở về với cội nguồn dân tộc, tưởng nhớ công ơn người đi trước, cầu mong những điều tốt lành. Đồng thời là nơi người dân được vui chơi, giải tỏa, bù đắp về tinh thần. Nó mang trong mình tư cách một công cụ văn hóa đa năng diễn ra vào những thời điểm được lựa chọn ở các địa phương dựa trên cơ sở các điều kiện lịch sử, kinh tế, văn hóa xã hội có liên quan. [14]

Trong gốc từ Hán Việt, “Lễ hội” được kết hợp từ hai yếu tố, trong đó “lễ” là những quy tắc ứng xử, cách thức cúng tế, nghi thức tôn giáo; “hội” là cuộc vui, đám vui đông người.

Còn trong tiếng La Tinh, “lễ hội” xuất xứ từ Festum, nghĩa là sự vui chơi, vui mừng của công chúng.[17].

Trong các ngành khoa học xã hội, thông thường *festival* có nghĩa là một hoạt động kỷ niệm định kỳ bao gồm vô số các hình thức và các sự kiện nghi lễ trực tiếp hoặc gián tiếp tác động đến tất cả các thành viên của một cộng đồng và công khai hoặc ngầm ngầm biểu lộ các giá trị cơ bản, hệ tư tưởng và thế giới quan của các thành viên trong cộng đồng đó và là nền tảng bản sắc xã hội của họ.

Giáo sư người Nhật Kurahayashi cũng đã đưa ra quan điểm rằng: “ Xét về tính chất xã hội của lễ hội, lễ hội là quảng trường tâm hồn; xét về tính chất văn nghệ, lễ hội là cái nôi sản sinh và nuôi dưỡng nghệ thuật. mỹ thuật, nghệ thuật, giải trí, trò diễn và với ý nghĩa đó, lễ hội tồn tại và có liên hệ mật thiết với sự phát triển của văn hóa [16]. Đó là ý kiến, định nghĩa về lễ hội của tác giả nước ngoài, còn tại Việt Nam, tác giả Dương Văn Sáu cũng đã đưa ra khái niệm về lễ hội:“ Lễ hội là hình thức sinh hoạt văn hóa cộng đồng diễn ra trên một địa bàn dân cư trong thời gian và không gian xác định; nhằm nhắc lại một sự kiện, nhân vật lịch sử hay huyền thoại; đồng thời là dịp để biểu hiện cách ứng xử văn hóa của con người với thiên nhiên – thần thánh và con người trong xã hội” [1, 35]

Thực vậy, dù có đôi chút khác nhau trong cách hiểu, cách diễn đạt song ta vẫn có thể nhận thấy một mạch chung, thống nhất trong một nội dung: lễ hội là cuộc đời thứ hai bên cạnh cuộc đời thực; là sinh hoạt văn hóa, tôn giáo, nghệ thuật truyền thống của cộng đồng, là sự lý tưởng hóa khát vọng cuộc đời, là một hệ thống sinh hoạt văn hóa, tôn giáo, nghệ thuật của một cộng đồng người, gắn liền với các nghi thức đặc thù và các cuộc vui chung nhằm đáp ứng nhu cầu tinh thần của con người”.

1.1.2 Lịch sử hình thành

Trải qua tiến trình lịch sử lâu đời, lễ hội Việt Nam hình thành từ rất sớm khi chưa hình thành nhà nước, chưa có sự phân chia giai cấp. Có thể cho rằng, lễ hội

chỉ xuất hiện khi xã hội loài người đạt trình độ phát triển cao trong tổ chức đời sống xã hội và lễ hội không ngừng biến đổi và hoàn thiện để phù hợp với sự phát triển của xã hội trong từng thời điểm, từng giai đoạn khác nhau của lịch sử.

Lễ hội gồm hai phần: phần Lễ và phần Hội. Cũng có những lễ hội mà ở đó hai phần lễ và phần hội hòa quyện với nhau, trong đó trọng tâm là phần Hội, nhưng bản thân phần hội đã mang trong mình ý nghĩa tâm linh của phần Lễ. Vì vậy, phần Lễ và phần Hội là một thể thống nhất, không thể chia tách; Lễ là nội dung, Hội là hình thức; Lễ là phần Đạo, Hội là phần đời; Lễ là cộng mệnh, Hội là cộng cảm; Hội gắn liền với lễ và chịu sự quy định nhất định của Lễ.

Cũng có nhà nghiên cứu đã cho rằng, để tìm hiểu văn hóa Việt Nam, văn hóa lúa nước, văn hóa làng xã Việt Nam, người ta có thể tìm hiểu thông qua các lễ hội hoặc trực tiếp tham gia vào các lễ hội. Từ đó có thể thấy các lễ hội là một tài nguyên du lịch nhân văn quan trọng.

Tín ngưỡng gian gian Việt Nam, cũng như tín ngưỡng của nhiều dân tộc bản địa khác ở Đông Nam Á, là thờ cúng tổ tiên, thờ thổ thần của gia tộc, làng xóm, các tín ngưỡng nông nghiệp, tín ngưỡng thờ thần... Những tín ngưỡng ấy hướng tới đời sống thực của con người trong lao động và sản xuất, trong các mối quan hệ xã hội của cộng đồng gia tộc và làng xã... Vì vậy, trong nông thôn đồng bằng Bắc Bộ, từ bao đời nay chùa (thờ Phật), đền (thờ thánh, thần) và đình (thờ Thành hoàng) đã trở thành trung tâm của lễ hội và các sinh hoạt văn hóa cộng đồng làng xã, đó là các hội chùa, hội đền và hội đình như hội chùa Keo (Thái Bình), hội chùa Hương (Hà Tây)... Trong các lễ hội kể trên, các tôn giáo (Phật, Đạo, Nho) đã hòa quyện chặt chẽ với tín ngưỡng gian tạo nên phần linh hồn của nghi lễ và môi trường hướng tới cho hoạt động vui chơi, hội hè.

Ý niệm phồn thực rất phổ biến trong nghi lễ và phong tục của các dân tộc nông nghiệp, ngoài ra để tưởng nhớ các anh hùng dân tộc, các nhân vật lịch sử mà có các

hội suy tôn, tưởng niệm như hội Hoa Lư ở đền vua Đinh, hội đền Kiếp Bạc tưởng nhớ anh hùng Trần Quốc Tuấn, hội Đống Đa vào mùng 5 Tết mừng vua Quang Trung Nguyễn Huệ vào Thăng Long.

Tóm lại, từ lễ hội làng mang tính chất hội mùa, lễ hội Việt Nam đã dần tự làm phong phú mình bằng những nội dung lịch sử - văn hóa, xã hội,... tạo nên diện mạo phong phú như ngày nay.

1.1.3. Phân loại lễ hội

1.1.3.1. Căn cứ vào thời gian hình thành và phát triển của lễ hội

- Lễ hội truyền thống:

Lễ hội truyền thống là loại hình sinh hoạt văn hoá, sản phẩm tinh thần của người dân được hình thành và phát triển trong quá trình lịch sử. Những lễ hội ra đời trước năm 1945 thường được coi là lễ hội truyền thống. Những lễ hội này diễn ra chủ yếu ở các làng, bản, ấp và gắn bó với cuộc sống lao động sản xuất của các tầng lớp dân cư ở các địa phương khác nhau. Loại lễ hội này thường được tổ chức theo định kì, lặp đi lặp lại theo thời gian âm lịch với các sinh hoạt văn hóa tương đối ổn định. Ví dụ như hội đền Hùng (Phú Thọ), hội chùa Hương (Hà Nội), hội Bà Chúa Xứ (An Giang)... Với số lượng đồ sộ và nội dung phong phú, lễ hội truyền thống bao gồm:

Lễ hội dân gian: Đó là kho tàng di sản văn hóa của người Việt Nam, mang dấu ấn các giai đoạn phát triển của địa phương và dân tộc trong suốt tiến trình lịch sử. Nó bao gồm các “lễ hội làng”, gắn với lao động sản xuất của tầng lớp cư dân địa phương khác nhau tạo nên những giá trị lớn lao trong kho tàng văn hóa quý báu của dân tộc ta.

Lễ hội cung đình: Gắn liền với văn hóa cung đình của các triều đại phong kiến mà đỉnh cao là sự các lễ hội cung đình triều Nguyễn như lễ tế Nam Giao, tế Xã tắc, lễ Truyền lô.

- Lễ hội hiện đại:

Là loại lễ hội mang tính thương mại cao, mang tính chính trị, hơi thở của thời đại và sử dụng thành tựu khoa học kỹ thuật. Lễ hội hiện đại ra đời từ sau cách mạng tháng Tám 1945, lấy thời gian tổ chức theo dương lịch, lễ hội hiện đại chủ yếu gắn với: Các nhân vật và sự kiện lịch sử liên quan đến cách mạng và các hoạt động văn hóa thể thao – du lịch.

Các sự kiện lịch sử cách mạng, nhân vật lịch sử đã trở thành tâm điểm, cảm hứng sáng tạo lễ hội của nhân dân, ví dụ như: Lễ hội kỉ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội, ngày Quốc khánh (2/9), ngày giải phóng miền Nam (30/4)...Rất nhiều lễ hội được hình thành, thu hút sự tham gia đông đảo của quần chúng nhân dân dưới nhiều hình thức sinh hoạt văn hóa, văn nghệ.

Bên cạnh đó, các hoạt động văn hóa thể thao – du lịch như các lễ hội du lịch, festival, hội chợ cũng là những hình thức chính của lễ hội hiện đại. Đây là những hoạt động mang nặng yếu tố kinh tế, phản ánh nhu cầu và xu thế phát triển của thời đại mới, thời đại công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, ví dụ như: Lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ 1- 2012, lần thứ 2 -2013, lễ hội hoa Đà Lạt, Carnaval Hạ Long...

1.1.3.2. Căn cứ vào không gian tổ chức

Theo tác giả Dương Văn Sáu, căn cứ vào không gian, có thể chia lễ hội theo các hình thức sau đây:

- Lễ hội mang tính quốc tế :

Là những lễ hội được du nhập từ bên ngoài vào trong đời sống chính trị, văn hóa, xã hội của người Việt Nam, được cả người Việt Nam và thế giới tổ chức như ngày Quốc tế lao động 1/5, ngày Quốc tế phụ nữ 8/3...Lễ hội mang tính quốc tế thường

được tổ chức vào các dịp kỉ niệm về các nhân vật, sự kiện lịch sử, có liên quan...[1;184]

- Lễ hội mang tính Quốc gia:

Là những lễ hội mà nhân vật, hoặc sự kiện được thờ cúng có liên quan ảnh hưởng sâu sắc, rộng lớn tới cả dân tộc và đất nước. Những lễ hội đó thường được gọi là “ quốc hội”, “quốc lễ”, “ quốc tự” như lễ hội đền Hùng (10/3 âm lịch), lễ hội chùa Hương...Hoặc các lễ hội hiện đại, phản ánh các sự kiện lịch sử, có vai trò to lớn, tác động và ảnh hưởng sâu sắc đến sự phát triển của lịch sử dân tộc như các lễ hội chào mừng Quốc khánh mùng 2/9, lễ hội mừng ngày sinh nhật chủ tịch Hồ Chí Minh 19/5...[1;185]

- Lễ hội mang tính vùng miền:

là những ngày lễ hội mà nhân vật hoặc sự kiện được thờ khá nổi tiếng. Khi tổ chức lễ hội được sự tham gia, có mặt của đông đảo nhân dân trong vùng, ví dụ như: Lễ hội Phủ Giày 3/3, lễ hội đền Kiếp Bạc 20/8 âm lịch...[1; 185]

- Lễ hội làng:

là hình thức phổ biến rộng rãi, với số lượng nhiều, có nội dung phong phú, đa dạng và sinh động nhất. Đây là lễ hội chủ đạo trong đời sống văn hóa của các tầng lớp dân cư, trở thành hạt nhân, nền tảng cho kho tàng lễ hội của dân tộc tồn tại, phát sinh, phát triển trong suốt tiến trình lịch sử.[1; 186]

1.1.3.3. Căn cứ vào mục đích thờ cúng

- Lễ hội gắn liền với hoạt động sản xuất:

Việt Nam là một nước nông nghiệp, nên những lễ hội gắn liền với hoạt động sản xuất nông nghiệp chiếm số lượng lớn. Văn hóa lúa nước có nhịp điệu mùa, tương ứng với công việc làm ăn là những ngày xuống đồng khẩn trương, những ngày mùa rộn rã hay các tháng “nông nhàn” rỗi việc, khá thảnh thơi. Bên cạnh đó là các

lễ thức thờ cúng hồn lúa, cầu nước, tạ ơn chứa đựng những yếu tố về đời sống của cư dân nông nghiệp mong sao mùa màng bội thu, người an vật thịnh...

- Lễ hội tôn vinh các danh nhân văn hóa, anh hùng dân tộc, các vị thành hoàng và các chư vị thánh phật, các vị thiên thần và nhân thần đã có công khai minh, khai mang đến chùa giúp dân diệt ác, trừ tà, bảo vệ cái thiện [3]

Có thể thấy, nhiều trong các lễ hội tôn vinh các anh hùng dân tộc này còn đồng nhất với hệ thống lễ hội có liên quan tới tín ngưỡng thờ thành hoàng làng.

- Lễ hội liên quan tới tín ngưỡng, tôn giáo:

Lễ hội tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên(thờ tổ nghề, tổ nước), ở phương diện quốc gia, lễ hội đền Hùng được coi như lễ hội liên quan đến tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên lớn nhất của người Việt, tổ chức vào mùng 10 tháng 3 âm lịch hàng năm, tín ngưỡng thờ thành hoàng làng, tín ngưỡng thờ Mẫu, tín ngưỡng thờ các thần tự nhiên như Sơn thần, Thổ thần , Thủy thần, mộc Thần..., tín ngưỡng phồn thực.

Lễ hội của tín ngưỡng phồn thực: là tín ngưỡng tôn thờ những hiện vật mang biểu tượng về sinh thực khí âm dương và những nghi lễ biểu đạt hành động tính giao để cầu mong sự sinh sôi nảy nở, no đủ và phát triển. Đây là một lễ hội đặc sắc, thu hút sự quan tâm chú ý của đông đảo tầng lớp nhân dân trong xã hội.

Lễ hội Kitô giáo: thường là những hình thức nghi lễ tôn giáo mang tính toàn cầu và được thực hiện nghiêm túc, thống nhất... Những nghi lễ tôn giáo đó thường chỉ là một trong những biểu hiện của sinh hoạt tôn giáo ở bất kì một giáo xứ nào, ví dụ như lễ phục sinh, lễ chúa nhật, lễ chúa hiển linh...

Lễ hội Phật giáo: Phật giáo là tôn giáo du nhập sớm nhất vào Việt Nam ta và có ảnh hưởng sâu sắc nhất. Trong năm có khá nhiều lễ hội liên quan đến những mốc thời gian gắn với Đức Giáo chủ Thích Ca Mâu Ni như lễ Đản Sinh (15/4 âm lịch), lễ Vu Lan (15/7 âm lịch)...

1.1.4. Cấu trúc của lễ hội

1.1.4.1. Lễ hội truyền thống

Lễ hội truyền thống là các lễ hội được hình thành từ trước Cách mạng Tháng Tám năm 1945, trong lễ hội truyền thống, các lễ hội dù lớn hay nhỏ đều có phần nghi lễ với những nghi thức nghiêm túc, trọng thể mở đầu ngày hội theo thời gian và không gian.

Lễ hội truyền thống bao gồm: phần lễ và phần hội

Phần lễ: Lễ là tổng thể nghi thức thể chế hoá trật tự, gắn với sự tích, quyền năng của thần, diễn đạt mối quan hệ của Người và Thần. Lễ cơ bản là linh thiêng. Nghi lễ là những nghi thức tiến hành theo những quy tắc, luật tục nhất định mang tính biểu trưng để đánh dấu, kỉ niệm một sự kiện, nhân vật nào đó nhằm mục đích cảm tạ, tôn vinh ước nguyện về sự kiện nhân vật đó với mong muốn nhận được sự may mắn tốt lành.

Phần lễ tiến hành theo một trật tự gần như thống nhất: cáo, hiến tế, cầu xin, tạ ơn.

Lễ đơn giản diễn ra trong thần điện, đa số các lễ hội đền, hội chùa, đình nước ta tiến hành lễ đơn giản. Lễ mở rộng ra ngoài thần điện với đám rước, diễn xướng. Tùy theo tính chất của lễ hội mà phần lễ sẽ mang sắc thái riêng, phần lễ là một hệ thống liên kết có trật tự cùng hỗ trợ nhau: Lễ rước nước, lễ mộc dục, lễ gia quan, lễ rước, đám rước, tế đại tế, lễ túc trực, lễ hèm, lễ rã đám.

Phần hội: Hội là những cuộc vui tổ chức chung cho đông đảo người dự, theo phong tục hoặc nhân dịp đặc biệt.

Hội là đời thường diễn ra bên ngoài thần điện và mở rộng ra tất cả vùng miền, cộng đồng, đến từng gia đình, diễn ra trong thời gian lễ sau đó. Hội là phần của những trò chơi dân gian, diễn xướng vui chơi, tất cả mọi người đều có thể tham gia vì nó được mô phỏng theo những động tác lao động hàng ngày như đấu vật, đánh đu, chơi cờ, hát đối... Hội cơ bản là đời

Hội đem lại lợi ích tinh thần cho mọi thành viên trong việc tổ chức và và mục đích của hội là để vui chơi thỏa thích, thoải mái. Phần hội thường gắn liền với tình yêu, giao duyên nam nữ nên rất có phong vị tình. Hội không bị ràng buộc bởi lễ nghi tôn giáo, đẳng cấp và tuổi tác. Con người đến với hội trong tinh thần cộng cảm, hồ hởi, sáng khoái và hoàn toàn tự nguyện.

Thật vậy, lễ hội là cuộc đời thứ hai bên cạnh cuộc đời thực; là sinh hoạt văn hóa, tôn giáo, nghệ thuật truyền thống của cộng đồng, là sự lý tưởng hóa khát vọng cuộc đời. Lễ hội diễn ra có sức hấp dẫn lạ kỳ, con người hòa với thiên nhiên, với đất trời, cảm thấy cuộc sống này thật tươi đẹp biết nhường nào.

1.1.4.2. Lễ hội hiện đại

Lễ hội hiện đại là một sinh hoạt văn hoá đồng thời là một sinh hoạt chính trị rộng khắp chứa đựng những giá trị hiện sinh đồng thời phản ánh trình độ điều kiện và xu hướng phát triển của xã hội ở vào thời điểm diễn ra lễ hội.

Lễ hội hiện đại chỉ ra đời từ sau năm 1945. Lễ hội hiện đại thường là những hoạt động mang ý nghĩa xã hội có liên quan đến các sự kiện chính trị, quân sự, văn hóa, xã hội như các hoạt động chào mừng những sự kiện nào đó, lễ khai mạc, lễ bế mạc các sự kiện quan trọng gắn với một tổ chức hay rộng hơn trên phạm vi quốc gia – dân tộc. Lễ hội hiện đại bao gồm: “ Lễ hội du lịch”, “ Lễ hội Văn hóa – Thể thao – Du lịch”, “ Lễ hội Du lịch – Thương Mại”, “ Liên hoan Du lịch”, “ Hội chợ triển lãm”, “ Festival”...

Lễ hội hiện đại có thể diễn ra định kì ngày tháng trong năm, hoặc theo định kì năm chẵn hoặc năm lẻ. Lễ hội hiện đại thường diễn ra trong thời gian ngắn, trừ các hội chợ xuân, hội chợ triển lãm, liên hoan du lịch...

Không gian của lễ hội hiện đại thường diễn ra ở các trung tâm đô thị, thủ đô và các thành phố lớn của đất nước. Trong lễ hội hiện đại có sử dụng các thành tựu

kỹ thuật, các yếu tố cấu thành của đời sống hiện đại như nghi thức, phương tiện âm thanh, hình ảnh, ánh sáng, trang phục...Lễ hội hiện đại thường được truyền thông, truyền hình rộng rãi, nhanh chóng và đầy đủ, chi tiết các hoạt động của lễ hội. Các phương tiện truyền thông như: Radiô, Truyền hình, Báo in, báo điện tử...các phương tiện truyền thông hiện đại tường thuật trực tiếp qua làn sóng điện.

Lễ hội hiện đại thường diễn ra do các cơ quan chính quyền, đoàn thể tổ chức. Thường gắn với một cơ quan đoàn thể vào thời điểm nào đó có ý nghĩa với sự ra đời tồn tại và phát triển của cơ quan tổ chức đó. Đội ngũ đại biểu, quan chức, quan khách tham dự lễ hội thường được bố trí ở một khu vực dành riêng như trên lễ đài, khán đài.

Trình tự và nội dung khái quát trong lễ hội hiện đại có thể là:

1. *Rước lửa truyền thống*: Lửa thiêng luôn có vai trò đặc biệt quan trọng trong đời sống con người. Nó luôn mang ý nghĩa linh thiêng, cao đẹp về sự phát triển. Trong thờ cúng và trong các lễ hội truyền thống không bao giờ thiếu sự có mặt của hương, lửa. Trong những lễ hội hiện đại, lửa cũng có vai trò đặc biệt quan trọng trong sự thúc đẩy động viên con người vươn tới, đạt được những đỉnh cao mới. Lửa thiêng là một thành tố không thể thiếu trong các hoạt động thể thao. Để thấp sáng các đài lửa thiêng, lửa thiêng thường được rước về từ những nơi linh thiêng của đất nước như Đền Hùng, Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Những người tham gia rước thường là những nhân vật nổi tiếng, có thành tích đặc biệt xuất sắc, được sự hộ tống trang trọng của đông đảo người và phương tiện. Lửa thiêng sẽ cháy sáng trong suốt thời gian diễn ra lễ hội làm tăng thêm nét hoành tráng, trang nghiêm của những hoạt động trong lễ hội.
2. *Rước cờ tổ quốc, cờ hội, cờ thể thao*: Cùng với lửa thiêng, những lá cờ luôn có một vị trí đặc biệt quan trọng trong mọi hoạt động của con người từ truyền thống đến hiện tại. Nó biểu trưng cho vị thế, niềm tin, niềm kiêu hãnh

và tự hào của một quốc gia, một phong trào, một tổ chức... Lá cờ luôn ở vị trí trang trọng nhất, tôn vinh nhất. Lễ thượng kỳ thường mở đầu các lễ hội hiện đại, sau đó lá cờ còn xuất hiện trong các hoạt động xếp hình, xếp chữ, diễu binh, diễu hành biểu dương lực lượng...

3. *Các nghi thức như: Chào cờ, Quốc ca, Quốc tế ca (nếu có):* Đây là những nghi thức bắt buộc trong nghi lễ và trở thành thông lệ. Đây là lúc trang nghiêm nhất, quy tụ và tập hợp niềm tin của cộng đồng vào mục tiêu, lý tưởng thiêng liêng, thống nhất của đất nước; là thời điểm thể hiện ý chí quyết tâm trước khi bước vào thực hiện nhiệm vụ nào đó.
4. *Lễ Dâng hương:* Là một hoạt động truyền thống thể hiện sự tôn kính của cá nhân và cả cộng đồng với các đối tượng được thờ cúng. Lễ dâng hương nhằm gắn kết quá khứ và hiện tại, xâu chuỗi hiện thực và siêu nhiên, với mong muốn “âm phù, dương trợ” tạo ra sự thống nhất và đồng thuận trong mục tiêu vươn tới.
5. *Diễn văn/ Chúc văn khai mạc:* Người có vị trí, địa vị trong xã hội đại diện cho tập thể đọc diễn văn khai mạc bày tỏ tình cảm của tập thể đối với các nhân vật, sự kiện mà lễ hội kỷ niệm, đồng thời thể hiện ý chí quyết tâm của tập thể trong giai đoạn kế tiếp. Định hướng, giao nhiệm vụ cho các cấp ngành địa phương, đơn vị...
6. *Đại biểu phát biểu ý kiến:* Đại diện đại biểu cho các tầng lớp nhân dân tham dự lễ hội lên phát biểu ý kiến, bày tỏ tình cảm, thái độ của tầng lớp, tổ chức mình, đồng thời thể hiện ý chí thống nhất, quyết tâm phấn đấu đạt được các mục tiêu nhiệm vụ được giao.
7. *Duyệt/ Diễu binh, diễu hành, biểu dương lực lượng:* Hoạt động này chỉ diễn ra trong các lễ hội kỷ niệm trọng thể, có ý nghĩa lớn lao, đánh dấu những thời điểm đặc biệt quan trọng của đất nước hoặc địa phương. Hình thức này nhằm biểu dương sức mạnh của tập thể, thể hiện sự đoàn kết, nhất trí trong

một khối thống nhất. Tham gia duyệt, điều binh điều hành quân chúng có các đơn vị lực lượng vũ trang của các quân binh chủng với các trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật quân sự. Bên cạnh các đơn vị lực lượng vũ trang, còn có sự tham gia của các cấp, ban ngành đoàn thể được sắp xếp bố trí chặt chẽ, khoa học liên hoàn để biểu dương sức mạnh và thành tựu kinh tế văn hoá, xã hội đạt được trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

8. *Tổ chức các hoạt động văn hoá nghệ thuật tập thể*: Theo một kịch bản đã thống nhất được dàn dựng công phu, tập luyện, sau các nghi lễ là lúc tiến hành các hoạt động văn hóa nghệ thuật – thể thao thông qua các tiết mục hát múa, các màn đồng diễn thể dục, xếp hình, xếp chữ...
9. *Bắn pháo hoa, thả đèn trời, thả bóng, thả chim bồ câu...* Tùy vào tính chất và nội dung của sự kiện của lễ hội và điều kiện thực tế của đất nước hay các địa phương ở thời điểm tổ chức lễ hội mà trong chương trình của buổi lễ có hay không các hoạt động này.
10. *Các nghi thức và các hoạt động khác*: Trong thời gian và không gian diễn ra lễ hội, tùy tình hình thực tế mà các cấp, các ngành, các tổ chức, cá nhân, đơn vị có thể có nhiều hoạt động phong phú đa dạng khác mang đậm nét văn hóa truyền thống và hiện đại.

Tóm lại, dù là lễ hội truyền thống hay lễ hội hiện đại thì vẫn luôn mang trong mình một nhiệm vụ, đó là giữ gìn, kế thừa và phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc mình nói riêng và tinh hoa nhân loại nói chung, tiếp thu các thành tựu của khoa học và kỹ thuật để xây dựng một nền văn hóa với bản sắc dân tộc riêng, vị thế riêng trong thời kỳ mới.

1.1.5. Đặc điểm, chức năng, vai trò của lễ hội

1.1.5.1. Đặc điểm của lễ hội:

- Lễ hội gắn với đời sống tâm linh, tôn giáo tín ngưỡng, nó mang tính thiêng, .

- Tính linh thiêng của lễ hội còn quy định “ngôn ngữ” của lễ hội là ngôn ngữ biểu tượng, tính thăng hoa..
- Chủ thể của lễ hội là cộng đồng, đó là cộng đồng làng, cộng đồng nghề nghiệp, cộng đồng tôn giáo tín ngưỡng, cộng đồng thị dân và lớn hơn cả là cộng đồng quốc gia dân tộc. Vì vậy mà lễ hội mang trong mình tính cộng đồng sâu sắc;
- Lễ hội một sinh hoạt văn hóa mang tính hệ thống tính phức hợp, một hiện tượng văn hóa tổng thể, bao gồm gần như tất cả các phương diện khác nhau của đời sống xã hội của con người: tín ngưỡng, nghi lễ, phong tục...
- Tính cung đình là một trong những đặc điểm làm cho lễ hội thêm phần trang trọng, long lẫy hơn. Bởi thế, các nghi thức diễn ra trong lễ hội như: tế lễ, dâng hương... đều mô phỏng sinh hoạt cung đình
- Lễ hội dần tiếp thu những yếu tố đương đại trong hoạt động lịch sử của mình như những trò chơi, các bố trí, các phương tiện kĩ thuật hiện đại như radio, video, sóng điện tử internet... điều này đã làm tăng tính đương đại cho lễ hội.

1.1.5.2. Chức năng, vai trò của lễ hội

Có thể nói, lễ hội Việt Nam đã trải qua nhiều biến thiên lịch sử và vẫn đang tồn tại bền vững trong xã hội hiện đại là vì lễ hội có vai trò, chức năng vô cùng quan trọng đối với đời sống của con người, và chính điều đó làm nên sự tồn tại vững bền qua thời gian của di sản văn hóa này.

Thứ nhất, lễ hội thực hiện chức năng liên kết cộng đồng, dù dưới hình thức nào lễ hội truyền thống vẫn là một kiểu sinh hoạt tập thể của nhân dân, là “cuộc vui chơi đông người” được tổ chức sau thời gian lao động, sản xuất hay nhân dịp kỷ niệm một sự kiện xã hội quan trọng liên quan đến sự tồn tại của một cộng đồng hoặc để quần chúng tìm đến một cái gì đó. Ta thấy hầu như toàn bộ lễ hội truyền thống nào cũng đều phản ánh chức năng này, từ lễ hội chùa Hương (Hà Tây), lễ hội Nghinh Ông (Bình Thuận) đến lễ hội Bà Chúa Xứ (An Giang)...

Thứ hai, lễ hội có chức năng phản ánh, bảo lưu và truyền bá các giá trị văn hóa truyền thống, thể hiện ở sự ngưỡng mộ tổ tiên, ôn lại truyền thống đã qua (như lễ hội Đền Hùng, lễ hội Gióng...).

Thứ ba, lễ hội còn thể hiện chức năng đáp ứng nhu cầu đời sống tinh thần, tâm linh, giải quyết những khát khao, những ước mơ của cộng đồng các dân tộc ở địa phương như lễ hội Dinh Thầy Thím, Cầu Ngư (Bình Thuận), Chùa Bà (Bình Dương), Núi Bà Đen (Tây Ninh)... Thông qua đó, lễ hội tạo cho con người niềm lạc quan yêu đời, yêu chân lý, trọng cái thiện và làm cho tâm hồn, nhân cách mỗi con người như được sưởi ấm tình nhân đạo, làm cho đời sống có ý nghĩa hơn, tốt đẹp hơn.

Thứ tư, lễ hội còn có vai trò tạo môi trường hưởng thụ và giải trí. Đến với lễ hội mọi người được “hòa nhập” hết mình trong các hoạt động của lễ hội, được “hóa thân” đóng một vai trong hội hay “nhập thân” vào một trò chơi. Trong lễ hội, người dân không chỉ hưởng thụ mà còn là người sáng tạo văn hóa, là chủ nhân thực sự trong đời sống văn hóa của chính bản thân mình.

Hiện nay do phát huy tốt vai trò, chức năng nêu trên, các lễ hội đã tiếp tục thu hút được hàng vạn, thậm chí hàng chục vạn quần chúng nhân dân tham gia, tạo nên một không khí náo nhiệt, hào hứng giữa đời sống lao động sản xuất của nhân dân. Chiều sâu của tinh thần lễ hội truyền thống là bảo lưu cội nguồn, là thứ vũ khí tư tưởng rất sắc bén cho mọi thời đại của mỗi dân tộc; do đó, thực hiện tốt các chức năng của lễ hội truyền thống là góp phần giáo dục truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, làm lành mạnh, phong phú đời sống tinh thần của xã hội.

1.2. Du lịch lễ hội

Sở dĩ chúng ta đặt ra vấn đề này là do mối quan hệ có tính tất yếu khách quan của lễ hội và du lịch. Lễ hội là một hoạt động văn hoá có tính tất yếu và thiết yếu trong đời sống văn hoá xã hội của mỗi một quốc gia, dân tộc. Đây là một sản phẩm của lịch sử, nó tồn tại và vận hành cùng lịch sử. Trong khi đó du lịch ra đời

muộn hơn nhưng lại phát triển với tốc độ nhanh chóng và là một nhu cầu không thể thiếu của con người trong xã hội hiện đại. Tự thân hai hoạt động này tạo ra nhau và tìm đến nhau như là những thành tố của một xã hội phát triển, là một xu hướng tất yếu khách quan của xã hội loài người trong không gian, môi trường, điều kiện và hoàn cảnh mới.

Việc tổ chức các tour du lịch tới các địa phương trên khắp miền đất nước trong một khoảng thời gian nhất định trong năm mà thời gian đó trùng với thời gian mở hội của địa phương. Hoạt động này giúp cho du khách tìm hiểu và thẩm nhận những giá trị nhiều mặt thông qua hoạt động lễ hội của địa phương gọi là du lịch lễ hội. Du lịch lễ hội có thể tạm chia thành du lịch lễ hội truyền thống và du lịch lễ hội hiện đại

Du lịch lễ hội đã góp phần phổ biến rộng rãi văn hóa của các địa phương tới mọi miền đất nước, truyền bá văn hoá dân tộc ra thế giới, quảng bá hình ảnh Việt Nam trên trường Quốc tế và trong lòng bạn bè thế giới.

Đến với lễ hội, du khách được hoà mình vào trong không gian văn hoá đặc sắc, cô đọng của các địa phương, du khách sẽ trở thành đối tượng làm thay đổi một phần diện mạo của lễ hội, tăng tính thu hút, hấp dẫn của lễ hội các địa phương.

Du lịch đem đến cho các địa phương có lễ hội nguồn lợi kinh tế, tạo công ăn việc làm cho người dân địa phương...Du lịch sẽ đem đến cho lễ hội một sắc thái mới, một sức sống mới. Du lịch đem đến cho lễ hội môi trường, điều kiện để được trình bày, phô diễn những giá trị mà lễ hội hàm chứa.

Tuy nhiên, du lịch và lễ hội cũng có những tác động tiêu cực tới nhau. Hoạt động du lịch với nhiều đặc thù riêng có thể làm biến dạng lễ hội truyền thống và lễ hội hiện đại. Du khách đến lễ hội đông kéo theo những nhu cầu khác nhau, tạo ra sự mất cân đối trong quan hệ cung- cầu, dễ dẫn tới tình trạng ô nhiễm môi trường sinh thái tự nhiên và môi trường sinh thái nhân văn. Bản sắc văn hóa vùng miền có nguy cơ bị “mờ” do kết quả của giao thoa văn hóa thiếu lành mạnh, không thể

tránh khỏi đem đến từ phía một bộ phận các du khách. Tất cả những điều trên đều dễ dẫn tới các hiện tượng nệ cổ, phục cổ hoặc sự lai căng, pha tạp trong cách nhìn, cách hiểu, cách ứng xử lệch lạc đối với văn hoá các địa phương.

1.3. Lễ hội du lịch

Cùng với sự đổi thay nhiều mặt của đất nước trong xu hướng toàn cầu hóa, các lễ hội du lịch trên thế giới phát triển một cách nhanh chóng và đạt được nhiều thành công.

Bắc Kinh, thủ đô của Cộng hòa Nhân dân Trung Quốc, là trung tâm chính trị, văn hóa, khoa học và giáo dục của đất nước. Bắc Kinh đã từng là kinh đô của đất nước trong hơn 800 năm. Thành phố có nhiều nơi quan tâm lịch sử và vẻ đẹp kiến trúc, danh lam thắng cảnh. Bắc Kinh là thành phố đại diện và là biểu tượng của Trung Quốc. Tại đây đã tổ chức thành công 15 ngày Bắc Kinh Liên hoan Du lịch Quốc tế (BITF). Đây là lễ hội chính thức hàng đầu tại Trung Quốc.

BITF hiện được coi là số 1 trong top 10 lễ hội có ảnh hưởng bởi Lễ hội quốc tế và Hiệp hội tổ chức sự kiện (IFEA). Lễ hội này được tổ chức vào mỗi mùa thu mỗi năm, thu hút đông đảo người dân trên toàn thế giới tham dự, thu lại nguồn ngoại tệ lớn và tạo bước ngoặt mới cho du lịch Trung Quốc.

Hasan Kamoopuri - Liên hoan Du lịch Salalah (STF) đã diễn ra vào 15/7 đến 31/8/2013 dưới sự bảo trợ của Sayyid Ali bin Hamoud al Busaidy, Bộ trưởng Bộ Diwan của Tòa án Hoàng gia, hoạt động này bao gồm hơn 500 sự kiện có nghĩa thu hút đông đảo những người Hồi giáo tham gia và khách du lịch trên toàn thế giới. STF có sự tập trung đặc biệt vào việc quảng bá sản phẩm Oman, một điểm nổi bật quan trọng của STF – 2010, đây là nơi mà các bộ phận khác nhau của Vương quốc Hồi giáo đang hiện thị văn hóa nghệ thuật và truyền thống đặc sắc của họ

Ra mắt vào năm 1994, lễ hội ẩm thực Singapore hàng năm không bao giờ thất bại trong việc quyên rũ khẩu vị của người dân địa phương, thậm chí sẽ không phải

đi xa và rộng để đáp ứng cơn thèm của đôi với thực phẩm truyền thống đích thực từ món ăn Malay, Ấn Độ, Trung Quốc và đặc trưng ẩm thực không chỉ các thành phố và các vùng đất lịch sử, mà còn ở hầu hết các góc ngách của đảo quốc này. Du khách sẽ được tha hồ lựa chọn với các sự kiện khác như các lễ hội thực phẩm, các buổi nếm đồ ăn ngon và đặc biệt. Lễ hội Ẩm thực Singapore là một kinh nghiệm học tập tương tác lớn, cung cấp cho du khách một cái nhìn sâu hơn về các nền văn hóa ẩm thực phong phú. Đây là một lễ hội không chỉ giới thiệu về tinh hoa ẩm mà còn là cơ hội quảng bá các chương trình du lịch, cảnh quan thiên nhiên tuyệt đẹp và nền văn hóa đặc sắc của Singapore cho cả người dân địa phương và khách du lịch.

Trên thế giới, lễ hội du lịch đã, đang và sẽ còn phát triển mạnh mẽ. Vậy còn ở Việt Nam thì sao? Thật vậy, lễ hội Việt Nam với tư cách là một thành tố cấu thành của văn hoá Việt Nam cũng đang có sự biến đổi về nội dung và hình thức. Những lễ hội truyền thống tiếp tục được duy trì và mở rộng. Những lễ hội cổ truyền ở một số làng quê bị quên lãng trong một thời gian dài được làm sống dậy cùng với danh hiệu làng văn hóa được Bộ Văn Hoá Thông Tin trao tặng cho các làng này. Bên cạnh những lễ hội truyền thống, những hình thức mới chứa đựng những nội dung mới của hoạt động lễ hội đang diễn ra biến động và từng bước định hình trong điều kiện mới đó là các lễ hội hiện đại - lễ hội du lịch, lễ hội văn hoá- thể thao- các ngày kỉ niệm... đang ngày càng mở rộng với nhiều quy mô, mức độ và nội dung phong phú đa dạng, sinh động không dễ dàng thẩm định và kiểm soát. Những lễ hội mới mang màu sắc hiện đại được tạo dựng một cách hoành tráng, gắn với du lịch, văn hoá của những vùng đất như: Lễ hội hoa Đà Lạt, Carnival Hạ Long, Lễ hội kỉ niệm 990 năm Thăng Long Hà Nội, Lễ hội Di sản Miền Trung...

1.3.1. Khái niệm

Là một trong những dạng tiêu biểu và đang phát triển mạnh của lễ hội hiện đại đó là lễ hội du lịch. Lễ hội du lịch còn được gọi là liên hoan du lịch – là thời điểm diễn ra các hoạt động du lịch tập trung trên một địa bàn cụ thể.

Với ngành Du lịch, lễ hội là một sản phẩm văn hoá đặc biệt. Ngành Du lịch càng phát triển, càng gắn kết với lễ hội truyền thống. Tự thân ngành Du lịch trong bước đường phát triển của mình tự tìm đến với loại sản phẩm văn hoá đặc biệt này.

Lễ hội du lịch là lễ hội văn hoá do các tổ chức, các đơn vị trong ngành du lịch phối hợp cùng với các cơ quan chức năng hoặc cơ quan trong ngành văn hóa thông tin đứng ra tổ chức. Đây là hình thức hoạt động văn hoá xã hội tổng hợp mang nội dung văn hóa sâu sắc, thông qua việc tổ chức khai thác các giá trị nhiều mặt đặc biệt là giá trị kinh tế từ các hoạt động của lễ hội qua con đường du lịch. Tuy là hình thức sinh hoạt văn hoá mới mang đậm yếu tố kinh tế, văn hoá xã hội nhưng lễ hội du lịch luôn tiếp thu, kế thừa và phát triển nhằm hoàn thiện và nâng cao những giá trị, thành tựu của nền văn hóa dân tộc, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của đông đảo các tầng lớp nhân dân.

Xét dưới góc độ kinh doanh, một lễ hội du lịch hay một Festival là nơi tạo cơ hội cho mọi người, mọi tầng lớp, mua bán, trao đổi các sản phẩm hàng hoá, tham quan du lịch trong khu vực tổ chức lễ hội du lịch, tạo công ăn việc làm, tìm việc và làm việc, quảng bá hình ảnh của cá nhân, tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương, của quốc gia hoặc khu vực.

Các Tiểu Vương quốc Ả Rập Thống nhất (United Arab Emirates, viết tắt là: UAE) đã nỗ lực không ngừng để thúc đẩy du lịch để đạt được mục tiêu đa dạng hóa kinh tế và tăng trưởng. Chính vì vậy đã tổ chức một số sự kiện, một số lễ hội đặc sắc, trong đó có Lễ hội Dubai Shopping, để thu hút khách du lịch tại UAE. Lễ hội là một động lực chính đáng sau tiếp thị du lịch, tận dụng lợi thế của hình ảnh doanh nghiệp quốc tế tích cực nhận thức được hưởng đất nước xa và rộng. Sử dụng số liệu điều tra và phân tích nhận thức của du khách lần đầu khi tới tham dự các lễ

hội và các sự kiện khác có liên quan trên các trang web tại UAE. Và kết quả cung cấp những hiểu biết thú vị, số lượng người tham dự vào các lễ hội du lịch là rất lớn, cung cấp đáng kể cơ hội kinh doanh cho các công ty du lịch. Nghiên cứu cho thấy nhận thức du lịch tại UAE là đa chiều và phù hợp, và nhấn mạnh rằng nó bị ảnh hưởng bởi tất cả các cơ sở du lịch liên quan.

Việc tổ chức các lễ hội du lịch là cơ hội để Việt Nam quảng bá, giới thiệu những sản vật đặc trưng của mình ra thế giới, kêu gọi sự hợp tác trên nhiều lĩnh vực trong thời gian tới; đồng thời tăng cường giao lưu văn hóa giữa các quốc gia trên toàn thế giới.

Theo tác giả Dương Văn Sáu, “ Lễ hội du lịch là những hoạt động của con người mang tư cách một công cụ văn hóa đa năng diễn ra vào những thời điểm được lựa chọn trên cơ sở các điều kiện lịch sử, kinh tế, văn hóa xã hội có liên quan ở những địa bàn nhất định. Lễ hội du lịch nhằm khai thác các giá trị tổng hợp của truyền thống và hiện tại phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa xã hội của địa phương và đất nước qua con đường du lịch”. [1; 259].

Tóm lại, ta có thể thấy rằng: mỗi nơi lại có một đặc trưng riêng biệt. Nhằm giúp mọi người biết đến những thắng cảnh này nhiều hơn, đồng thời phổ biến rộng rãi nền văn hóa, bản sắc riêng của dân tộc mình, chính quyền tại nhiều vùng đã tổ chức các lễ hội để phát triển tài nguyên du lịch địa phương. Các lễ hội này gắn liền với những cảnh quan đẹp của địa phương, nhiều hoạt động và hình thức vui chơi giải trí giúp du khách tìm hiểu phong tục địa phương trong một bầu không khí thư giãn thoải mái, vì thế có thể gọi đây là các lễ hội du lịch.

1.3.2. Đặc điểm của lễ hội du lịch

Lễ hội du lịch mang tư cách một công cụ văn hóa đa năng diễn ra vào những thời điểm được lựa chọn ở các địa phương dựa trên cơ sở các điều kiện lịch sử, kinh tế, văn hóa xã hội có liên quan.

Đây là một dạng sinh hoạt văn hóa không thể thiếu mà ngày càng xuất hiện nhiều hơn. Nó được coi là một “ hoạt động biểu diễn mang tính nghệ thuật và xã hội hóa cao được thể hiện như một “ vở diễn” biểu hiện qua các yếu tố: kịch bản - sân khấu - đạo cụ - diễn viên... Thông qua đây, các sinh hoạt văn hóa, nhiều loại hình nghệ thuật được trình diễn với các hình thức thể hiện khác nhau. Ở đó có sự kết hợp giữa các yếu tố truyền thống và hiện đại.

Lễ hội là một hoạt động mang tính mở: Thông qua lễ hội để quảng bá du lịch cho địa phương, là dịp để các địa phương, công ty kinh doanh du lịch, quảng bá hình ảnh, thương hiệu sản phẩm của mình và gặp gỡ đối tác chia sẻ thông tin, kinh nghiệm, ký các thoả thuận, ghi nhớ hợp đồng kinh tế, phối hợp hành động trên nhiều lĩnh vực, bên cạnh đó là bán các sản phẩm truyền thống của địa phương, biến chúng thành sản phẩm du lịch. Thông qua lễ hội du lịch, ta đón được nhiều đối tượng khách hoạt động trong nhiều loại hình kinh tế khác nhau, tạo điều kiện hợp tác phát triển trong và ngoài nước.

Nằm trong chuỗi hoạt động của Carnival 2013, Hội chợ Thương mại và Du lịch ẩm thực Hạ Long 2013 đã được tổ chức để phục vụ nhân dân địa phương và du khách. So với chương trình Liên hoan ẩm thực Hạ Long những năm trước, Hội chợ lần này hướng đến phát huy hiệu quả việc hợp tác, quảng bá du lịch một cách toàn diện hơn. Hội chợ đã thu hút trên 120 gian hàng của gần 100 doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh, với 70% gian hàng thương mại, 20% gian hàng du lịch và 10% gian hàng ẩm thực (tăng 95 gian hàng so với năm ngoái). Đa số các doanh nghiệp, cá nhân tham gia Hội chợ đều quan tâm đến khâu thẩm mỹ của từng gian hàng nên đã chuẩn bị khá kỹ lưỡng. Chương trình Hội chợ Thương mại và Du lịch ẩm thực Hạ Long sẽ thực sự là một sản phẩm du lịch quan trọng của mùa lễ hội du lịch Quảng Ninh trong thời gian tới.

Lễ hội du lịch mang tính đối ngoại cao, xúc tiến mối quan hệ giữa các cá nhân tổ chức trong và ngoài nước, phối hợp hành động trong nhiều lĩnh vực.

Trong tháng 7, từ ngày 10 - 13/7/2012, Lễ hội Du lịch – Văn hóa Việt Nam tại Nga sẽ diễn ra tại Thành phố Vladivostok (Liên Bang Nga). Trong khuôn khổ của lễ hội có các chương trình biểu diễn nghệ thuật, biểu diễn trang phục truyền thống của Việt Nam; hội thảo du lịch; chương trình quảng bá cho khẩu hiệu du lịch mới; trưng bày triển lãm ảnh về phong cảnh, đất nước và con người Việt Nam với chủ đề “Vẻ đẹp bất tận”; Lễ hội ẩm thực Việt Nam; trưng bày các sản phẩm thủ công mỹ nghệ... Qua lễ hội này, mối quan hệ hợp tác giữa Việt Nam - Liên bang Nga sẽ được tăng cường hơn nữa, chặt thêm tình đoàn kết, hữu nghị giữa các quốc gia nói chung và lĩnh vực văn hóa, du lịch nói riêng.

Lễ hội du lịch mang tính xã hội hóa cao: lễ hội du lịch thường diễn ra ở các trung tâm đô thị thành phố lớn, thủ đô của đất nước. Nơi đây có hệ thống cơ sở hạ tầng phát triển, đồng bộ tạo nên một không gian mở mang tính đô thị: những đường phố, công viên, khu di tích, danh lam thắng cảnh của địa phương... Thường gắn với mốc thời gian diễn ra các sự kiện lịch sử trong quá khứ có liên quan tới địa phương, đất nước.

Lễ hội du lịch là một hoạt động chính trị mang tính rộng khắp trong các tầng lớp nhân dân, các thành phần kinh tế trong và ngoài địa phương, trong nước và quốc tế. Những hoạt động này vừa mang mục tiêu kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội của địa phương, của các cấp, các ngành; vừa là sinh hoạt mang ý nghĩa chính trị, phục vụ cho mục tiêu tổng thể của địa phương và đất nước.

Lễ hội du lịch có sử dụng các thành tựu khoa học kỹ thuật, các yếu tố cấu thành của đời sống hiện đại như: Nghi thức, phương tiện âm thanh, hình ảnh, ánh sáng, trang phục, ngôn ngữ, biểu trưng, biểu tượng... và được truyền thông, truyền hình rộng rãi và nhanh chóng, đầy đủ, chi tiết các hoạt động diễn ra bên trong và bên lề của lễ hội. Các phương tiện truyền thông như: Radiô, Truyền hình, Báo in, báo điện tử... các phương tiện truyền thông hiện đại tường thuật trực tiếp qua làn sóng điện.

Lễ hội du lịch thường bao gồm các khu vực chính như: Sân khấu trung tâm, gian hàng hội trợ triển lãm, khu chợ quê và văn hóa ẩm thực, khu du lịch hỗ trợ... [1; 259]

Có thể nói, tất cả đang khởi động và triển khai với một quy mô và mức độ tập trung hơn bao giờ hết ở tất cả các địa phương trên đất nước ta.

1.3.3. Vai trò của lễ hội du lịch

Lễ hội du lịch là kết tinh thành quả lao động sản xuất, chiến đấu của các cá nhân, tập thể trong tiến trình xây dựng và giữ nước của dân tộc ở vào giai đoạn mới. Lễ hội hiện đại là sự kế tiếp truyền thống, từng bước xác lập những truyền thống mới, góp phần khẳng định và tôn vinh những giá trị dân tộc và thời đại trong điều kiện mới

Lễ hội du lịch còn là dịp hội tụ, kết tinh và lan toả những giá trị văn hoá được chung đúc trong quá trình phát triển đi lên của đất nước. Đồng thời lễ hội hiện đại còn là “công cụ văn hoá” đa năng nhằm biểu đạt, phổ biến và truyền trao những giá trị mới một cách rộng khắp.

Dưới góc độ nào đó, cùng với lễ hội truyền thống, lễ hội hiện đại nói chung và lễ hội du lịch nói riêng đã trở thành một “sân chơi văn hoá” mang sắc thái hiện đại. Nó phần nào xoá đi yếu tố “địa phương chủ nghĩa”, tính bản vị, cục bộ địa phương/sắc tộc để hướng tới những giá trị chân – thiện – mỹ mang tính phổ quát. Lễ hội giao lưu văn hóa Việt Nam - Nhật Bản là một ví dụ điển hình:

Tối 21.8, lễ hội giao lưu văn hóa Việt Nam - Nhật Bản lần thứ 9 đã khép lại. Một ngày trước đó, lễ khai mạc diễn ra bên dòng sông Hoài kéo theo những hoạt động sôi nổi mà dư âm để lại thể hiện về mối thâm giao giữa 2 nước từ những thế kỷ trước vọng lại hôm nay như một mối cơ duyên không khoảng cách. Ông Kitamura Toshihiro, tham tán Nhật Bản tại Việt Nam cho biết: “Chúng tôi vô cùng xúc động trước sự chuẩn bị chu đáo của chính quyền cũng như sự nhiệt tình của

người dân Hội An. Đây cũng chính là điều thể hiện sự đồng cảm và nét giao hòa văn hóa giữa 2 nước”

1.3.4 Cơ sở để tổ chức lễ hội du lịch

Theo tác giả Dương Văn Sáu, trên Tạp chí Du lịch Việt Nam 1/2006:

Lễ hội du lịch là một hình thức hoạt động chính trị – kinh tế – văn hóa xã hội mới chỉ xuất hiện ở Việt Nam trong thời gian gần đây. Mọi hoạt động diễn ra trong lễ hội du lịch có sự kết hợp giữa các yếu tố truyền thống và yếu tố hiện tại nhưng nhằm hướng tới tương lai. Do vậy, muốn tổ chức thành công một lễ hội du lịch, phải xuất phát từ tình hình thực tế, từ thực tiễn xã hội, phải căn cứ vào:

- Các mốc thời gian, các sự kiện lịch sử có liên quan của địa phương, đất nước.
- Điều kiện chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội của địa phương và đất nước cho phép.
- Tiềm năng, nguồn lực du lịch của địa phương.
- Cơ sở hạ tầng du lịch của địa phương, khả năng đáp ứng về mọi mặt các yêu cầu đặt ra.
- Mục tiêu phát triển kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội của từng thời kỳ.
- Điều kiện thời tiết, khí hậu, thủy văn.
- Những hoạt động của các địa phương bạn trong cả nước, trong vùng, và các tiểu vùng có liên quan.

Tất cả những căn cứ đó phải được xem xét cụ thể, khách quan và có dự kiến các tình huống có thể xảy ra, xu hướng phát sinh phát triển, giải pháp thực hiện. Sau khi có ý tưởng, công việc đầu tư trong khâu chuẩn bị tổ chức lễ hội du lịch là đặt tên cho lễ hội. Tên của lễ hội du lịch phải ấn tượng, gợi cảm, phản ánh được cái hay, cái đặc sắc của địa phương đơn vị.

Ngay sau đó là việc hình thành kịch bản văn học. Ban tổ chức phải dự kiến những vấn đề về kịch bản do ai viết, ở đâu, thời gian nào, nội dung cần phản ánh

những vấn đề chủ đạo nổi bật gì? Trên cơ sở kịch bản văn học, cần hoạch định các kịch bản phân cảnh... Cần xã hội hóa các công tác có liên quan với các tầng lớp nhân dân, các cơ quan, doanh nghiệp, các nhà tài trợ. Thống nhất và quy định nghĩa vụ, quyền lợi, trách nhiệm, trình tự, thủ tục và cách thức chuyển giao.

Phát động thi sáng tác, xây dựng logo biểu trưng, slogan (khâu hiệu) và sáng tác bài hát chính thức cho lễ hội, cho liên hoan du lịch. Ban tổ chức phải xây dựng kế hoạch tuyên truyền cho lễ hội du lịch với hai giai đoạn cụ thể: “tiền lễ hội” và “cận lễ hội”; xây dựng chi tiết kế hoạch thông tin tuyên truyền sao cho đạt hiệu quả cao nhất. Thông thường, các hoạt động đa dạng của lễ hội du lịch sẽ diễn ra ở 5 khu vực chính sau đây: khu vực sân khấu trung tâm; khu gian hàng hội chợ triển lãm; khu chợ quê và văn hóa ẩm thực; khu vực tổ chức những dịch vụ bổ trợ. Những tuyến điểm tham quan du lịch nội vùng và phụ cận bao gồm hệ thống di tích và danh thắng, các làng nghề truyền thống, các khu du lịch và các điểm tham quan khác...

Trên đây là một số vấn đề cơ bản mang tính định hướng để tổ chức lễ hội du lịch ở bất cứ một địa phương, đơn vị nào, còn những công việc cụ thể, ở những địa phương, đơn vị cụ thể sẽ được cụ thể hóa bằng những biện pháp phù hợp khi tổ chức lễ hội du lịch. Trong xu thế phát triển chung của đất nước, chắc chắn lễ hội du lịch ở Việt Nam sẽ thu được nhiều thắng lợi quan trọng trong tiến trình hội nhập và phát triển.

1.3.4. Sự so sánh giữa lễ hội du lịch hiện đại và lễ hội truyền thống

Sự giống nhau: là một hoạt động văn hoá nổi bật trong đời sống con người với nhiều hình thức khác nhau nhằm phục vụ lợi ích của con người. là một sản phẩm và biểu hiện của một nền văn hoá, là cách thức giao cảm cộng đồng, giao hoà giữa con người với trời đất, giữa hiện tại với hồi tưởng trong quá khứ và hi vọng tương lai. Và ngày càng phát triển, gắn liền với sự phát triển, hội nhập của xã hội.

Sự khác nhau:

- Về thời gian tổ chức:

Lễ hội cổ truyền thường chỉ diễn ra vào hai mùa xuân – thu, thời gian tổ chức thường ngắn (dưới 3 ngày, trừ một số lễ hội lớn như hội chùa Hương, hội xuân Yên Tử...). Các hoạt động trong lễ hội cổ truyền thường diễn ra ban ngày, nếu có hoạt động diễn ra vào buổi tối, đêm thì thường trong không gian thần điện. Trong khi đó, lễ hội du lịch có thể diễn ra vào những thời gian bất kỳ, thời gian tổ chức dài, các hoạt động diễn ra cả ban ngày lẫn buổi tối và ban đêm trên nhiều khu vực thuộc địa bàn ảnh hưởng của lễ hội.

- Không gian lễ hội:

Không gian của lễ hội cổ truyền hẹp, bao trùm trong khu vực sinh sống của cộng đồng cư dân, tâm điểm là hệ thống di tích lịch sử văn hóa của địa phương. Trong khi đó, không gian của lễ hội du lịch rộng, lan toả đến cả không gian phụ cận có liên quan, tâm điểm là những khu vực quảng trường, sân khấu trung tâm, và các tuyến điểm du lịch nội vùng và phụ cận như các di tích lịch sử văn hóa, các danh lam thắng cảnh, các làng nghề truyền thống...

- Về mục đích, tính chất, nội dung:

Lễ hội cổ truyền được tổ chức không vì mục đích kinh tế, các hoạt động mang tính “trao gửi” hơn là “nhận”. Bên cạnh các mục đích chính trị, văn hóa xã hội, lễ hội du lịch còn mang nặng yếu tố kinh tế, đặc biệt là kinh tế du lịch. Xét về tính chất, lễ hội cổ truyền mang tính thiêng, trang nghiêm, thành kính, thì lễ hội du lịch mang tính sôi động, hiệu quả, thiết thực... Trong lễ hội cổ truyền, tính “liên kết cộng đồng”, tính bản địa thể hiện rõ nét thì trong lễ hội du lịch tính “xã hội hóa”, tính liên kết, phối hợp đa phương, đa ngành, đa lãnh thổ trong lễ hội du lịch được chú trọng hơn cả.

- Về hình thức hoạt động:

Lễ hội cổ truyền có chu trình hoạt động mang tính bất biến trong thời gian dài trong khi lễ hội du lịch có chu trình hoạt động mang tính khả biến, thích ứng cao. Khác với lễ hội cổ truyền sử dụng nhiều trang thiết bị, đạo cụ truyền thống thì lễ hội du lịch có sự phối kết hợp và sử dụng nhiều trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật hiện đại. Lễ hội cổ truyền do người dân địa phương tiến hành nhưng lễ hội du lịch có sự phối kết hợp giữa địa phương và các địa phương bạn (cả trong nước và quốc tế) và các ngành hữu quan.

Bằng cách so sánh tương quan như vậy sẽ giúp ta hiểu rõ hơn về lễ hội truyền thống và lễ hội du lịch hiện đại. Cách thức khai thác tối đa hiệu quả của từng loại lễ hội, đem la cái nhìn tổng quan, sâu sắc hơn về các mặt ưu điểm và nhược điểm.

1.3.5. Ưu điểm và nhược điểm của lễ hội du lịch.

1.3.5.1. Ưu điểm

a, Quy mô tổ chức hoành tráng

Bởi lễ hội du lịch là một hoạt động văn hoá tập thể, phản ánh tâm sức, tài nghệ của cả cộng đồng người, phục vụ mọi người, luôn diễn ra trong một không gian, thời gian lớn hơn, vượt ra ngoài không gian thời gian thường nhật của địa phương đó. Tính hoành tráng thể hiện qua quy mô, trình tự của các hoạt động chuẩn bị cũng như những hoạt động diễn ra lễ hội.

Trong công tác chuẩn bị: Đây là khâu đầu tư nhiều tiền của và sức lực. Và công tác chuẩn bị cũng được các phương tiện truyền thông đại chúng quan tâm đưa tin bài, hình ảnh đến với công chúng.

Tính hoành tráng thể hiện ở các hoạt động trong lễ hội diễn ra một cách quy mô và rầm rộ. Ví dụ như:

Trong lễ hội đèn ở Nhật Bản, có tới trên 6 triệu chiếc đèn LED nhiều màu sắc được chăng trên khu vực rộng tới 26.400m², từ mặt đất, mặt nước đến những

ngọn cây, khắp nơi đều lung linh, rực sáng. Hàng triệu bóng đèn còn có thể thay đổi màu sắc hoặc chiếu sáng theo một chủ đề được điều khiển qua hệ thống máy tính. Lễ hội năm 2010 với chủ đề “Núi Phú Sĩ và biển”. Lễ hội năm nay có chủ đề là “Thiên Nhiên” quy tụ những màn trình diễn ánh sáng tuyệt đẹp, mô phỏng các hiện tượng tự nhiên như bình minh, cầu vồng, cực quang...

Trong lễ hội Festival Hoa Đà Lạt 2005, báo Tiền Phong số 50, 11/12/2005 tác giả Kim Anh đã phản ánh một cách chi tiết các hoạt động quy mô trong lễ hội. Tính hoành tráng thể hiện ngay từ dưới tím phụ: “16 quốc gia, 10 tỉnh thành trong nước tham gia”. Tiếp theo là phần khai mạc lễ hội với “Cuộc trình diễn xe hoa và các nhóm nhạc đường phố, hơn 150 chiếc ô tô, mô tô của Đà Lạt và một số tỉnh thành trong đó có nhiều chiếc xe cổ được kết hoa tươi, hàng chục nhóm nhạc kèn, đoàn xiếc, nhóm múa, đội Công Chiêng, hàng trăm thiếu nữ xinh đẹp trong váy áo đính hoa và hàng trăm chiếc gùi đầy ắp hoa rừng... Chương trình có quy mô lớn nhất Festival “Đà Lạt, bạn và hoa” diễn ra ở sân khấu nổi trên hồ Xuân Hương với màn biểu diễn ánh sáng laser, cảnh diễn của 300 diễn viên được hoá trang thành 300 bông hoa, kể đến là nghi thức tôn vinh các nghệ nhân trồng hoa. Lễ khai mạc khép lại với màn diễn tàu lượn gắn động cơ bay, biểu diễn pháo hoa, thả hoa đăng.”; điểm nhấn của Festival là “Lễ hội tình yêu” với đám cưới tập thể của 120 cặp tình nhân...

b, Lễ hội được đạo diễn một cách chuyên nghiệp

Những đạo diễn này có khả năng bao quát và tạo dựng được những lễ hội liên hoàn và hoành tráng. Phải khẳng định rằng, với bàn tay của những con người tài ba đạo diễn lực lượng diễn viên chuyên nghiệp và được sự hỗ trợ rất lớn của máy móc kỹ thuật nên lễ hội du lịch được nâng lên tầm mới, thực sự đẹp mắt và ấn tượng.

c, Lễ hội du lịch có tác dụng giới thiệu những tiềm năng, thế mạnh của các vùng miền trên đất nước.

Bằng hình thức tổ chức các lễ hội hoành tráng những sản vật địa phương, những tiềm năng phát triển kinh tế vùng được giới thiệu với các du khách trong và ngoài nước. Đặc biệt, nhờ có các phương tiện thông tin đại chúng đưa tin một cách rộng rãi nên hiệu quả quảng bá càng cao hơn

d, Lễ hội du lịch còn là cơ hội giao lưu văn hoá, bày tỏ tinh thần đoàn kết quốc tế với thế giới.

Các Festival Thanh niên, sinh viên thế giới được tổ chức ở các nước trên thế giới và đoàn Việt Nam luôn là đoàn đại biểu tích cực và thu hút được sự chú ý của bạn bè quốc tế. Chúng ta đã đem tinh thần Việt Nam, văn hoá Việt Nam và những trang sử hào hùng của Việt Nam giới thiệu với thế giới.

e, Các lễ hội du lịch đem lại một nguồn thu lớn cho địa phương từ khách tham quan

Ví dụ như trong “Khai mạc chương trình lễ hội du lịch Về Cội Nguồn” do 3 tỉnh Lào Cai, Phú Thọ, Yên Bái kết hợp tổ chức tại sân vận động Việt Trì. Lễ hội du lịch “Về Cội Nguồn” sẽ kéo dài cả năm với 13 lễ hội lớn nhỏ và 30 tour du lịch liên tỉnh, nội tỉnh. Lễ hội phân đầu thu hút 3,5 triệu lượt khách với doanh thu 350 tỷ đồng.

1.3.5.2. Nhược điểm của lễ hội du lịch

- Các lễ hội giống nhau, dễ gây nhàm chán
- Các lễ hội tràn lan, tốn kém
- Chưa thu được hiệu quả như mong đợi của các cấp chính quyền địa phương và công chúng.

1.3.6. Một số lễ hội du lịch tiêu biểu trên thế giới và ở Việt Nam

A, Trên thế giới:

- Liên hoan Du lịch Thượng Hải (STF):

Được tổ chức vào giữa tháng Chín hàng năm ở Thượng Hải, mở đầu bằng một cuộc diễu hành lớn trên đường phố thương mại nổi tiếng - Huaihai Road trong đêm. Lễ hội hoạt động như một sự kiện hoàn hảo cho người dân địa phương và người nước ngoài để khám phá niềm đam mê về văn hóa và lịch sử Trung Quốc. Thượng Hải Liên hoan Du lịch được tổ chức cho hơn hai mươi năm kể từ năm 1990. Mỗi năm, khoảng tám triệu người tham gia Thượng Hải Liên hoan Du lịch và cuộc diễu hành khai mạc sống động phát sóng trên truyền hình và đài phát thanh cũng thu hút khán giả của hơn 200 triệu USD.

- Liên hoan Tulip Canada:

Lễ hội này được tổ chức vào tháng 3 năm 2013, là một kỷ niệm thành lập trên tình hữu nghị quốc tế với 100.000 bóng đèn tulip từ Princess Juliana của Hà Lan đến Ottawa, thủ đô Canada, được đưa ra trong đánh giá của các nơi trú ẩn an toàn là các thành viên lưu vong của gia đình hoàng gia Hà Lan nhận được trong Thế chiến II tại Ottawa và trong công nhận vai trò mà quân đội Canada chơi trong giải phóng Hà Lan..

- Lễ hội cát Brighton:

Nơi hội tụ của những điêu khắc gia lừng danh trên toàn thế giới. Ra đời được 7 năm, " Lễ hội cát bên bờ biển ở Brighton" - Anh, đã thu hút sự chú ý của đông đảo nghệ sĩ và khách tham quan từ khắp nơi trên thế giới, 20 nghệ sĩ đã được mời tới Brighton từ trước đó khá lâu để chuẩn bị cho sự kiện lớn. Con số khổng lồ hơn là 4.000 tấn cát đã được vận chuyển tới thành phố để phục vụ cho lễ hội.

Năm 2013, chủ đề của lễ hội là âm nhạc với cái tên "Sing-a-Song of Sculpture" (hát một bài ca về điêu khắc), một chủ đề mà người Anh đặc biệt yêu thích.

- Lễ hội du lịch ở Trung Quốc:

Trung Quốc tự hào có nhiều thắng cảnh đẹp như tranh vẽ. Và nơi đây cũng diễn ra rất nhiều các lễ hội du lịch để phát triển tài nguyên du lịch địa phương. Các lễ hội

này gắn liền với những cảnh quan đẹp của địa phương, nhiều hoạt động và hình thức vui chơi giải trí giúp du khách tìm hiểu phong tục địa phương trong một bầu không khí thư giãn thoải mái:

❖ Tháng 1:

- ✓ Lễ hội băng tuyết Cáp Nhĩ Tân – tỉnh Hắc Long Giang
- ✓ Lễ hội hoa xuân Quảng Châu – Quảng Đông

❖ Tháng 2:

- ✓ Lễ hội đèn lồng Tự Cống - Tứ Xuyên

❖ Tháng 4:

- ✓ Lễ hội Dừa quốc tế Hải Nam
- ✓ Lễ hội hoa mẫu đơn Lạc Dương
- ✓ Lễ hội điều quốc tế Duy Phường
- ✓ Liên hoan thư pháp quốc tế thường niên Trường An
- ✓ Lễ hội Thiên Hậu thánh mẫu Phúc Kiến

❖ Tháng 6:

- ✓ Lễ hội thuyền rồng quốc tế Nhạc Dương

❖ Tháng 7:

- ✓ Lễ hội tàu lượn vượt Gia Dục Quan – Cam Túc
- ✓ Tháng du lịch quốc tế núi Ngũ Đài Sơn

❖ Tháng 8:

- ✓ Lễ hội bia quốc tế Thanh Đảo
- ✓ Lễ hội nho Tân Cương

❖ Tháng 9:

- ✓ Lễ hội thời trang quốc tế Đại Liên – tỉnh Liêu Ninh
- ✓ Lễ hội nghệ thuật cờ vây cổ truyền
- ✓ Lễ hội võ Thiếu lâm quốc tế Trịnh Châu
- ✓ Lễ hội văn hóa quốc tế Không Tử tại Khúc Phụ

- ✓ Lễ hội rừng quốc tế tại Trương Gia Giới – Hồ Nam
- ✓ Lễ hội du lịch tơ lụa Tô Châu
- ✓ Lễ hội du lịch sông Hoàng Phố - Thượng Hải
- ✓ Lễ hội nghệ thuật Đập Tam Hiệp – tỉnh Hồ Bắc
- ❖ Tháng 10 và tháng 11:
- ✓ Lễ hội du lịch quốc tế núi Hoàng Sơn
- ✓ Lễ hội gốm sứ quốc tế Cảnh Đức Trấn – Giang Tây
- ✓ Lễ hội thắng cảnh Quế Lâm

Đây là một số lễ hội du lịch quan trọng nhất của Trung Quốc, mỗi lễ hội lại có đặc điểm riêng biệt.

- Lễ hội du lịch ở Thái Lan:
 - Các lễ hội truyền thống được làm mới, thêm màu vẽ để thu hút du khách:

Lễ hội Songkran (Lễ mừng năm mới của Thái Lan) từ năm 1980 đã được đánh giá là tổ chức sắc màu hơn, náo nhiệt hơn và phóng túng hơn (Sawasdee, 1980), do đó cũng thu hút nhiều du khách hơn. Du khách không chỉ quan sát mà còn trực tiếp tham gia vào các hoạt động của lễ hội, như vậy phần nào họ cảm nhận mình là một phần tạo nên vẻ đẹp văn hóa địa phương. Lễ hội Nén ở Ubon (Kinnaree, 1988) và Lễ hội Ăn chay của người Trung Quốc ở Phuket cũng tương tự [10].

- Lễ hội du lịch mới với mục đích tăng cường sức hấp dẫn của điểm đến; định vị, PR những điểm đến mới trên bản đồ du lịch:

Lễ hội Hoa ở Chiang Mai bắt đầu từ năm 1977, Lễ hội Trứng và Chuối ở Kamphaeng Phet, Lễ hội Lamyai (nhãn) ở Lamphun, lễ hội Chim rom (Straw Bird) ở Chainat, và gần đây nhất là lễ hội Cá ở Singburi . Lễ hội Nữ hoàng Pachamama (hay còn gọi là Mẹ Trái Đất) ở tỉnh Tucuman, Argentina: vốn là một lễ hội du lịch, được xây dựng để phục vụ du lịch nhưng đồng thời là một dịp để phục dựng, tái

hiện lại sinh hoạt văn hóa, nghi thức tế lễ của những thổ dân da đỏ xa xưa. Thông qua lễ hội này, hậu duệ của thổ dân da đỏ hôm nay hiểu về lối sống, phong tục tập quán trong quá khứ của cha ông. Lễ hội dần dần trở thành một nét đẹp văn hóa truyền thống và là niềm tự hào của địa phương [10]

- Lễ hội đèn Nhật Bản:

Nếu đến thăm Công viên giải trí Nabana no Sato (Nhật Bản) vào những ngày này, bạn sẽ được chiêm ngưỡng khung cảnh rực rỡ của trên 6 triệu chiếc đèn LED nhiều màu sắc được chăng trên khu vực rộng tới 26.400m² của Công viên giải trí Nabana no Sato. Nơi đây được thiết kế theo phong cách truyền thống với nhiều giống hoa quý, nếu như vào ban ngày, cả công viên tràn ngập sắc hoa thì khi đêm đến nó lại chìm trong ánh đèn lấp lánh. Được tổ chức hàng năm từ năm 2007, lễ hội trang trí đèn mùa đông đã trở thành một trong những sự kiện thu hút nhiều du khách nhất trong năm ở xứ Phù tang. Năm nay, lễ hội sẽ mở cửa đón khách trong vòng 5 tháng, từ đầu tháng 11 đến hết ngày 31/3/2013. Đây được xem là một trong những tác phẩm chào đón mùa Đông hoành tráng nhất tại Nhật Bản. Lễ hội năm 2010 với chủ đề “Núi Phú Sĩ và biển”. Lễ hội năm 2013 có chủ đề là “Thiên Nhiên” quy tụ những màn trình diễn ánh sáng tuyệt đẹp, mô phỏng các hiện tượng tự nhiên như bình minh, cầu vồng, cực quang...

- Lễ hội Trà thế giới Nhật Bản:

Ba năm một lần, hàng nghìn người yêu thích hương vị trà trên toàn cầu lại tới Nhật Bản để tham gia Lễ hội Trà thế giới và thưởng thức một trong những thức uống được yêu thích nhất hành tinh.

Xuất hiện tại Lễ hội Trà thế giới được tổ chức trong tháng này là vô vàn các loại dụng cụ pha trà khác nhau, từ chiếc bình đất nung của Nhật Bản đến bộ tách chén bằng sứ xương. Tại các buổi nếm thử trà, các chuyên gia pha chế trà của Nhật Bản

giới thiệu với du khách nhiều loại trà với hương vị phong phú, trồng trên những sườn đồi tại tỉnh Shizuoka miền Trung Nhật Bản, có loại đắt giá tới 300.000 yen/kg (khoảng 1.500 USD). Bên cạnh đó, du khách còn được thưởng thức văn hóa "trà đạo" mang đậm bản sắc văn hóa Nhật Bản, từ chuyển động của đôi bàn tay người pha trà đến cung cách uống trà, và màu sắc của những chiếc bánh ăn kèm cũng chứa đựng ý nghĩa.

Những lễ hội kể trên nhanh chóng phát triển, trở thành một phần sản phẩm du lịch đáp ứng nhu cầu của du khách. Những lễ hội này được xây dựng có mục đích phục vụ du lịch, nhưng dần dần hòa nhập tự nhiên với văn hóa và trở thành một phần “phong tục, bản sắc” của địa phương. Nhiều lễ hội phản ánh đặc điểm tự nhiên môi trường, lịch sử văn hóa của điểm đến, trở thành niềm tự hào và đặc trưng khác biệt của địa phương.

B, Tại Việt Nam:

Bên cạnh các lễ hội du lịch mới mà ta vẫn thường thấy, trở thành hoạt động thường niên và đã dành được thành công to lớn như Festival hoa Đà Lạt, Festival Huế, Lễ hội pháo hoa Đà Nẵng...thì ta phải kể đến các lễ hội dù chỉ mới đi vào hoạt động nhưng cũng đã đạt được những thành công đáng kể.

- Lễ hội du lịch Hạ Long:

Được tổ chức thường niên với mỗi năm là một chủ đề khác nhau, chương trình trong phần lễ của Cannaval Hạ Long mang đậm màu sắc văn hoá địa phương, đồng thời thể hiện nét đa dạng. Trong tuần Lễ hội du lịch Hạ Long còn nhiều hoạt động Văn hoá, thể thao sôi động, hấp dẫn như: khai trương triển lãm, trưng bày tranh, ảnh về Vịnh Hạ Long; liên hoan âm thực; các trò chơi dân gian và dân tộc; thi người đẹp Hạ Long và người dẫn chương trình về Hạ Long hay nhất, vận động bầu chọn Vịnh Hạ Long là kỳ quan thiên nhiên thế giới. Đây thực sự là một đêm hội lung linh, đầy màu sắc trên nền vịnh biển đêm huyền ảo và đã để lại ấn tượng sâu

sắc trong lòng mọi người. Màn bắn pháo hoa nghệ thuật trên Cầu Bãi Cháy và Vịnh Cửa Lục kéo dài 15 phút đã khép lại đêm hội và đọng lại những ấn tượng đẹp trong lòng du khách.

- Lễ hội Hoa anh đào:

Vào đầu tháng 4 năm 2013, lễ hội sẽ diễn ra thường niên tại công viên Lán Bè (TP Hạ Long) bên bờ Vịnh Hạ Long Di sản - Kỳ quan thiên nhiên thế giới. Cùng với triển lãm 100 cây hoa anh đào, là các hoạt động triển lãm sản phẩm mỹ nghệ, sinh vật cảnh, ẩm thực (có sự tham gia biểu diễn chế biến của đầu bếp Nhật Bản), giới thiệu sản phẩm du lịch của Quảng Ninh và Nhật Bản; giao lưu nghệ thuật giữa các nghệ sĩ Quảng Ninh và Nhật Bản; triển lãm các tác phẩm nghệ thuật của Quảng Ninh; tổ chức các gian hàng giới thiệu các điểm, sản phẩm du lịch của các địa phương Quảng Ninh và Nhật Bản...

- Festival hoa Đà Lạt:

Là một sự kiện lễ hội được tổ chức tại thành phố Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam vào cuối tháng 12 hàng năm. Đà Lạt một thành phố hoa thơ mộng với những con đường hoa, những bức tường hoa, hay cả những chiếc xe hoa lại một lần nữa rực hơn hơn, lộng lẫy hơn với những mùa Festival. Nhiều loài hoa lạ xinh đẹp đã tề tựu về Công viên Hoa Đà Lạt và du khách cũng đã đổ về đây từ sớm để xuyết xoa thưởng lãm hoa trong tiết trời rét ngọt của nhiệt độ 14-24°C. Đây là cơ hội để chiêm ngưỡng thưởng thức tuyệt vời cho những người yêu hoa, những người yêu cái đẹp. Festival là dịp để thành phố hoa này trưng bày triển lãm các loại hoa địa phương cũng như từ nhiều vùng miền trong cả nước và một số quốc gia lân cận. Festival này là một sự kiện mang tầm quốc gia. Đây cũng là một lễ hội nhằm thu hút du khách đến tham quan Đà Lạt.

- Lễ hội khinh khí cầu đầu tiên tại Việt Nam:

với gần 30 khinh khí cầu của 12 - 15 nước sẽ cùng hội tụ và trình diễn từ ngày 29-8 đến 3-9 năm 2012 tại phường Phú Hải, thành phố Phan Thiết, tỉnh Bình Thuận.

Với quy mô khu vực Đông Nam Á, Lễ hội với chủ đề “ Bình Thuận: Biển xanh - Cát trắng - Nắng vàng” quy tụ hơn 50 phi công và chuyên gia khinh khí cầu quốc tế, đến từ 12 - 14 quốc gia và vùng lãnh thổ như: Hà Lan, Bỉ, Pháp, Thụy Sĩ, Đức, Anh, Mỹ, Ấn Độ, Trung Quốc, Hongkong, Thái Lan, Malaysia, Indonesia và chủ nhà Việt Nam.

- Lễ hội cà phê Buôn Ma Thuật:

Được tổ chức lần đầu tiên vào năm 2005, và đến nay lễ hội đã trở thành hoạt động thường niên. tham dự lễ hội cà phê, du khách được thưởng thức cà phê, mua các sản phẩm cà phê nổi tiếng của Việt Nam. Đồng thời du khách cũng có cơ hội tham gia Coffee Tour, đến với các trang trại trồng cà phê, tìm hiểu quá trình sản xuất chế biến cà phê.[13]. Mục tiêu của lễ hội: khẳng định thương hiệu cà phê Việt Nam trên trường quốc tế (hiện nay Việt Nam là nước xuất khẩu cà phê Robusta đứng thứ hai thế giới), truyền bá rộng rãi văn hóa thưởng thức cà phê, đẩy mạnh tiêu dùng mặt hàng này, đồng thời phát triển loại hình du lịch gắn với cà phê và định vị hình ảnh du lịch Buôn Ma Thuật – Việt Nam

- Lễ hội trái cây:

Được tổ chức từ 9 năm 2006 với mục đích nhằm: giới thiệu tiềm năng và tôn vinh sản vật cây trái miền Nam, đẩy mạnh quảng bá hình ảnh và hoạt động du lịch của TP.Hồ Chí Minh gắn với du lịch sinh thái của cả khu vực. Trong khuôn khổ lễ hội còn có tổ chức các hội thi như: Hội thi tạo hình bằng trái cây; Thi ăn trái cây nhanh nhất... dành cho các du khách. Sự thành công của lễ hội trái cây đã góp phần rất lớn trong việc xây dựng hình ảnh trái cây Việt Nam ra thế giới tiên một bước tới việc xây dựng thương hiệu trái cây Việt Nam.

Cùng các lễ hội du lịch kể trên, ngày nay, các lễ hội du lịch không ngừng phát triển cả về nội dung và hình thức với nhiều nét mới, độc đáo và sáng tạo, số lượng các lễ hội du lịch ngày càng phong phú, đã tạo cho lễ hội Việt Nam, du lịch Việt

Nam một diện mạo mới, hứa hẹn những thành công tốt đẹp cho bước đường phát triển về sau.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 1

Việt Nam là đất nước giàu có về hệ thống các lễ hội. Lễ hội truyền thống và lễ hội hiện đại cùng các ngày kỉ niệm trong nước và quốc tế là một loại hình sinh hoạt tinh thần văn hoá có tính tập thể của nhân dân ta, có sức hấp dẫn lôi cuốn nhiều người tham gia. Việc tổ chức lễ hội, các ngày kỉ niệm, lễ hội du lịch và du lịch văn hoá lễ hội... đạt được mục đích yêu cầu đặt ra có ý nghĩa quan trọng góp phần giáo dục tinh thần yêu nước, bồi đắp lòng tự hào dân tộc, nâng cao ý thức giữ gìn, phát huy, phát triển những giá trị tốt đẹp của tinh hoa văn hóa dân tộc.

Lễ hội du lịch được tổ chức ngày càng nhiều, thổi một làn gió mới vào không khí lễ hội trên phạm vi cả nước. Vấn đề đặt ra cho ngành du lịch hiện nay là khai thác tốt nguồn tài nguyên này thế nào để vừa bảo lưu, giữ gìn các giá trị truyền thống lại vừa phát huy hiệu quả to lớn trong phát triển du lịch, đảm bảo thỏa mãn nhu cầu của du khách, phù hợp với túi tiền mà họ bỏ ra. Việc khai thác các nguồn tài nguyên này không quá khó nếu ta biết giá trị đích thực của nó và có sự phối hợp với các cấp, các ngành và cộng đồng địa phương.

Với xu thế phát triển của lễ hội du lịch như hiện nay, việc nghiên cứu để tìm ra một lễ hội du lịch gắn với bản sắc, con người của một vùng đất cảng như Hải Phòng là một trong những gợi mở đúng đắn, một hướng đi mới hứa hẹn nhiều tiềm năng to lớn.

CHƯƠNG 2: TÌM HIỂU LỄ HỘI HOA PHƯỢNG ĐỎ HẢI PHÒNG.

Hải Phòng còn được gọi là Thành phố Hoa phượng đỏ, là thành phố cảng và thành phố công nghiệp trọng điểm duyên hải Bắc Bộ. Hải Phòng còn là thành phố trực thuộc trung ương, đô thị loại 1 cấp quốc gia, cùng với Đà Nẵng và Cần Thơ.

Tính đến tháng 12/2011, dân số Hải Phòng là 1.907.705 người, trong đó dân cư thành thị chiếm 46,1% và dân cư nông thôn chiếm 53,9%, là thành phố đông dân thứ 3 ở Việt Nam.

Đây là nơi có vị trí quan trọng về kinh tế, xã hội, công nghệ thông tin và an ninh, quốc phòng của vùng Bắc Bộ và cả nước, trên hai hành lang - một vành đai hợp tác kinh tế Việt Nam - Trung Quốc. Hải Phòng là đầu mối giao thông đường biển phía Bắc. Với lợi thế cảng nước sâu nên vận tải biển rất phát triển, đồng thời là một trong những động lực tăng trưởng của vùng kinh tế trọng điểm Bắc bộ. Là Trung tâm kinh tế - khoa học - kỹ thuật tổng hợp của Vùng duyên hải Bắc Bộ và là một trong 2 trung tâm phát triển của Vùng Kinh tế trọng điểm Bắc Bộ. Hải Phòng có nhiều khu công nghiệp, thương mại lớn và trung tâm dịch vụ, du lịch, giáo dục, y tế và thủy sản của vùng duyên hải Bắc Bộ Việt Nam. Hải Phòng là một cực tăng trưởng của tam giác kinh tế trọng điểm phía Bắc gồm Hà Nội, Hải Phòng và Quảng Ninh, nằm ngoài Quy hoạch vùng thủ đô Hà Nội. Hải Phòng còn giữ vị trí tiền trạm của miền Bắc, nơi đặt trụ sở của bộ tư lệnh quân khu 3 và Bộ tư lệnh Hải quân Việt Nam.

Hơn nữa TP. Hải Phòng là một trong những trung tâm du lịch lớn của đất nước, với tiềm năng khai thác du lịch phong phú, đa dạng, trong những năm gần đây Hải Phòng luôn coi trọng việc thu hút du khách thông qua hình thức tổ chức lễ hội mang sắc thái du lịch như: chơi trâu Đồ Sơn (mùng 9 tháng 8 âm lịch); hội vật cầu làng Kim (Kim Sơn, Kiến Thụy) sáng mùng 6 tháng giêng; lễ hội làng cá Cát Bà 1/4; chương trình liên hoan du lịch “Đồ Sơn biển gọi”... trong đó có lễ hội chơi trâu Đồ Sơn được xác định là một trong 15 lễ hội du lịch cấp quốc gia.

Với những lợi thế du lịch vốn có của mình, năm 2012 là một năm đánh dấu một bước ngoặt quan trọng trong việc phát triển du lịch của thành phố khi tổ chức thành công Lễ hội hoa phượng đỏ. Đây được đánh giá là một sự kiện lớn nhằm

khởi động, tập dượt và rút kinh nghiệm cho Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ 2 năm 2013 và sự kiện Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013; tạo bước đột phá trong công tác tổ chức sự kiện, quảng bá hình ảnh và thu hút du khách đến với thành phố; mở ra cơ hội phát triển sản phẩm, mở rộng liên kết du lịch trong nước và quốc tế; đánh dấu việc Lễ hội Hoa phượng đỏ sẽ trở thành sự kiện thường niên của thành phố tạo nét khác biệt, đặc trưng riêng từ hình ảnh hoa phượng, góp phần làm nổi bật chủ đề Năm Du lịch quốc gia 2013.

2.1. Sự kiện Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013

Ngày 6/10, tại TP Đà Nẵng, Tổng Cục Du lịch và UBND TP Hải Phòng đã tổ chức giới thiệu Năm Du lịch quốc gia 2013 với tên gọi Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013. Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng Sông Hồng – Hải Phòng 2013 với chủ đề “Văn minh sông Hồng” gồm các sự kiện văn hóa, nghệ thuật, thể thao, du lịch, thương mại, hội chợ, hội thảo... sẽ được tổ chức trọng thể tại Hải Phòng và các tỉnh, thành phố thuộc khu vực Đồng bằng sông Hồng: Hà Nội, Hải Phòng, Quảng Ninh, Thái Bình, Nam Định, Ninh Bình, Bắc Ninh, Hải Dương, Hưng Yên, Hà Nam, Vĩnh Phúc và một số tỉnh lân cận: Phú Thọ, Bắc Giang.

Riêng tại địa bàn thành phố Hải Phòng, các hoạt động cao trào điểm nhấn tập trung tại khu vực trung tâm thành phố và 02 trọng điểm du lịch Đồ Sơn, Cát Bà.

Năm Du lịch Quốc gia 2013 diễn ra trong suốt cả năm 2013, trong đó, lễ công bố tổ chức trong tháng 01/2013; Tuần Văn hóa – Du lịch Đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013 gắn với Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ II. Đây là hoạt động cốt lõi, cao trào của năm Du lịch quốc gia 2013 với các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch và trọng tâm là đêm khai mạc tổ chức vào ngày 11/5/2013 nhân Kỷ niệm 58 năm

Ngày giải phóng thành phố Hải Phòng. Lễ bế mạc được tổ chức vào cuối năm 2013.

Với chủ đề “Văn minh sông Hồng”, năm du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng sẽ do TP. Hải Phòng đăng cai trong năm 2013 tại nhiều địa điểm thuộc miền Bắc: Hà Nội, Quảng Ninh, Thái Bình, Nam Định, Ninh Bình, Bắc Ninh, Bắc Giang,...

Gắn liền với chương trình phát triển kinh tế - xã hội tại khu vực Đồng bằng sông Hồng, năm du lịch quốc gia 2013 kỳ vọng sẽ đóng góp, thu hút tăng trưởng kinh tế cũng như nâng cao vị thế cho ngành du lịch Việt Nam. Đây cũng là cơ hội tốt để xây dựng, giới thiệu các sản phẩm du lịch mang đậm bản sắc văn hóa và thiên nhiên của các địa phương khu vực Đồng bằng sông Hồng đến với bạn bè quốc tế.

Đặt ra mục tiêu quảng bá điểm đến, tăng cường thu hút khách du lịch trong nước và quốc tế, ban tổ chức năm du lịch quốc gia lên kế hoạch cụ thể nhằm thúc đẩy mạnh mẽ sự liên kết du lịch giữa các địa phương trong cả nước, thu hút nguồn đầu tư cũng như tăng cường hội nhập quốc tế, qua đó phát huy lợi thế tỉnh địa.

Ông Đoàn Duy Linh - Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng cho biết, năm du lịch quốc gia sẽ có nhiều hoạt động nổi bật xuyên suốt trong cả năm 2013 (dự kiến có 66 sự kiện do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chỉ đạo đồng phối hợp với nhiều ban, ngành tại các tỉnh), trong đó, điểm nhấn sẽ là Tuần văn hóa du lịch Đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013 gắn với Lễ hội Hoa phượng đỏ.

Để chuẩn bị cho sự kiện này, Ban tổ chức gấp rút thực hiện mọi hình thức quảng bá, tuyên truyền năm du lịch quốc gia bám sát với chủ đề “Văn minh sông Hồng”. Theo đó, nhiều chương trình và lễ hội đặc sắc sẽ được giới thiệu rộng rãi tại “Năm Việt Nam tại Nhật Bản” và “Năm Việt Nam tại Pháp” trong thời gian tới.

Và cũng để chuẩn bị cho công tác phục vụ và hậu cần, hiện TP. Hải Phòng đang dần hoàn thiện cơ sở lưu trú (hơn 300 khách sạn với hơn 7.500 phòng), nhằm đáp ứng đủ nhu cầu của du khách trong năm tới. Ngoài ra, nguồn nhân lực du lịch

cũng cần đặc biệt chú trọng, bổ sung và đào tạo bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ.

Bắt đầu từ năm 2012, Sở VH TTDL Hải Phòng đã tổ chức 2 lớp tập huấn cho hơn 100 hướng dẫn viên, thuyết minh viên tại các điểm du lịch đồng thời, tuyển chọn thêm 300 tình nguyện viên là những sinh viên tại các trường đại học trên địa bàn thành phố có kiến thức về văn hóa, ngoại ngữ nhằm đào tạo nghiệp vụ du lịch, kỹ thuật.

Cùng với sự chuẩn bị chu đáo từ cơ sở vật chất đến nguồn nhân lực cho sự kiện quan trọng như năm du lịch quốc gia 2013, TP. Hải Phòng hy vọng sẽ có một “diện mạo” mới, một hình ảnh thân thiện, văn minh trong mắt bạn bè trong nước và quốc tế.

Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch chỉ đạo và phối hợp với các Bộ, ngành tổ chức:

- Phát động cuộc thi nhiếp ảnh toàn quốc chủ đề: Khám phá văn minh sông Hồng.
- Triển lãm tranh cổ động đường phố với các chủ đề (nông thôn mới, các ngày kỷ niệm của thành phố Hải Phòng, biển đảo) chào mừng Năm Du lịch quốc gia 2013. Triển lãm ảnh nghệ thuật toàn quốc.
- Giải vô địch trẻ Judo.
- Liên hoan Âm thực Đồng bằng sông Hồng.
- Chương trình xây dựng và phát triển sản phẩm du lịch đặc trưng Đồng bằng sông Hồng.
- Tuần lễ phim chào mừng Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013.
- Giải vô địch bóng chuyền bãi biển.
- Giải Bóng chuyền nữ quốc tế cúp VTV lần thứ VII.
- Chung kết Liên hoan tiếng hát truyền hình (Giải Sao mai 2013).
- Liên hoan nghệ thuật quần chúng Đồng bằng sông Hồng 2013.

- Giải Vô địch Quyền anh.
- Chung kết Cuộc thi Hướng dẫn viên giỏi toàn quốc.
- Cuộc thi Lễ tân khách sạn giỏi toàn quốc 2013.
- Tổ chức Trại sáng tác nhiếp ảnh với chủ đề: “Biển đảo quê hương”.
- Tổ chức Liên hoan Chèo chuyên nghiệp toàn quốc 2013; Giải bóng đá vòng chung kết U21 quốc gia Báo Thanh Niên.
- Giải vô địch Thể dục Aerobic.
- Hội chợ triển lãm hàng xuất khẩu vùng Duyên Hải Bắc Bộ - Hải Phòng 2013...

Tóm lại, Năm Du lịch quốc gia 2013 là cơ hội tốt để xây dựng và nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch chủ lực mang đậm bản sắc văn hóa và thiên nhiên rừng - biển - đảo của thành phố Hải Phòng và các địa phương khu vực đồng bằng sông Hồng; đồng thời là cuộc vận động lớn của thành phố Hải Phòng góp phần tạo sự đồng thuận, làm chuyên biến nhận thức của các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể và nhân dân về vị trí, vai trò của ngành Du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội.

2.2. Lễ hội Hoa phượng đỏ

2.2.1. Ý tưởng tổ chức sự kiện

Trên thế giới, các Lễ hội không còn là một sự kiện xa lạ. Với mục đích là tôn vinh vẻ đẹp của các loài hoa cũng như giới thiệu bản sắc văn hóa của đất nước mình, đã rất nhiều quốc gia trên thế giới tổ chức thành công các lễ hội hoa và để lại dấu ấn rất riêng trong lòng du khách. Du khách trên khắp nơi trên thế giới không chỉ được tận mắt chiêm ngưỡng vẻ đẹp của các loài hoa mà còn được khám phá và thưởng thức những sản phẩm du lịch độc đáo mà không phải ở đâu cũng có. Một số lễ hội hoa nổi tiếng mà ta có thể kể đến như:

- Lễ hội hoa Tulip – Canada.
- Lễ hội hoa Feria de las Flores - Medellin, Colombia.

- Cuộc diễu hành hoa hồng Pasadena , Mỹ.
- Lễ hội Madeira - Funchal, Bồ Đào Nha.
- Lễ hội trưng bày thảm hoa - Brussels, Đức.
- Lễ hội hoa Chiang Mai - Thái Lan.
- Lễ hội Panagbenga - Baguio, Philippin.
- Lễ hội hoa Chelsea – Anh.
- Lễ hội hoa Hanami – Nhật Bản
- Batalla de Flores – Tây Ban Nha
- Lễ hội hoa Floriade - Hà Lan

Hơn nữa, tại Việt Nam cũng, Đà Lạt – nơi được mệnh danh là “ thành phố ngàn hoa” cũng đã tổ chức lễ hội Festival Hoa Đà Lạt, hai năm một lần. mùa Festival, những loài hoa từ khắp các nông trường trồng hoa trên cao nguyên, cũng như đến từ các đất nước nổi tiếng trồng hoa khác. Festival là dịp để thành phố hoa này trưng bày triển lãm các loại hoa địa phương cũng như nhiều vùng lân cận. Festival này là một sự kiện mang tầm quốc gia và cũng là cơ hội thu hút khách đến với thành phố Đà Lạt.

Trong những năm qua, du lịch Hải Phòng đã có những bước tiến vượt bậc, góp phần quảng bá hình ảnh thành phố ở trong nước cũng như trên thế giới. Tuy nhiên, nhìn lại, du lịch Hải Phòng vẫn chưa phát huy hết tiềm năng, chưa phát triển đúng với kỳ vọng của những người thực sự tâm huyết với ngành “công nghiệp không khói” để “trứng vàng” này. Trong bối cảnh cả nước “bùng nổ” về lễ hội du lịch thì Hải Phòng hàng năm mới chỉ có 04 lễ hội lớn: Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn

mùng 9 tháng 8 âm lịch; Hội vật cầu làng Kim (Kim Sơn, Kiến Thụy) sáng mùng 6 tháng Giêng; Lễ hội đua thuyền rồng trên biển Đồ Sơn; Lễ hội làng cá Cát Bà 1-4; Chương trình liên hoan du lịch “Đồ Sơn biển gọi” được tổ chức thường niên vào dịp 1-5, trong đó duy nhất chỉ có Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn được xác định là lễ hội cấp quốc gia... Phải chăng du lịch Hải Phòng chưa tạo ra được một sản phẩm du lịch độc đáo, đặc sắc, mang những nét văn hóa riêng của thành phố để thu hút du khách đặc biệt là du khách nước ngoài và khắc phục được tính thời vụ? Trước thực trạng đó, những người gắn bó, tâm huyết với ngành du lịch đã mạnh dạn đề xuất một ý tưởng mới, giúp ngành du lịch Hải Phòng phát triển xứng đáng với tiềm năng vốn có. Đó là ý tưởng, hàng năm, thành phố tổ chức một lễ hội mang tên loài hoa từ lâu gắn liền với thành phố Hải Phòng: Lễ hội Hoa Phượng.

Ý tưởng này được manh nha bởi nhiều người, nhưng chính thức được công bố và biết đến sâu rộng chỉ sau khi bài báo “Lễ hội hoa phượng đỏ cho Hải Phòng – tại sao không?” của tác giả Trương Thị Lệ Trang được đăng tải trên báo An ninh Hải Phòng, số ra ngày 2 và 3 tháng 6 năm 2011. Trong bài báo này tác giả đã đề xuất với lãnh đạo thành phố Hải Phòng về việc thành phố nên tổ chức một lễ hội tôn vinh loài hoa phượng, vốn được trồng từ hàng trăm năm nay tại TP Hải Phòng đã đi sâu vào trong tâm khảm của mỗi người dân Hải Phòng, là hình ảnh quen thuộc gợi nhớ về Hải Phòng trong mắt bạn bè gần xa.

Tác giả bài báo đã chia sẻ: “Bài viết này được tôi nghĩ ra trong những cuộc cà phê, chuyện trò vô tư, vui vẻ với những người bạn quen biết trên Blog ở Hải Phòng, từ khoảng đầu tháng 5 năm 2011. Nhiều anh em Blogger bảo, em viết một cái gì đó, gợi ý cho lãnh đạo làm một lễ hội du lịch, giống như một số tỉnh thành khác đã làm, nhưng phải chọn cái gì đặc sắc của Hải Phòng em nhé. Đặc sắc Hải Phòng thì là hoa phượng rồi, vậy là tôi hình thành trong đầu những gợi ý đầu tiên về một “lễ hội hoa”, giống như lễ hội hoa anh đào đã được tổ chức rất thành công ở

Nhật Bản vậy. Quá trình đi thu thập tài liệu viết bài, tôi đã gặp nhiều người cùng chung tâm huyết với Hải Phòng, nhất là với phát triển du lịch Hải Phòng: Nhà thơ Hải Như; Nhà thơ, đồng thời là 1 kiến trúc sư, một doanh nhân thành đạt Nguyễn Minh Trí; Ông Vân Nam, nguyên Giám đốc Sở Thương nghiệp và du lịch Hải Phòng, sau này là Liên hiệp công ty du lịch, dịch vụ Hải Phòng (Hải Phòng Unitour) ; Ông Trương Phượng, nguyên Giám đốc Công ty du lịch – dịch vụ Hải Phòng, Phó Giáo Sư, TS. Bùi Xuân Đính (Viện Dân tộc học Việt Nam), Thạc sỹ Đào Thị Thanh Mai, trưởng khoa Văn hóa Du lịch - Đại học Dân lập Hải Phòng... Đặc biệt, anh Nguyễn Anh Tuấn, Phó giám đốc Sở Văn hóa-thể thao-du lịch Hải Phòng là người nhiệt liệt ủng hộ ý tưởng mà tôi đề xuất. Với kinh nghiệm lâu năm làm doanh nghiệp du lịch, tầm hiểu biết sâu sắc của người quản lý chính quyền, cộng với kiến thức “dân Ngoại thương” bề dày, anh Tuấn thậm chí còn hình dung ngay ra lễ hội sẽ được tổ chức như thế nào cho xứng tầm với ý tưởng đó.

Ba ngày sau khi báo đăng, ngày 6-6-2011, UBND TP Hải Phòng tổ chức hội nghị lấy ý kiến thông qua dự thảo Đề án “Năm du lịch quốc gia - khu vực đồng bằng sông Hồng” được tổ chức tại Hải Phòng vào năm 2013, trong đó có những gợi mở về việc tổ chức “lễ hội hoa phượng”. Theo dự thảo đề án của Bộ VH-TT-DL, năm Du lịch Quốc gia 2013 sẽ được tổ chức tại Hải Phòng là sự kiện quan trọng, thúc đẩy phát triển du lịch Hải Phòng, quảng bá và giới thiệu du lịch rừng-biển-đảo gắn với các hoạt động văn hóa, lễ hội; thúc đẩy đầu tư, liên kết, hình thành các sản phẩm, thương hiệu du lịch quốc gia và quốc tế; tăng sức thu hút khách du lịch trong và ngoài nước, góp phần phát triển kinh tế-xã hội thành phố Hải Phòng và tạo điểm nhấn mới trong phát triển du lịch Việt Nam. Ngày 29-9-2011, Văn phòng Thành ủy Hải Phòng đã có văn bản số 561/CV-TU, thông báo ý kiến của Thường trực Thành ủy về việc thực hiện một số nội dung về Đề án “Năm du lịch quốc gia – Hải Phòng 2013”, trong đó Thường trực Thành ủy chỉ đạo cần tập trung vào hoạt động chủ đạo là “lễ hội hoa phượng đỏ”.

Tác giả gợi ý thành phố Hải Phòng nên trồng phượng dọc bờ biển Đồ Sơn, đặc biệt là khu Hòn Dấu, để những con tàu bạn bè năm châu quốc tế từ xa đã trông thấy biểu tượng hoa phượng đỏ của thành phố. Bài báo cũng nêu lên lý do tại sao chọn Hoa phượng đỏ làm biểu tượng cho đất và người Hải Phòng.

Cùng bàn về ý tưởng tổ chức lễ hội Hoa phượng cho Hải Phòng, ông Vân Nam (Nguyễn Kim Tín) - nguyên giám đốc Sở thương nghiệp và du lịch Hải Phòng, sau này là Liên hiệp công ty du lịch, dịch vụ Hải Phòng (Hải Phòng Unitour) bày tỏ: “Tôi ủng hộ và hoan nghênh ý tưởng của các bạn để đưa du lịch Hải Phòng phát triển xứng tầm”. Ông Trương Phượng - nguyên Giám đốc công ty vận chuyển và hướng dẫn du lịch Hải Phòng, một trong những người có thâm niên, tâm huyết với du lịch Hải Phòng từ thời bao cấp đến kinh tế thị trường, chia sẻ với chúng tôi: “Tổ chức một lễ hội tầm cỡ như lễ hội hoa phượng nhằm quảng bá cho hình ảnh Hải Phòng là việc đáng ra ngành du lịch phải làm từ rất lâu. Đó là cách để chúng ta xây dựng, gìn giữ, quảng bá một thương hiệu mạnh của du lịch Hải Phòng nói riêng và đất nước Việt Nam nói chung, đó là hoa phượng. Ông Nguyễn Anh Tuấn cũng chia sẻ: “Hoa phượng là cái tên thơ mộng đi theo thành phố suốt 40 năm qua. Hình ảnh hoa phượng đã đi vào thơ ca, nhạc họa, ăn sâu vào tâm thức của mọi thế hệ người dân Hải Phòng. Tôi hoàn toàn ủng hộ ý tưởng tổ chức lễ hội Hoa phượng. Đó là một ý tưởng hay, độc đáo, sáng tạo, nằm trong dự tính, kế hoạch lâu dài của sở VH-TT-DL Hải Phòng. PGS. TS Bùi Xuân Đính, đang công tác tại Viện dân tộc học Việt Nam, người có nhiều năm giảng dạy tại Khoa du lịch Đại học Hải Phòng, Đại học Dân lập Hải Phòng cho biết: “Tôi rất vui khi biết Hải Phòng có ý tưởng tổ chức một lễ hội của riêng thành phố mang tên Lễ hội Hoa Phượng. Hoa phượng với màu đỏ thắm tươi, rực rỡ, nóng bỏng thể hiện phần nào tính cách, cốt cách con người Hải Phòng: Nồng nhiệt, hiếu khách, mạnh mẽ... Trong kinh doanh du lịch, yếu tố con người luôn đóng vai trò quan trọng. Tôi tin

người Hải Phòng với những đức tính cần cù, chăm chỉ, cầu thị, giàu lòng hiếu khách...Người của biển ồn ào bề mặt mà lòng sâu thẳm, người của phượng đã nở là phải cháy mắt, cháy lòng sẽ làm nên một lễ hội thành công, ấn tượng.

Như vậy, ý tưởng đã được đề xuất và nhanh chóng được tiếp nhận, Thường trực Thành ủy Hải Phòng, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố quyết định tổ chức Lễ hội hoa phượng đỏ - Hải Phòng thường niên, và được tổ chức lần đầu tiên vào năm 2012, khai mạc vào dịp kỷ niệm Ngày giải phóng Hải Phòng – 13/5 hàng năm (đây cũng là dịp hoa phượng nở đẹp nhất tại Hải Phòng). Sự kiện này chính là sự khởi đầu cho lễ hội du lịch đặc sắc gắn với khai thác giá trị đặc trưng riêng từ hình ảnh Hoa phượng, đồng thời là bước khởi động cho sự kiện Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013.

2.2.2. Công tác chuẩn bị và tổ chức Lễ hội

2.2.2.1. UBND Thành phố Hải Phòng

Có thể nói, tổ chức sự kiện Lễ hội hoa phượng đỏ đã thu hút sự quan tâm của tất cả các ban, ngành lãnh đạo thành phố, các đơn vị tài trợ, doanh nghiệp và toàn bộ dân cư của thành phố Hải Phòng nói riêng và cả nước nói chung. UBND thành phố đã có những phương án, kế hoạch chỉ đạo thiết thực và chu đáo để có một lễ hội hoàn hảo nhất, tạo được dấu ấn, bản sắc riêng. Để lễ hội thật sự trở thành ngày hội của toàn dân và mỗi du khách, bên cạnh các hoạt động trọng tâm diễn ra ở trung tâm thành phố, rất cần sự vào cuộc, hưởng ứng với trách nhiệm cao nhất của các đơn vị, địa phương.

Tôn hình ảnh hoa phượng đỏ, đó là mục đích mà Chủ tịch UBND thành phố Dương Anh Điền nhắc nhở các địa phương khi tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao trong cuộc họp kiểm điểm tiến độ chuẩn bị tổ chức lễ hội gần đây. Theo đó, mỗi sự kiện, công việc hưởng ứng lễ hội cần lấy Hoa phượng đỏ làm cảm hứng, chủ đề chính và xoay quanh hình ảnh đó tạo ấn tượng về sắc đỏ của loài

hoa đặc trưng Hải Phòng, Mặt khác, rất nhiều bài hát về hoa phượng cần thiết được phát, tuyên truyền mạnh trên hệ thống phát thanh, truyền hình từ cơ sở đến thành phố, trung ương. Do vậy, hệ thống đài truyền thanh địa phương, cùng với đài phát thanh, truyền hình thành phố, cơ quan báo chí tăng cường tuyên truyền, tăng dần thời lượng, phát sóng bài hát, thơ ca, bài viết, chương trình về lễ hội...

Để chuẩn bị cho tổ chức lễ hội, Chủ tịch UBND thành phố Dương Anh Điền kiểm tra thực địa công tác chuẩn bị tổ chức các hoạt động Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ I - Hải Phòng 2012. Đi cùng đoàn có Phó Chủ tịch UBND thành phố Lê Khắc Nam và lãnh đạo một số sở, ban, ngành, đơn vị là thành viên Ban Tổ chức Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất - Hải Phòng 2012, các doanh nghiệp và một số đơn vị truyền thông trên địa bàn thành phố. Đoàn kiểm tra công tác chuẩn bị tại khu vực Quảng trường Nhà hát thành phố, khách sạn Nam Cường và khách sạn Hữu Nghị - địa điểm đón tiếp đại biểu Lễ hội và công tác trang trí cổ động trực quan, vệ sinh môi trường, an ninh trật tự, an toàn giao thông tại một số tuyến đường phố chính. Nhìn chung, tất cả các mặt từ nội dung, hình thức đến công tác đảm bảo tuyệt đối an ninh trật tự, an toàn giao thông, bảo vệ môi trường cảnh quan thiên nhiên, công tác y tế, lễ tân, hậu cần, vấn đề điện chiếu sáng, chương trình pháo hoa nghệ thuật... phục vụ Lễ hội đều được chuẩn bị chi tiết, kỹ lưỡng và đảm bảo thực hiện đúng tiến độ theo kế hoạch đề ra.

Ban tổ chức Lễ hội cho biết, Đêm hội “Hoa Phượng Đỏ” sẽ được truyền hình trực tiếp trên kênh VTV1 - Đài truyền hình Việt Nam và THP – Đài truyền hình Hải Phòng vào 20h00’ ngày 9/6. Đến thời điểm này, các khâu chuẩn bị cho Đêm hội “Hoa phượng đỏ” đã được hoàn thiện theo đúng kịch bản, kế hoạch và hứa hẹn sẽ là Đêm hội hoành tráng và đặc sắc với rất nhiều các chương trình biểu diễn văn hóa, nghệ thuật như diễu hành các-na-van với sự tham gia của đông đảo quần chúng nhân dân (đội diễu hành bằng cà kheo, đội trống kèn...), màn bắn pháo

hoa nghệ thuật xen lẫn cùng chương trình biểu diễn nghệ thuật được chuẩn bị công phu, kỹ lưỡng. Công tác tuyên truyền quảng bá cũng quan tâm đặc biệt, với hơn 7.000 pa nô, áp phích quảng bá cho Lễ hội được trưng dụng từ nguồn xã hội hóa cho thấy nỗ lực vào cuộc của các doanh nghiệp, chung tay cùng thành phố quyết tâm tổ chức thành công Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ I - Hải Phòng 2012 - Lễ hội dành cho toàn thể nhân dân thành phố Hải Phòng với sự chú ý và mong đợi của toàn xã hội. Phó Chủ tịch UBND thành phố Lê Khắc Nam ghi nhận sự cố gắng của các Tiểu ban, các sở, ngành đã cố gắng chủ động thực hiện các nhiệm vụ được phân công theo đúng kế hoạch. Tuy nhiên, trong thời gian còn lại, các đơn vị cần tập trung phối kết hợp chặt chẽ hơn nữa, chú trọng tới từng chi tiết cụ thể. Bên cạnh đó, đồng chí Phó Chủ tịch cũng yêu cầu sự chuẩn bị chu đáo trong công tác vệ sinh môi trường, triển khai công tác an ninh trong suốt quá trình diễn ra Lễ hội, công tác tuyên truyền bật rõ Đêm hội “Hoa Phượng Đỏ” trong tối 9/6, phối hợp chặt chẽ trong chương trình bắn pháo hoa...

Tại buổi làm việc, Chủ tịch UBND thành phố Dương Anh Điền quán triệt: Lễ hội đã nhận được sự quan tâm chú ý của nhân dân cả nước. Tổ chức thành công Lễ hội Hoa Phượng Đỏ sẽ tạo bước ngoặt lớn trong sự phát triển của thành phố Hải Phòng, khẳng định vị thế và nâng cao uy tín của Hải Phòng - thành phố đô thị loại 1 cấp quốc gia. Vì vậy, cần sự phối hợp chặt chẽ của các lực lượng trực tiếp tham gia chuẩn bị cho Lễ hội, đảm bảo về mặt nội dung vừa mang tính nghệ thuật sâu sắc vừa thể hiện tính quần chúng. Phần nghệ thuật cần sự logic, phải đảm bảo tính hấp dẫn và ấn tượng, đặc biệt trong chương trình các-na-van cần làm bật được sự tham gia của các quần chúng nhân dân. Về công tác an ninh, chú ý làm tốt từ phân luồng giao thông đến đảm bảo an ninh, chống các hành vi phá hoại trong suốt thời gian diễn ra Lễ hội. Có các phương án dự phòng về điện, bắn pháo hoa an toàn. Coi trọng địa điểm trông giữ xe, có phương án quản lý, phát hiện và nghiêm khắc

xử lý các trường hợp “chặt chém”, tăng giá cao trong việc trông coi xe phục vụ nhân dân tham gia Lễ hội. Tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền trực quan, khẩu hiệu... chú trọng tuyên truyền hơn nữa chi tiết các chương trình hoạt động diễn ra của Lễ hội, đặc biệt là trên hệ thống đài truyền hình để nhân dân có thể nắm rõ và tham gia. Chủ tịch UBND thành phố đề nghị các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, cán bộ, công nhân viên chức, người lao động, nhân dân và các hộ gia đình toàn thành phố chủ động, tích cực tham gia các hoạt động của Lễ hội, thưởng thức ẩm thực cũng như không khí vui tươi, phấn khởi của Lễ hội. Hướng tới mục tiêu Lễ hội là phục vụ nhân dân và thành công của Lễ hội phụ thuộc vào sự tham gia nhiệt tình của đông đảo quần chúng nhân dân thành phố cũng như du khách đến với Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng.

Sắp tới đây, Lễ hội hoa phượng đỏ sẽ được long trọng tổ chức lần thứ 2 năm 2013, lễ khai mạc diễn ra vào ngày 11/5, điều thu hút hơn cả là Lễ hội hoa phượng đỏ năm nay gắn với Tuần lễ Văn hóa - Du lịch trong Năm du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013 và yêu cầu được đặt ra đó là: làm sao có thể phản ánh được tinh túy của Văn minh sông Hồng, nhưng phải chuyển tải được tính nhân dân, vì nhân dân và đậm đà bản sắc Hải Phòng. Điều làm nên khác biệt nổi bật nhất chính là hoa phượng và lễ hội Hoa Phượng Đỏ lần thứ 2. Do vậy, các hoạt động chủ yếu diễn ra ở ngoài trời, trên đường phố để nhân dân, du khách tham gia. Bộ trưởng Hoàng Tuấn Anh đồng ý với đề xuất của Hải Phòng trong việc tổ chức hoạt động kéo dài sau lễ khai mạc, tạo không khí đêm hội cho người dân và du khách. Bộ trưởng yêu cầu đẩy mạnh hoạt động đường phố, bố trí vừa phải các xe diễu hành, tạo điều kiện tối đa để người dân, các đơn vị, doanh nghiệp du lịch cử lực lượng gia diễu hành.

Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ 2 với chương trình nghệ thuật, diễu hành đặc sắc, trong đó riêng chương 3 như giới thiệu ở trên là phần trình diễn rất được chờ

đội. Tái hiện không gian cả thành phố rực màu phượng vĩ khi hè về. Theo dòng chảy sông Hồng, từ nền văn minh vùng châu thổ, Hải Phòng tạo nên những điểm nhấn quan trọng trên bản đồ du lịch Việt Nam với 3 trung tâm du lịch lớn: du lịch trung tâm thành phố- du lịch đảo Cát Bà- du lịch Đồ Sơn... Xen kẽ trong chương trình nghệ thuật là khối diễu hành với xe hoa và dòng người trong trang phục nhiều sắc màu của cộng đồng dân cư, thể hiện những đặc trưng về một Hải Phòng phát triển năng động, sáng tạo và mạnh mẽ.

2.2.2.2. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Sở Văn hóa, Thể thao, Du lịch chịu trách nhiệm về các hạng mục công việc:

- Xác định kế hoạch tổ chức lễ hội
- Phối hợp với các sở ngành, đơn vị liên quan, mời các chuyên gia hoặc chọn các đơn vị tổ chức sự kiện uy tín, đủ năng lực xây dựng kịch bản, nội dung và tổ chức thực hiện đạt hiệu quả Đêm hội “Hoa Phượng Đỏ”.
- Xây dựng kế hoạch về tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá cho Lễ hội Hoa phượng đỏ
- Trực tiếp điều hành, chỉ đạo các phòng chức năng Sở, đơn vị liên quan tổ chức công việc
- Phối hợp các quận huyện, tổ chức đoàn thể, các cơ sở lưu trú, khách sạn, nhà hàng tổ chức các hoạt động hưởng ứng trong thời gian diễn ra lễ hội.
- Xây dựng một số tấm panô tấm lớn để tuyên truyền về lễ hội.h

Đối với phòng Quy hoạch và Phát triển tài nguyên du lịch trực thuộc Sở VH TT & DL cũng được giao nhiệm vụ:

- Chịu trách nhiệm đối với chương trình công bố định hướng các sản phẩm du lịch hướng tới Năm Du lịch quốc gia 2013.

- Phối hợp các đơn vị, phòng, ban liên quan thực hiện các công việc khác theo sự chỉ đạo của lãnh đạo Sở.
- Thiết kế, trang trí sân khấu: Nghiên cứu, xem xét vị trí đặt ảnh Bác Hồ sao cho phù hợp tại mặt tiền Nhà hát thành phố trong đêm hội. Xác định chiều cao sân khấu biểu diễn phù hợp để tạo hài hòa với các hoạt động diễu hành qua quảng trường phía trước, tạo điều kiện cho các nghệ sĩ, diễn viên tham gia diễu hành thuận tiện.

Về phía phòng Nghiệp vụ Du lịch, được Sở phân công chịu trách nhiệm:

- Khuyến khích, vận động các cơ sở lưu trú, nhà hàng, khách sạn tổ chức các hoạt động ẩm thực hưởng ứng Lễ hội và có kế hoạch tuyên truyền sớm để thu hút du khách, tổ chức các đoàn khách tham quan Lễ hội, đặc biệt là khách quốc tế. Tổ chức trang trí cổ động trực quan chào mừng Lễ hội.
- Phối hợp các Hiệp hội du lịch tổ chức chương trình khuyến nghị cho những người tên Phượng và người thân khi tham quan du lịch Hải Phòng.
- Phối hợp với Văn phòng Ủy ban nhân dân thành phố thực hiện công tác đón tiếp khách.

Ngoài ra, Văn phòng ở, bộ phận thường trực Lễ hội có nhiệm vụ phối hợp các phòng, đơn vị liên quan lập danh sách cụ thể khách mời đại biểu tham dự Lễ hội. Phối hợp với Văn phòng Ủy ban nhân dân thành phố, Văn phòng Sở ngoại vụ lập kế hoạch, phương án đón tiếp, bố trí chỗ ăn nghỉ, đi lại cho đại biểu lãnh đạo và khách mời tham dự Lễ hội.[4]

2.2.2.3. Sở Thông tin và Truyền thông

Đây là cơ sở chịu trách nhiệm chính về công tác tuyên truyền, quảng bá cho lễ hội, và được phân công các công việc cụ thể như sau:

- Chủ trì, phối hợp với ban Tuyên Giáo thành ủy định hướng các cơ quan báo chí của thành phố và các cơ quan báo chí thường trú tại Hải Phòng tập trung tuyên truyền Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ nhất – 2012, trong đó tăng cường thời lượng, tin bài có nội dung tuyên truyền, quảng bá về du lịch Hải Phòng và Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng – 2013.
- Phối hợp với Đài phát thanh và Truyền hình Hải Phòng, Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch xây dựng kế hoạch về tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá dưới hình thức xây dựng phim phóng sự tài liệu về các hoạt động Lễ hội hoa phượng đỏ, về hình ảnh hoa phượng, về thành phố Hải Phòng để đưa tin, giới thiệu rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng trong và ngoài nước. In băng đĩa các bài hát về hoa phượng để phát triển trên hệ thống các đài truyền hình toàn thành phố.
- Phối hợp tổ chức họp báo giới thiệu chương trình Lễ hội và là đầu mối làm việc với các cơ quan thông tấn, báo chí, truyền hình trung ương và địa phương.
- Chỉ đạo các đơn vị trong ngành, các doanh nghiệp viễn thông đảm bảo đường truyền thông tin liên lạc thông suốt trước, trong và sau khi diễn ra các hoạt động của Lễ hội.
- Chỉ đạo thông tin liên lạc thông suốt trước, trong và sau khi diễn ra các hoạt động của Lễ hội.
- Chỉ đạo Trung tâm Thông Tin và Truyền thông xây dựng chuyên mục tuyên truyền về Lễ hội hoa phượng đỏ trên Cổng thông tin điện tử thành phố, các Cổng thông tin điện tử thành phần của các quận, huyện, sở, ngành có liên quan. Cập nhật các thông tin về lễ hội tại các trang tiếng Anh, tiếng Trung.
- Hướng dẫn tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng của thành phố và hệ thống đài phát thanh, truyền thanh quận, huyện, xã, phường, thị trấn.

- Chủ trì, phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các sở, ngành, địa phương liên quan cung cấp thông tin cho báo chí, các đài phát thanh quận, huyện, xã, phường, thị trấn tích cực tuyên truyền đến các địa phương trong và ngoài thành phố về Lễ hội hoa phượng đỏ. [5]
- Xây dựng một số sản phẩm thông tin đối ngoại của thành phố phục vụ du khách nước ngoài tham dự Lễ hội.
- Chỉ đạo các trang thông tin điện tử tổng hợp trên địa bàn thành phố tuyên truyền về Lễ hội.

Ngoài ra, Sở thông tin và Truyền thông Hải Phòng còn phải đề nghị Sở thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành khu vực duyên hải Bắc Bộ phối hợp tuyên truyền Lễ hội trên cổng thông tin điện tử của các địa phương thông qua hình thức đặt đường link đến chuyên mục Lễ hội hoa phượng đỏ trên Cổng thông tin điện tử của thành phố Hải Phòng.

Về công tác tuyên truyền, quảng bá, có thể nói không thể không nhắc đến vai trò quan trọng của Đài phát thanh và Truyền hình Hải Phòng. Đơn vị này cũng được phân công các nhiệm vụ:

- Phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Đài truyền hình Việt Nam tổ chức truyền hình trực tiếp chương trình Đêm hội “Hoa phượng đỏ” trên Đài phát thanh và Truyền hình Hải Phòng (THP) và trên kênh VTV1 (hoặc VTV3) Đài truyền hình Việt Nam.
- Chủ trì phối hợp với Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch, Sở Thông tin và Truyền thông xây dựng kế hoạch về tăng cường công tác tuyên truyền, quảng bá dưới hình thức xây dựng phim phóng sự tài liệu về các hoạt động Lễ hội Hoa phượng đỏ, về hình ảnh hoa phượng, về thành phố Hải Phòng để đưa tin, giới thiệu rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng trong

nước. In băng đĩa các bài hát về hoa phượng để phát triển trên hệ thống các đài phát thanh và truyền hình thành phố.

- Thu hình và cung cấp thông tin cho Đài truyền hình Việt Nam lên sóng đưa tin các hoạt động của Lễ hội.

Về phía Trung tâm Thông tin Cổ động thành phố cũng được Sở thông tin và giao nhiệm vụ:

- Tổ chức trang trí ảnh Bác, pano, khẩu hiệu, cờ trang trí khu vực Nhà hát thành phố, trung tâm thành phố, các trục đường phố chính, các cửa ô thành phố
- Xem xét tổ chức cuộc thi cổ động toàn thành phố (đợt 2) từ ngày 05/6 đến ngày 15/6/2012, có thể đề nghị các địa phương tổ chức thi vào dịp Lễ hội như; Hồng Bàng, Lê Chân, Ngô Quyền, Dương Kinh, Đồ Sơn và Cát Bà. Các địa phương khác sẽ thi vào dịp 2/9.
- Biên tập và cung cấp tài liệu, market, tranh mẫu cho cơ sở, hướng dẫn Trung tâm Văn hóa và Thông tin các quận, huyện tổ chức trang trí cổ động tại địa phương, đặc biệt là hai khu du lịch Cát Bà, Đồ Sơn trong thời gian diễn ra Lễ hội.
- Phối hợp với các tổ chức, cá nhân huy động xã hội hóa trong công tác tuyên truyền cổ động trực quan, đảm bảo mỹ quan đô thị. [4]

2.2.2.4. Trung tâm văn hóa thành phố - Trung tâm triển lãm và Mỹ thuật thành phố.

- Tổ chức Tao đàn thơ có chủ đề về thành phố và hoa phượng vào dịp kỉ niệm.
- Tổ chức thả chim bồ câu tại Cung Văn Hóa, Lao Động Hữu nghị Việt Tiệp trước giờ diễn ra tổ chức biểu diễn thể dục dưỡng sinh.

- Phối hợp với trung tâm triển lãm và Mỹ thuật thành phố tổ chức chương trình ca nhạc hưởng ứng Lễ hội tại sân Nhà triển lãm thành phố từ 20h00 ngày 08/06/2012 (xây dựng chương trình, âm thanh, ánh sáng...và tổ chức biểu diễn).
- Căn cứ đĩa VCD “Tháng Năm Hoa Phượng Đỏ” Sở đã in và phát hành năm 2005 chào mừng kỷ niệm 55 Ngày giải phóng Hải Phòng để bổ sung một số bài hát về hoa phượng và in đĩa cung cấp cho các cơ sở (các xã, phường, quận, huyện, thị trấn, và Trung tâm Văn hóa – Thông tin các quận huyện) phát trên hệ thống các đài phát thanh và truyền thanh cơ sở trước, trong và sau thời gian diễn ra Lễ hội.

Trung tâm Triển lãm và Mỹ thuật thành phố có nhiệm vụ:

- Tổ chức triển lãm tranh, ảnh tư liệu, mỹ thuật có nội dung phù hợp phục vụ nhân dân trong thời gian diễn ra Lễ hội.
- Xem xét tổ chức phát động các cuộc thi ảnh, tranh đẹp về hoa phượng.
- Phối hợp với trung tâm Văn hóa thành phố, Đoàn cải lương Hải Phòng tổ chức chương trình ca nhạc có chủ đề về thành phố hoa phượng tại Triển lãm thành phố vào 20h ngày 08/06/2012 và 10/06/2012. Chuẩn bị sân khấu, điện, ghế, nước uống và đảm bảo an ninh, trật tự.
- Hướng dẫn Trung tâm Văn hóa – Thông tin các quận, huyện và hệ thống nhà văn hóa xã, phường, thị trấn, các làng văn hóa, tổ dân phố văn hóa...tổ chức biểu diễn văn nghệ quần chúng, tổ chức sinh hoạt các câu lạc bộ...thu hút nhân dân tham gia hưởng thụ và sáng tạo nghệ thuật.[4]

2.2.2.5. Bảo tàng Hải Phòng

Cùng góp phần vào sự thành công của lễ hội. Bảo tàng Hải Phòng cũng đã sưu tầm nhiều tài liệu trưng bày về chuyên đề “Đất và Người Hải Phòng”, chuyên đề “Lịch sử Hải Phòng” và một số chuyên đề khác phù hợp...; bổ sung tài liệu, hiện vật, chỉnh trang các phòng trưng bày; mở cửa Bảo tàng, Đền Nghè, Đình Hàng Kênh... phục vụ nhân dân tham quan trong thời gian diễn ra Lễ hội đảm bảo an toàn, trật tự, văn minh.

2.2.2.6. Các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp của thành phố

Có thể nói các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp đóng góp một phần không nhỏ vào sự thành công của Lễ hội, để lại ấn tượng trong lòng du khách gần xa. Các đoàn đã phối hợp để cùng nhau:

- Đoàn ca múa chịu trách nhiệm xây dựng chương trình ca múa nhạc có chủ đề về thành phố.
- Dàn dựng và tổ chức biểu diễn các tiết mục văn nghệ.

2.2.6. Các ban ngành và các cấp lãnh đạo khác

Sở Xây dựng

- Chỉ đạo các đơn vị liên quan thống kê cây phượng hiện có trên địa bàn thành phố, tiếp tục trồng mới cây hoa phượng trên địa bàn thành phố; lưu ý các tuyến đường chính, các dải đường trung tâm, các trọng điểm du lịch của thành phố, những nơi công cộng: công viên, vườn hoa, đường phố...
- Chủ trì phối hợp phát động phong trào “Xây dựng Hải Phòng xanh, sạch, đẹp, văn minh, hiện đại và an toàn”.
- Tăng cường thu dọn rác, chất thải, tưới nước rửa đường, kiểm tra, xử lý các điểm ngập lụt trong thành phố, bố trí các nhà vệ sinh lưu động, thùng rác lưu

động; hoàn chỉnh hệ thống đèn chiếu sáng, thoát nước ở các ngõ, các quận, đảm bảo vệ sinh môi trường trước, trong và sau thời gian diễn ra lễ hội.

- Hướng dẫn, giúp đỡ các chủ đầu tư hoàn thiện chương trình phê duyệt các thủ tục đầu tư xây dựng cơ bản với các công trình, dự án trong kế hoạch khởi công, khánh thành trong dịp lễ hội và hướng đến Năm Du lịch quốc gia 2013.

Sở giao thông vận tải.

- Chủ trì, phối hợp với các ngành chức năng có liên quan có kế hoạch kiểm tra, triển khai sửa chữa, nâng cấp các tuyến đường.
- Đảm bảo trật tự an toàn giao thông trong thời gian tổ chức lễ hội; chỉnh trang đô thị, chống ùn tắc giao thông và giảm thiểu tai nạn giao thông.
- Bố trí và huy động đủ số lượng phương tiện đáp ứng nhu cầu vận tải trong thời gian tổ chức lễ hội để phục vụ khách du lịch và nhân dân trên địa bàn thành phố đi lại thuận tiện, an toàn, văn minh, lịch sự.
- Bảo đảm tốt chất lượng phương tiện, chất lượng phục vụ, trật tự an toàn giao thông, trật tự vận tải, chấp hành nghiêm Luật Giao thông đường bộ, Luật giao thông đường thủy nội địa và các quy định có liên quan.
- Nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho đội ngũ lái xe, lái tàu, nhân viên phục vụ tại các bến xe, bến tàu, bến phà và trên phương tiện nhằm giảm thiểu tối đa tai nạn giao thông đường bộ, đường thủy trong suốt quá trình tổ chức phục vụ hội nghị.

Ban quản lý Dự án giao thông đường thủy, đường bộ Hải Phòng: Trên tuyến đường 356 đoạn 2A từ ngã ba Nguyễn Bình Khiêm đến đập Đình Vũ: phải thu dọn vật liệu, tập kết máy móc ra ngoài phạm vi phía bên phải tuyến (theo hướng từ Hải Phòng đi Đình Vũ) đảm bảo giao thông thông suốt trong thời gian tổ chức lễ hội.

Công an thành phố:

- Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch đảm bảo an ninh trật tự, an toàn cho lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các đại biểu và cho lễ hội
- Bố trí lực lượng cứu hộ thường trực và điều hành
- Đảm bảo trật tự an toàn giao thông trong thời gian diễn ra lễ hội
- Xây dựng kế hoạch bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; đồng thời có các phương án phối hợp bảo vệ tuyệt đối an toàn các hoạt động lễ hội diễn ra trên địa bàn thành phố và của các ngành, địa phương. [4]

Các đơn vị viễn thông

- Chỉ đạo các đơn vị viễn thông trên địa bàn thành phố đảm bảo thông tin liên lạc thông suốt phục vụ lễ hội
- Chỉ đạo đơn vị viễn thông tài trợ cho lễ hội thông qua các hình thức: Thực hiện công tác xã hội hóa, hỗ trợ in pano, cổ động trực tiếp quảng bá cho lễ hội.

2.2.3. Nội dung tổ chức của Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất

Các hoạt động của lễ hội diễn ra trong 2 ngày, từ ngày 09/06 đến ngày 10/6/2012, điểm nhấn của lễ hội là Đêm hội “Hoa Phượng Đỏ” với chủ đề “Lung linh sắc đỏ Hải Phòng”

2.2.3.1. Các hoạt động chính của lễ hội.

- ❖ Carnival “Đêm hội Hoa Phượng đỏ”: Đón đợi lễ hội đường phố mới lạ.

Là người viết kịch bản Đêm hội Hoa Phượng đỏ, Hội viên Hội Nghệ sĩ sân khấu Hải Phòng Trần Tuấn Tiến cho biết: Với mục tiêu lễ hội Hoa Phượng đỏ phải mang sắc thái riêng, độc đáo của Hải Phòng, chương trình diễu hành (carnaval) trong Đêm hội hoa phượng đỏ, hứa hẹn đem lại màn diễu hành nghệ thuật đa sắc màu, mới lạ cho người dân và du khách dự hội. Đây cũng là yếu tố quan trọng để tạo ra không gian văn hóa lễ hội, tạo một ngày hội thật sự của mọi người.

Theo kịch bản của “Đêm hội hoa phượng đỏ”, chương trình carnival có 12 đoàn diễu hành với hình thức lần lượt từng đoàn theo thứ tự từ khu tập trung vườn hoa Nguyễn Du theo đường Trần Hưng Đạo, qua trước sân khấu quảng trường Nhà hát thành phố về tập trung tại khu tượng đài Nữ tướng Lê Chân. Có lẽ điều mà du khách chờ đợi không phải là số lượng mà chính là nội dung, ý tưởng được thể hiện thông qua các đoàn diễu hành. Phó giám đốc Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch Nguyễn Anh Tuấn cho biết: carnival lần đầu xuất hiện ở một lễ hội do thành phố tổ chức nên rất được người dân, du khách quan tâm, tìm hiểu. Chương trình mới nên khó, nhưng khó không phải ở sự huy động hàng chục đơn vị, hàng trăm người gồm cả diễn viên, quần chúng, du khách tham gia mà chính ở sự lắp ghép, kết hợp tạo nên chương trình nghệ thuật tổng thể lô-gic, khoa học, hòa quyện với nhau.

Carnaval còn được tạo hiệu ứng từ việc sử dụng ánh sáng lade và nền nhạc của đội kèn đồng gồm 100 người, đồng loạt cử những bản nhạc đã được tuyển chọn như: Thành phố chúng ta, nhà máy chúng ta; Hải Phòng quê tôi; Thành phố Hoa Phượng đỏ; Bến cảng quê hương tôi. Màn hình sân khấu là các video clip giới thiệu những đường phố tiêu biểu của Hải Phòng; Cảng hàng không Cát Bi và các cảng biển; một số công trường, nhà máy mới xây dựng. Cùng với đó là cảnh đẹp về du lịch Hải Phòng như : bãi biển Đồ Sơn, khu du lịch quốc tế Hòn Dấu, Cát Bà, Đền thờ Nguyễn Bình Khiêm; các khách sạn lớn và hiện đại của Hải

Phòng... Trong số 12 đoàn diễu hành, xuất hiện đầu tiên là đoàn xe mô tô phân khối lớn mang cờ nhiều màu có khẩu hiệu : “Năm đô thị và An toàn giao thông”, “An sinh xã hội”, “Lễ hội Hoa Phượng đỏ lần thứ nhất”, “Thành phố Hải Phòng chào đón Năm du lịch Quốc gia khu vực Đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013”. Tiếp sau là màn biểu diễn với những động tác khó của các câu lạc bộ lân-sư-rồng trên địa bàn thành phố. Đây có thể coi là đặc sản của du lịch Hải Phòng khi nhiều năm qua, đại hội lân- sư- rồng được tổ chức thành công, tạo hiệu ứng phong trào hình thành các đội lân- sư- rồng ở nhiều quận, huyện như Thủy Nguyên, An Lão, Dương Kinh; Ngô Quyền... Đoàn võ sinh, CLB thái cực quyền, aerobic, dance sport cũng tham gia diễu hành. Các doanh nghiệp du lịch trên địa bàn thành phố hào hứng tham gia với 10 xe hoa diễu hành qua quảng trường, thể hiện sự đa dạng, chuyên nghiệp trong dịch vụ, sự lớn mạnh của du lịch thành phố. Giới thiệu về xe tham gia của đơn vị, chủ nhà hàng Phúc Đình Quán Ngô Tuấn Đạt cho biết: xe diễu hành được nhà hàng trang trí một con cua khổng lồ rộng 2m, dài 2,5m ngụy trên nền một nhà hàng, chung quanh là khẩu hiệu, hình hoa phượng tượng trưng tạo hình ảnh đặc trưng về văn hóa ẩm thực Hải Phòng. Người xem chờ đón các đội trống với 50 tay trống lớn, nhỏ đến từ các quận, huyện tạo âm thanh sôi động diễu hành qua quảng trường và theo sau là các thanh nữ trong sắc phục đỏ rực rỡ, tay cầm những chùm hoa phượng hình ảnh đặc trưng cho lễ hội. Phụ họa cho màn diễu hành đặc sắc là đoàn thiếu nhi trong muôn màu sắc thắm, tay cầm bóng bay vừa đi vừa múa hát, khi qua lễ đài đồng loạt thả bóng bay lên. Carnival cũng được chờ đợi khi đoàn các diễn viên trong sắc phục dân tộc, đoàn múa rối sử dụng đội “rối thùng” diễn trò “vật cầu”, rước lợn “Ông Bò”... Một hình ảnh rất đặc trưng vùng biển khi đoàn thanh niên đến từ khu vực ven biển đi cà kheo mang theo lưới và mái chèo. Carnival thể hiện sự đa dạng sắc màu, hội nhập khi đoàn các diễn viên được hóa trang thành các đại diện đến từ các nước với những vũ điệu vui nhộn; các tập khách du lịch quốc tế đang thăm Hải Phòng hoặc

các đoàn nghệ thuật nước ngoài tham gia chương trình cùng diễu hành. Đoàn xe trang trí mô hình con tàu, cần cầu hình rồng đang vươn mình bay lên. Phía trên cần cầu sử dụng diễn viên xiếc nhào lộn hoặc cascadeur hóa trang thành chim hải âu dang rộng cánh bay lượn khép lại carnival, bắt đầu khai mạc Đêm hội Hoa phượng đỏ với chương trình nghệ thuật đặc sắc, lung linh sắc đỏ[17].

❖ Màn bắn pháo hoa rực rỡ sắc màu

Sau lời tuyên bố khai mạc lễ hội là màn pháo hoa rực sáng bầu trời, bắt đầu phần hội với chương trình nghệ thuật “Lung linh sắc đỏ”. Mở đầu là hoạt cảnh múa “Hành trình mở đất” mô phỏng con người và biển cả, thời Nữ tướng Lê Chân cùng dân đào đất lập khu dân cư, mọi người sát cánh chống chọi với phong ba, bão tố, giặc giã thể hiện ý chí vượt khó khăn, vươn lên của những người mở đất để có Hải Phòng.

Điểm nhấn ý nghĩa nhất của chương trình nghệ thuật chính là dàn hợp xướng với sự tham gia của 500 nghệ sĩ, diễn viên chuyên và không chuyên biểu diễn bài hát “Thành phố Hoa Phượng đỏ” (nhạc Lương Vĩnh, thơ Hải Như) như khẳng định sức sống của bài hát đi cùng năm tháng, chứng kiến sự phát triển của thành phố. Cùng với những bài hát ca ngợi thành phố, biển đảo quê hương, những bài hát gắn liền với hoa phượng như “Thời hoa đỏ”, “Phượng hồng”... được cất lên trong đêm hội, tôn vinh loài hoa trở thành biểu tượng của thành phố Hải Phòng, ca ngợi mảnh đất và con người nơi đây. Với chủ đề “bùng đỏ trời hoa”, phần kết của đêm hội với 15 phút bắn pháo hoa nghệ thuật kết hợp 3 tầng biểu diễn trên sân khấu, hiệu ứng ánh sáng, âm thanh thật sự ấn tượng, rực sáng bầu trời quảng trường Nhà hát thành phố.

Lễ hội hoa phượng đỏ lần này đã đạt được mục tiêu quan trọng nhất là đã ca ngợi, tôn vinh hoa phượng đỏ, ca ngợi mảnh đất và con người Hải Phòng, khẳng định những thành tựu của sự nghiệp đổi mới, tạo ra sự phấn khởi, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân.

2.2.3.2. Các hoạt động bổ trợ khác

Dù các hoạt động chính của lễ hội được tổ chức tại khu vực trung tâm thành phố, nhưng các khu du lịch Cát Bà, Đồ Sơn, các địa phương trong toàn thành phố đều có những hoạt động thiết thực hưởng ứng.

Sau đây là chương trình chi tiết các hoạt động:

STT	Hoạt động	Thời gian	Địa điểm
Ngày 08/06/2012			
1	Chương trình ca nhạc có chủ đề về thành phố và hoa phượng hưởng ứng lễ hội	20h00	Trường Trung học phổ thông Trần Phú
2	Tổ chức các hoạt động trang trí cổ động, khuyến mại, vui chơi giải trí, ẩm thực cho du khách và nhân dân thành phố	20h00	Tại các nhà hàng, khách sạn lớn của thành phố
3	Chương trình ca nhạc hưởng ứng lễ hội	20h00	Sân Nhà Triển lãm thành phố
4	Các quận, huyện đồng khởi tổ chức chương trình văn nghệ hưởng ứng lễ hội	20h00	Trung tâm các quận huyện và tại khu 2 khu du lịch Đồ Sơn, Cát Bà
Ngày 09/06/2012			
1	Biểu diễn thể dục dưỡng sinh chào mừng	6h00	Cung văn hóa Lao động

Tìm hiểu về lễ hội du lịch, nghiên cứu điển hình lễ hội Hoa phượng đỏ Hải Phòng”

	lễ hội kết hợp thả chim Bồ Câu Hòa Bình.		hữu nghị Việt Tiệp thành phố
2	Điều hành mô tô, xe đạp, kết nối các điểm du lịch hưởng ứng chủ đề năm 2012 “Đô thị và An toàn giao thông”, bảo vệ môi trường và chủ quyền biển đảo quê hương.	7h30	Xuất phát từ Nhà hát thành phố đi Đồ Sơn.
3	Giải bóng đá giao hữu chào mừng lễ hội	15h00	Sân vận động Cảng
4	Các quận, huyện tổ chức các hoạt động thể dục thể thao chào mừng	Trong ngày	Tại các quận, huyện
Ngày 10/06/2012			
1	Đi bộ chào mừng lễ hội	6h00	Dải Trung tâm thành phố
2	Tổng kết trao giải cuộc thi sáng tác thơ chủ đề hoa phượng Phát hành tập thơ “Đi trong chiều Phượng đỏ”	8h00	Hội Liên hiệp Văn học nghệ thuật thành phố
3	Tổ chức chương trình công bố chuỗi các sản phẩm du lịch hướng tới Năm Du lịch Quốc gia 2013 Kết hợp giới thiệu các tour, tuyến du lịch	9h00	Khách sạn Nam Cường, 47 Lạch Tray
4	Liên hoan Lân – Sư – Rồng thành phố lần thứ nhất tranh Cúp Hoa Phượng Đỏ	20h00	Quảng trường Nhà hát thành phố
5	Chung kết liên hoan Aerobic khối các trường Đại học, Cao đẳng, Trung học	20h00	Cung Văn hóa Thể thao Thanh niên

	phổ thông toàn thành phố		
6	Chương trình nghệ thuật	20h00	Sân Nhà triển lãm thành phố

2.2.4. Nội dung tổ chức của Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai – năm 2013

Tuần Văn hóa – Thể thao – Du lịch Đồng bằng sông Hồng và Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ II – Hải Phòng 2013 là sự kiện cốt lõi, cao trào của Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013 gồm hơn 30 sự kiện văn hóa, thể thao và du lịch với 67 buổi hoạt động diễn ra từ ngày 9 – 18/5/2013 chủ yếu tại khu vực dải trung tâm thành phố.

Trong đó chương trình Khai mạc Tuần Văn hóa – Thể thao – Du lịch Đồng bằng sông Hồng và Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ II là hoạt động điểm nhấn, trọng tâm. Trong đêm khai mạc bắn pháo hoa 02 đợt. Đợt 1 sẽ bắn pháo hoa tầm thấp; đợt 2 bắn pháo hoa tầm cao.

Theo ông Lê Khắc Nam – Phó chủ tịch UBND TP Hải Phòng, để chuẩn bị cho sự kiện văn hóa trọng đại này, thành phố lên kế hoạch chi khoảng 44 tỷ VNĐ. Trong đó 20 tỷ VNĐ được chi từ ngân sách, còn lại là kêu gọi xã hội hóa từ các cơ quan tổ chức DN trong thành phố.

Ông Nam cũng cho biết, vào những ngày này, trên khắp các ngã đường, tuyến phố chính của Hải Phòng được trang trí rực rỡ cờ, hoa, pa-nô, khẩu hiệu tuyên truyền quảng bá về Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng- Hải Phòng 2013. Công tác cổ động trực quan đã được triển khai đồng loạt vào cao điểm đầu tháng 5/2013.

Đợt 1, đã triển khai cổ động trực quan bằng Pano, băng rôn, cò, phướn, hồng kỳ, đảng kỳ, khẩu hiệu đường tại dải trung tâm thành phố và trên tuyến đường chính. Đợt 2, dự kiến sẽ bắt đầu triển khai từ 8/5 trên toàn thành phố. Về an ninh, trật tự,

môi trường, y tế đã được lên kế hoạch triển khai cụ thể, chi tiết công tác bảo đảm an ninh trật tự, an toàn cho các hoạt động tại sự kiện....

Lễ hội với sự tham dự của hơn 1000 diễn viên chuyên nghiệp và không chuyên, trong đó có sự góp mặt của nhiều nghệ sĩ hàng đầu Việt Nam tham gia chương trình nghệ thuật trong đêm khai mạc. Đặc biệt, NSND Lê Hùng và ê-kíp thực hiện chương trình xây dựng kịch bản khá sớm, được thành phố phê duyệt và tiến hành tập luyện từ nhiều tháng nay ở Hà Nội và Hải Phòng. Trong đó, nhiều nghệ sĩ, diễn viên của các đoàn nghệ thuật Hải Phòng tham gia biểu diễn, đảm nhiệm những tiết mục trong chương trình nghệ thuật. Theo Ban tổ chức, đây là chương trình nghệ thuật hoành tráng nhất diễn ra tại Hải Phòng từ trước đến nay gồm, chương trình diễu hành Carnival đường phố với 20 chủ đề và chương trình nghệ thuật với sự tham gia của hàng nghìn diễn viên, ca sĩ hàng đầu Việt Nam và sự tham gia của 8 đoàn nghệ thuật quốc tế gồm Lào, Nhật, Nga, Hàn Quốc, Trung Quốc, Ấn Độ và Campuchia. Theo đó, chương trình Carnival mang chủ đề “Văn minh sông Hồng” thể hiện qua 3 khối diễu hành

Khối 1 với chủ đề “Dòng chảy văn minh sông Hồng” gồm các đoàn diễu hành múa rồng với cả trăm VĐV đến từ các võ đường Lâm – Sư - Rồng của thành phố Hải Phòng. Rồng là biểu tượng vật linh và nằm trong tâm thức của người Việt, là điểm hội tụ với ý nghĩa vũ trụ nhân sinh. Múa Lâm – Sư - Rồng mở màn mang ý nghĩa tượng trưng cho thịnh vượng, phát đạt, hạnh phúc, hanh thông... Không khí diễu hành tưng bừng với dàn trống và cờ hội - những đạo cụ không thể thiếu trong các lễ hội dân gian của người Việt cổ. Rời xe hoa mô hình chim Lạc - biểu tượng cho truyền thống văn hóa lâu đời của người Việt Nam, đem lại nguồn sống dồi dào và ý chí mạnh mẽ.

Khối 2 của Carnival với chủ đề “Miền lễ hội”, thể hiện các lễ hội nổi tiếng của 11 tỉnh, thành phố thuộc Đồng bằng sông Hồng với các nhóm diễn trên các xe mô hình tượng trưng cho các lễ hội: Chọi trâu (Hải Phòng), Gióng (Hà Nội), Lim (Bắc Ninh), Chử Đồng Tử - Tiên Dung (Hung Yên), Côn Sơn – Kiếp Bạc (Hải Dương), Cố đô Hoa Lư (Ninh Bình), Yên Tử (Quảng Ninh), Tịch Điền (Hà Nam), Phủ Giày (Nam Định), Chùa Keo (Thái Bình), Tây Thiên (Vĩnh Phúc).

Khối 3 là “Lời mùa phượng Đỏ” tái hiện lễ hội đèn Nghè, tôn vinh công đức nữ tướng Lê Chân, người có công khai hoang, lập ấp xây dựng mảnh đất Hải Phòng. Tiếp nối là những nét văn hóa đặc trưng riêng của đất Cảng xuất hiện như vật cầu Kim Sơn (Kiến Thụy), đua thuyền Cát Bà, nhà Kèn với ban nhạc kèn tấu những ca khúc truyền thống về Hải Phòng; là quán hoa với các thiếu nữ, đội nghi thức. Nét riêng của Hải Phòng còn được tiếp nối để chào du khách quốc tế đến Hải Phòng. Kết thúc Carnival chính là sự sôi động của giới trẻ thành phố mang đến qua vũ điệu samba rực rỡ của VDV khiêu vũ thể thao, đồng diễn Aerobic của bộ môn Aerobic thành phố, của các bạn trẻ trong điệu nhảy hiphop, Flashmob, múa thùng... Lễ dĩ nhiên không thể thiếu trong các cuộc diễu hành từ trước đến nay của Hải Phòng là diễu hành mô tô. Lần này số lượng xe nhiều hơn Lễ hội Hoa phượng Đỏ lần 1 khi 100 xe mô tô dạng khủng của CLB mô tô thành phố đã làm bừng sáng tuyến đường Carnival.

Sân khấu phục vụ khai mạc Tuần lễ và lễ hội Hoa Phượng Đỏ tại quảng trường Nhà hát thành phố quy mô hoành tráng. Đặc biệt, khán đài 6000 chỗ ngồi, tương đương 1/5 sức chứa của sân vận động Lạch Tray được lắp dựng với cách thức khoa học, sử dụng phương tiện hiện đại, bảo đảm thẩm mỹ, chắc chắn, an toàn.

Các đầu mối tham gia các khối chủ đề chuẩn bị chu đáo nội dung, lực lượng theo đúng kịch bản đề ra. Tiếp nối chương trình nghệ thuật và màn pháo hoa tầm cao lúc 24 giờ ngày 11-5 là màn pháo hoa tầm thấp. Đại diện cơ quan chức năng gồm Công an, Bộ chỉ huy Quân sự thành phố khẳng định: mọi công tác chuẩn bị đã sẵn sàng, bảo đảm yêu cầu đề ra. Các phương án phòng, chống cháy nổ; an ninh trật tự bảo đảm an toàn tuyệt đối. Theo đó, số lượng pháo tầm thấp là 120 thùng, pháo hoa tầm cao là 500 quả. Chương trình bắn pháo tầm thấp được lập trình chặt chẽ theo chương trình nghệ thuật, kịch bản lễ khai mạc cũng là một thử thách đòi hỏi sự tập trung, chuẩn bị kỹ lưỡng của ban tổ chức.

Để tạo ra một “đêm không ngủ”, để du khách không bị “trống thời gian” chờ đến thời điểm bắn pháo hoa tầm cao lúc 24 giờ, nhiều hoạt động nghệ thuật sôi động được tổ chức kế tiếp sau chương trình nghệ thuật đêm khai mạc và kéo dài sau chương trình bắn pháo hoa tầm cao. Các đoàn nghệ thuật Hải Phòng, các tỉnh, thành phố bạn và quốc tế biểu diễn nghệ thuật đặc trưng vùng miền, nghệ thuật dân gian ở một số điểm tại dải trung tâm thành phố như quảng trường Nhà hát thành phố, nhà Kèn, Trung tâm triển lãm mỹ thuật. Đây được xem là lễ hội lớn chưa từng có và đêm 11-5 được coi như "đêm giao thừa thứ 2" trong năm 2013 với người dân thành phố hoa phượng đỏ.

Bên cạnh đó, Hội chợ du lịch Đồng bằng sông Hồng mở rộng với 46 đơn vị tham gia, trong đó khu giới thiệu ẩm thực đặc trưng Hải Phòng được triển khai lắp dựng các gian hàng, khu trưng bày từ ngày 30-4 và đến 8-5 sẽ bàn giao cho các đơn vị. Đặc biệt, các hoạt động dưới nước, như biểu diễn rỗi nước ở hồ Tam Bạc cùng các chương trình biểu diễn nghệ thuật, đua thuyền kayak hứa hẹn đem lại không gian nghệ thuật đặc trưng “Văn minh sông Hồng”.

Để bảo đảm các hoạt động diễn ra thành công, an toàn, theo Phó giám đốc Công an thành phố Nguyễn Trọng Phượng, công tác phân luồng giao thông, an ninh trật tự được lên phương án chi tiết. Ngành chức năng sẽ thông báo phân luồng giao thông để khách mời, người dân và du khách biết, thuận tiện trong khi tham gia các hoạt động của Tuần lễ đồng thời tăng cường tổ chức, hướng dẫn giao thông đối với du khách, nhất là với khách du lịch các tỉnh, thành phố bạn đến Hải Phòng.

Hải Phòng đã tổ chức thành công sự kiện khai mạc Năm Du lịch quốc gia 2013 và Lễ hội hoa phượng đỏ lần 2 năm 2013. Để lại ấn tượng vô cùng sâu sắc không chỉ trong lòng người dân cả nước mà còn trong lòng khách du lịch quốc tế, hứa hẹn một tiềm năng du lịch lớn với thành phố Cảng thân yêu.

2.3. Đánh giá về hoạt động tổ chức lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất – 2012 và lần thứ 2 – 2013.

2.3.1. Kết quả đạt được

2.3.1.1. Công tác tổ chức

Có thể nói Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất năm 2012 và lần thứ 2 năm 2013 đã tổ chức thành công và Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố đã thực hiện đúng nội dung tư tưởng, mục tiêu, quy mô và các bước tiến hành. Ban tổ chức đã tập trung cao độ trong công tác chỉ đạo, lãnh đạo, bên cạnh đó các ban ngành, các cấp, các tiểu ban cũng đã chủ động phối hợp thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao trong Lễ hội. Rõ ràng, để có được sự thành công trong một thời gian chuẩn bị không dài, thậm chí có phần gấp gáp, yếu tố quan trọng nhất là thống nhất nhận thức về ý nghĩa quan trọng của lễ hội cũng như ý thức trách nhiệm, sự vào cuộc quyết liệt, sáng tạo của các cấp, ngành từ người lãnh đạo cao nhất của thành phố đến mỗi người dân. Lãnh đạo thành phố luôn chỉ đạo sát sao

quá trình chuẩn bị, tổ chức lễ hội, giải quyết kịp thời những khó khăn, vướng mắc và lường trước cả những tình huống có thể diễn ra để “thổi niềm tin” vào mỗi cán bộ, mỗi tiểu ban, mỗi bộ phận giúp việc quyết tâm tổ chức thành công của lễ hội. Đồng chí Chủ tịch UBND thành phố Dương Anh Điền khẳng định: Một trong những yếu tố quan trọng làm nên thành công của lễ hội, đó cũng chính là việc xác định tổ chức lễ hội phải mang bản sắc riêng của Hải Phòng, không sao chép ở bất kỳ lễ hội nào. Chính vì thế mà công tác chuẩn bị cho Lễ hội được tiến hành chu đáo và kĩ lưỡng. Và kết quả Lễ hội đã gây được tiếng vang lớn đáp ứng được sự kì vọng, mong đợi của nhân dân thành phố, thu hút sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, thành phố bạn và bạn bè quốc tế.

Công tác đảm bảo an ninh trật tự, giao thông, vệ sinh môi trường, phòng chống cháy nổ, hậu cần, lễ tân, y tế được chuẩn bị kĩ lưỡng và triển khai tương đối chu đáo. Đơn vị tổ chức sự kiện đã tổ chức triển khai nhiều hoạt động, tạo thành công cho Lễ hội

Các hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao, tuyên truyền, quảng bá cho Du lịch Hải Phòng diễn ra liên tục, vui chơi sôi nổi từ thành phố cho tới các quận huyện.

2.3.1.2. Công tác tuyên truyền quảng bá

Thành phố Hải Phòng đã huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc, các Sở, ban ngành, cùng các đơn vị trên địa bàn toàn thành phố đã được phân công các nhiệm vụ cụ thể và quyết tâm thực hiện tốt mọi nhiệm vụ được giao nhằm thực hiện tốt việc tuyên truyền quảng bá về Lễ hội trên các phương tiện thông tin đại chúng trước, trong và sau Lễ hội. Các cơ quan thông tin, truyền thông của thành phố đã tăng cường quảng bá dưới hình thức xây dựng phim phóng sự tài liệu về

các hoạt động của Lễ hội, về hình ảnh Hoa phượng, về du lịch thành phố Hải Phòng để đưa tin, giới thiệu rộng rãi trên các phương tiện đại chúng trong và ngoài nước; in băng đĩa các bài hát về Hoa phượng để phát trên hệ thống các đài phát thanh và truyền hình toàn thành phố...

Đài Phát thanh và Truyền hình Hải Phòng đã mở chuyên mục “Chào mừng Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất – 2012” và “Chào mừng lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai – năm 2013” trên sóng truyền hình, tuyên truyền các hoạt động Lễ hội sau bản tin thời sự buổi tối hàng ngày, thực hiện các phóng sự về công tác chuẩn bị cho Lễ hội, xây dựng chuyên đề “Hải Phòng – điểm hẹn du lịch” để tăng cường quảng bá cho các điểm đến du lịch... Đài truyền hình Việt Nam cũng đưa nhiều bản tin, phóng sự về Lễ hội trên kênh VTV1, Đài truyền hình Hà Nội, Cần Thơ, Đà Nẵng và Thành phố Hồ Chí Minh phát sóng video clip giới thiệu về Lễ hội hoa phượng đỏ. Do đó đã tạo được hiệu ứng tuyên truyền rộng rãi để đông đảo nhân dân cả nước biết đến Lễ hội. [18]

Báo Hải Phòng xây dựng chuyên mục “Lễ hội hoa phượng đỏ” trên tất cả các ấn phẩm: báo hàng ngày, báo cuối tuần và báo điện tử, thực hiện tuyên truyền với nhiều hình thức phong phú để quảng bá, thu hút du khách đến với Lễ hội cũng như đến với thành phố Hải Phòng.

VNPT Hải Phòng tích cực tham gia hưởng ứng Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ I - Hải Phòng 2012. Tạo nên sự thành công của Lễ hội, trước khi diễn ra lễ hội, 300.000 tin nhắn hưởng ứng Lễ hội đã được VNPT Hải Phòng phối hợp với Vinaphone gửi tới các khách hàng Vinaphone tại Hải Phòng. Tại các tuyến phố, công tác cổ động tuyên truyền trực quan với các băng rôn, khẩu hiệu cũng được VNPT Hải Phòng tích cực tham gia. Trong thời gian diễn ra lễ hội, VNPT Hải Phòng đã bố trí túc trực đảm bảo thông tin liên lạc thông suốt giúp buổi truyền

hình trực tiếp trên VTV1 thành công tốt đẹp. Ngoài ra VNPT Hải Phòng còn tham gia tài trợ trao giải cho Liên hoan Aerobic học sinh, sinh viên thành phố Hải Phòng lần thứ I năm 2012. Với tổng trị giá tham gia chương trình 350 triệu đồng, VNPT Hải Phòng với phần đóng góp nhỏ bé cùng với các đơn vị trên thành phố đã tạo nên sự thành công tốt đẹp cho Lễ hội Hoa phượng đỏ lần thứ nhất, thiết thực chuẩn bị hướng đến năm du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng- Hải Phòng 2013.

2.3.1.3. Lượt khách và doanh thu

Với những thành công đã đạt được về công tác tổ chức lễ hội, dù không có con số thống kê chính xác về số lượng du khách đến với Hải Phòng trong dịp Lễ hội và trực tiếp tham gia Lễ hội song theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng, trong 6 tháng đầu năm 2012, du lịch Hải Phòng đã đón và phục vụ 2.063.213 lượt khách, tăng 6,74% so với cùng kỳ năm 2011; trong đó khách quốc tế đạt 285.553 lượt, tăng 0,67% so với cùng kỳ. Về doanh thu thu từ du lịch cũng tăng, đạt gần 800 tỷ đồng, tăng 10,27% so với cùng kỳ. Cũng theo tin từ Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng, tổng lượng khách du lịch đến thành phố cảng Hải Phòng 4 tháng đầu năm 2013 ước đạt hơn 1,45 triệu lượt khách, tăng 10,05%, trong đó khách quốc tế tăng 1,36% so với cùng kỳ. Doanh thu khách sạn, nhà hàng, du lịch, dịch vụ 4 tháng ước tăng 14,1% so với cùng kỳ. Riêng tháng 4-2013, ước đạt 332,3 nghìn lượt khách, tăng 4,43%.[19].

Thật vậy, qua những số liệu thống kê kể trên ta cũng có thể thấy bước đầu Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng cũng đã tạo được tiếng vang và góp phần đưa du khách đến với Hải Phòng trong bối cảnh nền kinh tế hiện nay đang suy thoái, ít nhiều ảnh hưởng đến nhu cầu du lịch của du khách.

2.3.2. Tác động của Lễ hội hoa phượng đỏ với thành phố Hải Phòng

Việc tổ chức Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất năm 2012 là một sự kiện lớn nhằm khởi động, tập dượt và rút kinh nghiệm cho Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng - Hải Phòng 2013; tạo bước đột phá trong công tác tổ chức sự kiện, quảng bá hình ảnh và thu hút du khách đến với thành phố; mở ra cơ hội phát triển sản phẩm, mở rộng liên kết du lịch trong nước và quốc tế; đánh dấu việc Lễ hội hoa phượng đỏ sẽ trở thành sự kiện thường niên của thành phố tạo nét khác biệt, đặc trưng riêng từ hình ảnh hoa phượng, góp phần làm nổi bật chủ đề Năm Du lịch quốc gia 2013.

Lễ hội đã tạo được dấu ấn mới, có tính đột phá trong lòng du khách gần xa, khởi đầu một loại hình văn hóa du lịch gắn với khai thác giá trị đặc trưng riêng. Hình ảnh hàng vạn người nô nức hướng về khu vực quảng trường Nhà hát thành phố (nơi diễn ra Đêm hội “Hoa Phượng đỏ”) để thưởng thức, hòa mình cùng không khí ngày hội lớn thật đặc biệt. Bởi điều đó khiến cho không chỉ những người trực tiếp chứng kiến sự kiện văn hóa, nghệ thuật được đánh giá lớn nhất từ trước đến nay. Lễ hội Hoa Phượng đỏ diễn ra không chỉ đơn thuần là một sự kiện nghệ thuật đa dạng sắc màu, mà đó là sự độc đáo, mới lạ về một lễ hội gắn với loài hoa biểu tượng của thành phố - Hoa Phượng Đỏ.

Hơn thế nữa, lễ hội truyền đi thông điệp ngợi ca mảnh đất và con người Hải Phòng, khẳng định những thành tựu của sự nghiệp đổi mới, tạo sự phấn khởi, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, giúp chúng ta có thêm nghị lực, ý chí và niềm tin vượt qua khó khăn, thách thức để phát triển vững vàng hơn. Cũng chính vì thế, những điểm nhấn chung quanh đêm hội Hoa Phượng đỏ ghi đậm dấu ấn về sức sáng tạo, đột phá, dám nghĩ, dám làm và cái riêng có của người Hải Phòng. Đặc biệt, chương trình nghệ thuật của đêm hội với chủ đề “Lung linh sắc đỏ” năm 2012 với sự tham gia không chỉ của những nghệ sĩ chuyên nghiệp, nổi tiếng mà ở đó có sự góp mặt của nhiều diễn viên không chuyên là học sinh, sinh viên, người dân

tham gia biểu diễn những bài hát của Hải Phòng, về hoa phượng và thành phố. Điều đó được thể hiện đậm nét, thành công trong hợp xướng “Bài hát Hoa Phượng Đỏ” với sự tham gia của 500 người. Tất cả thể hiện khát vọng và niềm tin của người Hải Phòng về một thành phố ngày càng “rộng dài rực sáng”. Đêm hội đem đến cho người xem từ bất ngờ này đến bất ngờ khác, trong đó màn trình diễn pháo hoa xen kẽ 3 lần làm bùng sáng bầu trời thành phố.

Lễ hội là dịp để người dân được hòa mình trong các sự kiện, thụ hưởng không gian văn hóa mà lễ hội mang lại. Vì thế, từ hải đảo xa xôi Bạch Long Vỹ, khu du lịch Cát Bà, Đồ Sơn hay vùng đất giàu truyền thống văn hóa Vĩnh Bảo, Kiến Thụy, Thủy Nguyên... tất cả bùng sáng không khí lễ hội với nhiều hoạt động văn nghệ chào mừng, cổ động trực quan rực rỡ, đỏ tươi như màu của hoa phượng.

Việc tổ chức Lễ hội Hoa Phượng đỏ đáp ứng lòng mong đợi, sự kỳ vọng của nhân dân thành phố và bạn bè gần xa, thể hiện sự đổi mới trong cách nghĩ, cách làm về tổ chức sự kiện, về xây dựng thương hiệu, tạo dựng hình ảnh thành phố. Cách làm việc khoa học, phát huy sức sáng tạo, huy động sự vào cuộc trách nhiệm của toàn xã hội, triển khai mọi công việc chú ý đến từng chi tiết nhỏ, phân công nhiệm vụ cụ thể, rõ ràng cùng với sự phối hợp nhịp nhàng của các bộ phận chức năng là kinh nghiệm được rút ra trong quá trình tổ chức lễ hội.

Lễ hội cũng tạo được bước ngoặt, dấu ấn sâu sắc trong công tác tổ chức sự kiện, quảng bá, giới thiệu hình ảnh thành phố và thu hút khách đến với Hải Phòng, Lễ hội để lại dấu ấn trong lòng người dân, du khách chắc chắn tạo niềm tin, động lực để thành phố chuẩn bị tự tin hơn, phấn chấn hơn cho Năm du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng- Hải Phòng 2013...

Và tiếp nối sự thành công của lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất, lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai năm 2013 đã diễn ra và thỏa lòng mong đợi của người dân

địa phương, khách du lịch trong nước mà còn khách du lịch đến từ khắp nơi trên thế giới. Có thể nói lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai năm 2013 đã khắc phục được những hạn chế từ sự kiện tổ chức lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất năm 2012. Kịch bản chương trình đã có sự đầu tư, chuẩn bị công phu, kỹ lưỡng hơn. Thời gian chuẩn bị, tập dượt từ trước đó khá lâu, sự tham gia của đông đảo người dân địa phương, các Sở, Phòng, Ban, đã làm nên một lễ hội của người dân địa phương mà không kém phần quy mô, đẳng cấp. Nằm trong sự kiện cốt lõi của Năm du lịch quốc gia 2013, với nguồn kinh phí đầu tư lớn, trong đó kinh phí chi cho các hoạt động khoảng 44 tỉ đồng, trong đó dự kiến có 24 tỉ đồng thu từ nguồn xã hội hóa đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức lễ hội được suôn sẻ, thành công. Có thể nói, lễ hội hoa phượng đỏ lần hai đã làm nên được thành công mới, dấu ấn riêng cho con người đất Cảng. Tuy nhiên bên cạnh một số thành công của lễ hội hoa phượng đỏ lần 1 năm 2012, và lần hai năm 2013 vẫn còn một số hạn chế cần được khắc phục.

2.4. Những vấn đề tồn tại, hạn chế

Ban tổ chức lễ hội đã nghiêm túc chỉ ra một số hạn chế như việc ban hành kế hoạch tổ chức lễ hội năm 2012 muộn khiến cho công tác chuẩn bị khá gấp gáp, mà phải đòi hỏi cường độ tập trung làm việc là rất cao, vì thế mà quá trình chuẩn bị gặp nhiều khó khăn, không tránh khỏi những sơ xuất.

Việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng, tham gia Lễ hội tại một số địa phương chưa đồng đều, làm ảnh hưởng tới không khí chung của cộng đồng dân cư khi tham gia Lễ hội.

Vào thời điểm tổ chức Lễ hội, hoa phượng ít, bên cạnh đó là thời tiết mưa nhiều trước thời điểm diễn ra Lễ hội khiến cho công tác chuẩn bị và quảng bá cho Lễ hội trong thời gian ngắn đã không được đạt hiệu quả cao.

Công tác vận động xã hội hóa chưa bài bản, khoa học nên hiệu quả chưa như mong muốn. Cần có kế hoạch xây dựng huy động xã hội hóa một cách cụ thể, khoa học, với nhiều hình thức, đảm bảo cho lợi ích cho các nhà tài trợ.

Kinh phí dành cho quảng bá – xúc tiến còn hạn hẹp nên việc xây dựng các chương trình xúc tiến ra thị trường nước ngoài còn gặp nhiều khó khăn. Nhận thức về vai trò quảng bá – xúc tiến còn chưa đầy đủ.

Dưới cái nhìn của một sinh viên, của một người trực tiếp tham gia Lễ hội và thông qua những tài liệu thu thập được về công tác tổ chức Lễ hội hoa phượng đỏ, bản thân em thấy rằng: Kịch bản lễ hội kém hấp dẫn, khi các xe biểu tượng của các tập thể, tổ chức, cá nhân đi qua lễ đài chỉ có tiếng nhạc mà không có lời giới thiệu. Các tập thể, cá nhân tham gia tập dượt không biết tập thể, cá nhân mình hay cá nhân mình có nhiệm vụ gì, có nhiều nghệ sĩ đã phàn nàn ban tổ chức phân công công việc chưa chu đáo dẫn đến hiện trạng hôm nay họ được chỉ định tham gia vào chương trình diễn hành... Lễ hội chưa mang đậm nét truyền thống Hải Phòng, những sản phẩm truyền thống,, đặc trưng của thành phố vẫn chưa thể hiện rõ bản sắc và đặc sắc trong lễ hội.

Bên cạnh đó, công tác quản lí Lễ hội còn rất nhiều hạn chế: tình trạng dịch vụ ăn theo lễ hội tự ý mọc lên “chặt chém” du khách làm ảnh hưởng tới hình ảnh thành phố cần được chấn chỉnh. Tại nhiều tuyến phố đổ về quảng trường Nhà hát thành phố trước giờ khai mạc Lễ hội Hoa Phượng đỏ xuất hiện nhiều điểm trông giữ xe tự phát. Mức phí gửi xe không theo quy định. Tại một số điểm gửi xe ở các

phố Đinh Tiên Hoàng, Trần Hưng Đạo, Trần Phú, mức phí gửi xe khoảng 30 nghìn đồng/lượt xe máy và 20 nghìn đồng/lượt xe đạp, thậm chí tại một điểm gửi xe trên phố Phan Bội Châu, gần Nhà hát thành phố, mức phí gửi xe bị “đội” lên 50 nghìn đồng một lượt dành cho xe máy. Quảng trường Nhà hát thành phố đông nghịt người trong Lễ hội. Chỉ trong một buổi tối diễn ra lễ hội, tính sơ qua cũng có hàng nghìn xe máy, xe đạp người dân thành phố gửi tại các điểm trông giữ xe. Không ít chủ các điểm trông giữ xe tự phát này coi đây là cơ hội làm ăn và tha hồ “chặt chém” du khách. Từ đó, dẫn đến tình trạng tranh giành, chèo kéo gây mất mỹ quan đô thị. Trong khung cảnh lễ hội lung linh, không khí sôi nổi, náo nức lòng người, đâu đó trong dòng người tấp nập xuất hiện những người bán hàng rong mà giá cả các mặt hàng đều “trên trời”. Một phong kẹo cao su, một chiếc quạt giấy, bình thường có giá 5 nghìn đồng được đẩy lên 10 nghìn đồng; một chiếc ô tô đồ chơi nhỏ xíu có xuất xứ từ Trung Quốc, giá dao động từ 35 đến 40 nghìn đồng/chiếc, loại to hơn lên tới hàng trăm nghìn đồng... Chung quanh khu vực quảng trường Nhà hát thành phố, những người bán hàng rong vô tư bày bán hàng dưới lòng đường mà không bị cơ quan chức năng nhắc nhở. Máy quán cà phê, giải khát trên phố Đinh Tiên Hoàng kê bàn ghế, chiếm dụng vỉa hè, lòng đường, cản trở việc đi lại của người dân.

Đây cũng là thời cơ kiếm tiền của đội quân xin ăn từ nhiều nơi đổ về dải vườn hoa trung tâm thành phố hoạt động. Họ chèo kéo, đeo bám khách nài nỉ xin tiền, không chỉ làm khó chịu du khách mà còn làm mất mỹ quan thành phố.

Hơn nữa, công tác quảng bá lễ hội chưa thực sự hấp dẫn và rộng rãi, khách nước ngoài tham quan Lễ hội còn rất ít, các doanh nghiệp lữ hành chưa tận dụng được cơ hội để xây dựng các chương trình du lịch để bán cho khách du lịch mà đặc biệt là khách nước ngoài.

Giao thông còn ùn tắc, phân luồng còn chưa rõ ràng, vẫn còn tình trạng chen lấn, xô đẩy, khiến cho tình trạng chen lấn, xô đẩy làm mất mỹ quan thành phố vẫn còn diễn ra. Các tuyến đi bộ còn hạn chế và đơn điệu, chưa hấp dẫn. Du khách tới đây chỉ đi bộ chứ chưa tham gia bất cứ hoạt động gì khác.

Lễ hội còn chưa thực hiện tốt chức năng giao tiếp: Giao tiếp lễ hội là cái lôi cuốn tích cực mọi người tham gia. Chính đặc điểm này phân biệt lễ hội với những hình thức quy mô lớn có thể quan sát từ xa hoặc bằng ti vi hoặc những sự kiện mà trong đó những người tham dự chỉ tiếp nhận các thông điệp một cách thụ động mà không có sự lựa chọn gì về vai trò của họ. Vì thế ta có thể mô tả hành động của lễ hội như một sự kết hợp của người tham dự và diễn xướng trong một bối cảnh giữa công chúng. Hầu như không có hoạt động lễ hội nào mang tính riêng tư. Song Lễ hội hoa phượng đỏ dường như chỉ được diễn ra để dành cho báo chí đưa tin ghi hình chứ chưa thực sự là lễ hội của nhân dân. “Các cấu trúc xã hội của thành phần tham dự lễ hội là rất quan trọng. Mặc dù các lễ hội có đặc điểm chung nhưng chúng vẫn có thể khác nhau ở vẻ bề ngoài. Con đường dẫn đến sự hiểu biết thấu đáo một lễ hội nào đó là thông qua khái niệm về thành phần tham dự. Một lễ hội dựa trên cơ sở cộng đồng các cá nhân tham dự với nhiều cách và không phải tất cả mọi người đến tham dự vào những hoạt động giống nhau. Nhưng nếu những người có mặt là những người quan sát và tiêu dùng mà không phải là những người tham dự thì sự kiện đó không phải dựa trên cơ sở cộng đồng xã hội... Lễ hội phải tạo ra nhiều cơ hội cho sự tham gia rộng rãi bởi vì mục đích chung của nó phù hợp với mọi thành viên. Vì thế, nó thu hút các mối quan tâm xã hội riêng rẽ bằng cách thừa nhận sự khác biệt bên trong những ranh giới của một nhóm xã hội.” [15].

Sở dĩ lễ hội truyền thống thu hút được sự tham gia của đông đảo nhân dân có lẽ bởi vì ngoài vui chơi giải trí ra những người tham dự lễ hội đều mơ hồ cảm thấy mình thu lại được cái gì đó như là điều may mắn, điều tốt lành... Thứ quyền lợi

tinh thần vô hình đó cũng là một động lực để người dân tham gia lễ hội ngày càng đông. Lễ hội du lịch nói chung và Lễ hội hoa phượng đỏ nói riêng chưa làm được điều này, mặc dù lễ hội hiện du lịch – Lễ hội hoa phượng đỏ cũng chính là thành quả của văn hoá, là những giá trị do nhân dân làm ra.

Qua đó ta thấy được, ngoài những thành công đã và đang đạt được, Lễ hội hoa phượng đỏ vẫn còn rất nhiều các hạn chế mà ban tổ chức cũng như các cấp, các ngành cần nỗ lực hơn nữa và cần học hỏi các kinh nghiệm tổ chức của các lễ hội hoa lớn trên thế giới như Lễ hội hoa anh đào (Nhật Bản), Lễ hội hoa Tulip (Hà Lan)...để Lễ hội hoa phượng đỏ ngày càng hấp dẫn, quy mô và đạt được nhiều thành công hơn nữa.

TIÊU KẾT CHƯƠNG 2

Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất – Hải Phòng năm 2012 và Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai năm 2013 đã diễn ra nhằm tôn vinh loài hoa đã đi vào tiềm thức và gắn bó mảnh đất và con người Hải Phòng - Hoa phượng là cái tên thơ mộng đi theo thành phố suốt 40 năm qua. Hình ảnh hoa phượng đã đi vào thơ ca, nhạc họa, ăn sâu vào tâm thức của mọi thế hệ người dân Hải Phòng.. Lễ hội đã thu hút sự quan tâm và đầu tư của các cấp, các ngành, tạo được điểm nhấn mới, khác biệt, mang tính đột phá cao cho ngành du lịch Hải Phòng, song vì là lần đầu tiên tổ chức một lễ hội với quy mô lớn nên đã không tránh khỏi những thiếu sót. Sự kiện này chính là sự khởi đầu cho lễ hội du lịch đặc sắc gắn với khai thác giá trị đặc trưng riêng từ hình ảnh Hoa phượng, đồng thời là bước khởi động cho sự kiện Năm Du lịch quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng – Hải Phòng 2013 để xây dựng một sản phẩm du lịch đặc trưng của thành phố không phải là đơn giản, chính vì vậy mà cần sự quan tâm, phối hợp của nhiều tổ chức, cá nhân, chính quyền và dân

cur địa phương để hoàn thiện hơn nữa, sâu sắc hơn nữa ý tưởng về một sản phẩm du lịch riêng của đất Cảng thân yêu – Lễ hội hoa phượng đỏ.

CHƯƠNG 3:

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO GIÁ TRỊ KHAI THÁC LỄ HỘI HOA PHƯỢNG ĐỎ PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH HẢI PHÒNG.

3.1. Khái quát về hoạt động du lịch tại Hải Phòng

3.1.1. Thực trạng khai thác du lịch Hải Phòng hiện nay

3.1.1.1. Khách du lịch

- Khách du lịch quốc tế

Khách du lịch quốc tế đến Hải Phòng bằng nhiều con đường khác nhau, nhưng chủ yếu là theo đường bộ từ Hà Nội và Quảng Ninh (từ Quảng Ninh tới chủ yếu là khách Trung Quốc) và đến từ các thành phố lớn ở phía Nam như thành phố Hồ Chí Minh, Huế và Đà Nẵng bằng đường hàng không. Kết quả phân tích thị trường thời gian qua cho thấy, khách du lịch quốc tế đến Hải Phòng chủ yếu vẫn là khách Trung Quốc và nguồn khách này đang chiếm một tỷ lệ không nhỏ trong cơ cấu khách du lịch đến Hải Phòng, chiếm hơn 70% tổng lượng khách quốc tế đến Hải Phòng năm 2005. Ngoài ra còn có các thị trường khách Đài Loan, Hồng Kông, Thái Lan, Nhật Bản, Nga, Pháp...

- Khách nội địa

Theo thống kê của Sở văn hóa thể thao và du lịch, hiện nay, du khách khi đến với Hải Phòng còn chi tiêu khá nhiều vào dịch vụ lưu trú và ăn uống. Cơ cấu chi tiêu này chưa hợp lý và chưa đem lại hiệu quả cao trong kinh doanh du lịch.

Chi tiêu cho lưu trú và ăn uống chỉ có giới hạn nhất định, muốn tăng nguồn thu thì cần cho khách chi tiêu nhiều hơn vào các dịch vụ như mua sắm quà lưu niệm, vui chơi thể thao, tư vấn... Với mục tiêu đó, việc xây dựng các sản phẩm du lịch, tăng cường các dịch vụ bổ sung, điều chỉnh cơ cấu chi tiêu của du khách sao có hiệu quả là việc làm cần thiết đồng thời cũng cần tạo ra những sản phẩm du lịch độc đáo để thu hút ngày càng nhiều lượng du khách đến với Hải Phòng.

3.1.2. Định hướng phát triển du lịch Hải Phòng trong thời gian tới

Trên cơ sở đánh giá tài nguyên cũng như hiện trạng hoạt động du lịch của thành phố những năm vừa qua, Sở văn hóa thể thao và du lịch Hải Phòng đã đưa ra những định hướng phát triển từ nay cho tới năm 2020:

- Hoàn thành quy hoạch chi tiết các vùng trọng điểm du lịch thống nhất với quy hoạch tổng thể không gian đô thị của thành phố.
- Tiếp tục xây dựng và nâng cấp kết cấu hạ tầng phục vụ phát triển du lịch, tập trung khai thác đầu tư phát triển du lịch ở các đảo Cát Bà, Đồ Sơn. Xây dựng thành công các sản phẩm du lịch mới, mang bản sắc văn hóa đặc trưng Hải Phòng.
- Tăng cường đầu tư cho quảng bá, xúc tiến du lịch nhằm tạo ấn tượng tốt đẹp về hình ảnh Hải Phòng trong lòng du khách.
- Nâng cấp sân bay Cát Bi thành sân bay quốc tế.
- Xây dựng trung tâm hỗ trợ giới thiệu sản phẩm làng nghề quảng bá du lịch để Hải Phòng trở thành trung tâm đào tạo, cung cấp nhân lực cho du lịch và quảng bá, xúc tiến du lịch vùng duyên hải Bắc bộ.

- Đẩy mạnh công tác sắp xếp, đổi mới các doanh nghiệp nhà nước theo hướng chuyên môn hóa, xây dựng đơn vị lõi hành mạnh ngang tầm những đơn vị lõi hành lớn của cả nước. [6].

Những định hướng trên rất quan trọng cho việc phát triển du lịch của Hải Phòng nói chung và việc xây dựng những sản phẩm du lịch mới nói riêng, trong đó có sản phẩm du lịch mà đề tài đang đi sâu tìm hiểu như tiềm năng khai thác phục vụ du lịch của Lễ hội du lịch- Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng.

3.2. Các giải pháp khai thác và phát triển du lịch

3.2.1. Thiết kế chương trình lễ hội đặc sắc.

Xây dựng các chương trình văn nghệ có sự tham gia giao lưu văn hóa văn nghệ của các dân tộc anh em khác biệt là các điệu hát dân ca, dân vũ của các dân tộc, điều này làm phong phú chương trình lễ hội và gắn kết tinh thần đoàn kết của các dân tộc.

Thay đổi chủ đề lễ hội qua từng năm, vì Lễ hội là hoạt động thường niên nên chắc chắn không tránh khỏi sự đơn điệu và trùng lặp. Hơn nữa lễ hội được tổ chức là để giới thiệu, quảng bá hình ảnh đất và người Hải Phòng, diện mạo của du lịch của Hải Phòng, do đó mỗi năm bên cạnh hình ảnh hoa phượng, nên chăng chọn thêm một giá trị đặc trưng của Hải Phòng để tôn vinh trong dịp diễn ra Lễ hội. Chẳng hạn như có thể tổ chức liên hoan các làng nghề, các loại hình văn nghệ dân gian của Hải Phòng và tiếp tới nữa là giới thiệu một số lễ hội dân gian đặc sắc của Hải Phòng trong lòng một lễ hội du lịch – Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng.

Tăng cường các hoạt động hỗ trợ: Các hoạt động văn hóa văn nghệ, ca múa nhạc và nghệ thuật sân khấu bao giờ cũng có sức đi vào lòng người và để lại ấn

tượng sâu sắc. Trong những ngày này, có thể tổ chức diễn lại sự tích, tích diễn có liên quan đến lịch sử hình thành và phát triển của nơi đầu sóng, ngọn gió hay sự tích về những danh tướng, danh nhân, con người Hải Phòng đã góp công dựng nước và giữ nước

Thực tế, thành phố Hải Phòng là nơi đón nhận cái mới rất nhanh. Giới trẻ thành phố Cảng giờ đây hào hứng với trào lưu, trượt patin, nhảy dance sport, hiphop, breakdance, aerobic, flashmob... Con người Hải Phòng rất thân thiện và cởi mở. Nên chăng phần cuối của chương trình lễ hội đường phố nên lựa chọn những hoạt động này của giới trẻ để tạo sự cuốn hút và lạ mắt. Để giới trẻ diễn hành một cách tự nhiên, trang phục tự do với những nụ cười, nét mặt rạng ngời và kết thúc là những màn nhảy tập thể, trượt patin trên đường phố..., CLB moto thể thao Hải Phòng khóa đuôi chương trình.

3.2.2. Thu hút đầu tư, vốn

Cần có kế hoạch và giải pháp để huy động nguồn kinh phí từ xã hội hóa một cách cụ thể, khoa học với các phương thức, hình thức, các cơ chế phù hợp với điều kiện thực tế, đảm bảo quyền lợi cho các nhà tài trợ trong công tác vận động xã hội hóa kinh.

Ngoài các nguồn vốn từ hoạt động du lịch của nhân dân, khách du lịch, cần phải huy động vốn từ các cá nhân, tổ chức hay vay vốn ngân hàng để đầu tư vào lĩnh vực xây dựng, kinh doanh các cơ sở lưu trú ăn uống nhà hàng, khách sạn,... Đây là những khoản đầu tư lớn, vì vậy muốn thu hút được thì cần có lộ trình cụ thể. Nguồn vốn huy động cần phải sử dụng một cách minh bạch và hiệu quả, tránh lạm dụng hoặc đầu tư tràn lan, gây lãng phí cho các hoạt động lễ hội.

Đây cũng là cơ hội để các nhà hảo tâm đóng góp cho Lễ hội và để kêu gọi đầu tư cơ sở vật chất cho địa phương sở tại và hình thức đầu tư của ngành du lịch qua các hội nghị, hội chợ chuyên ngành...

Muốn hoạt động du lịch phát triển thì yếu tố quan trọng hàng đầu là vốn. Trong khi đó nguồn tích lũy từ GDP du lịch chỉ đáp ứng được một phần nhỏ. Vì vậy cần có những giải pháp linh động tối đa các nguồn vốn trong và ngoài nước. Các nguồn vốn có thể huy động thêm là vốn hỗ trợ của TW, các bộ ngành, vốn đầu tư tư nhân, vốn liên doanh liên kết, vốn vay ngân hàng và các nguồn khác. Vấn đề quan trọng là phải tạo được cơ chế chính sách phù hợp, khuyến khích các thành phần kinh tế tham gia đầu tư vào các công trình du lịch theo quy hoạch và dự án đầu tư cụ thể, đồng thời có chính sách rõ ràng về quản lý đầu tư xây dựng, kinh doanh và phân chia lợi nhuận. Đơn giản hóa thủ tục thành lập doanh nghiệp, cấp giấy phép đầu tư, xác định rõ chức năng trách nhiệm của cơ quan nhà nước trong việc hướng dẫn xúc tiến đầu tư, thành lập thêm các tổ chức xúc tiến đầu tư, khuyến khích phát triển, đảm bảo tính cạnh tranh lành mạnh, bình đẳng của mọi thành phần kinh tế trong khuôn khổ pháp luật. Tranh thủ sự hỗ trợ của các đoàn thể, tổ chức chính phủ, phi chính phủ, của các bộ ngành, những việt kiều xa quê về nước đầu tư, và đặc biệt huy động nguồn vốn từ dân.

3.2.3. Vận động sự tham gia của dân cư địa phương

Lễ hội chỉ được sinh ra, tồn tại và phát triển khi nó trở thành nhu cầu tự nguyện của một cộng đồng. Cộng đồng lớn thì phạm vi của lễ hội cũng lớn, đó cũng chính là yếu tố hình thành tính địa phương của Lễ hội, Lễ hội được sinh ra và tồn tại đều gắn với một vùng đất nhất định. Bởi thế lễ hội ở vùng nào mang sắc thái của vùng đó, Lễ hội chính là điều chứng tỏ lễ hội gắn bó rất chặt chẽ với đời sống của nhân dân, nó đáp ứng những nhu cầu tinh thần và văn hóa của nhân dân, không chỉ ở nội dung lễ hội mà còn ở phong cách của lễ hội nữa. Chính vì vậy mà sự

đóng góp và tham gia nhiệt tình của dân cư địa phương là vô cùng quan trọng... Từ nhiều năm nay, những khuôn mẫu lễ hội được tổ chức theo kiểu sân khấu hóa được thường xuyên truyền hình trực tiếp trên vô tuyến truyền hình đã ảnh hưởng mạnh đến tư duy của các cán bộ quản lý văn hóa ở các tỉnh thành trong cả nước. Họ thường đưa các lực lượng văn công chuyên nghiệp xuống và trình diễn cho người dân xem. Chính vì thế, để tránh xu hướng làm lễ hội theo cách sân khấu hóa như trên đồng thời để người dân các cộng đồng sở tại tham gia vào lễ hội như là chủ thể. Khơi dậy tình yêu, niềm tự hào về thành phố từ đó huy động sự tham gia tích cực, đóng góp nguồn kinh phí, vật chất, công sức nhân lực của cộng đồng doanh nghiệp và các tầng lớp nhân dân, của người dân. Khi mỗi người luôn đau đáu mong muốn đóng góp công sức làm đẹp quê hương, xây dựng thương hiệu thành phố thì chắc chắn họ sẽ có những hành động thiết thực, ý nghĩa về vật chất và tinh thần, góp sức tổ chức thành công các sự kiện.

Trong quá trình tổ chức lễ hội, chúng ta phải luôn tuân thủ nguyên tắc: Không áp đặt ý chí chủ quan của mình vào cộng đồng. Từ xây dựng kịch bản tổng thể đến kịch bản chi tiết ở từng nghi thức, diễn xướng của lễ hội, từ phân công thực hiện đến luyện tập phải luôn thảo luận cùng với lãnh đạo địa phương và những người đại diện cho các cộng đồng. Nếu điều này làm tốt sẽ tạo được lòng tự hào của người dân về lễ hội mà họ đã góp công góp sức xây dựng nên. Đó cũng chính là sức mạnh tinh thần để lễ hội sống trong lòng cộng đồng.

Bên cạnh đó, ta cũng cần nâng cao nhận thức của nhân dân về phát triển du lịch, hiểu đúng và rõ vị trí quan trọng, tính chất tổng hợp đa ngành, xã hội hóa cao cùng với lợi ích kinh tế xã hội to lớn của phát triển du lịch.

Tuyên truyền cho nhân dân, khách du lịch trong nước và trong vùng về tiềm năng du lịch của Hải Phòng, những thành quả đạt được, những khó khăn, thử thách và hướng đầu tư phát triển.

Bằng nhiều hình thức tuyên truyền giáo dục mọi tầng lớp nhân dân, mọi cấp ngành về phát triển du lịch đi đôi với việc bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, tài nguyên nhân văn, môi trường sinh thái mà thành phố chúng ta có, làm phong phú thêm nguồn tài nguyên này.

3.2.4. Chiến lược quảng bá rộng rãi

Công tác quảng bá, xúc tiến cần có một chiến lược cụ thể sao cho đảm bảo được tính đồng bộ giữa các ngành. Đầu tư quảng bá, xúc tiến phát triển du lịch để nâng cao hình ảnh của Hải Phòng trong nước và quốc tế. Cần phải biết tiếp thị Lễ hội sao cho việc khai thác các giá trị của Lễ hội theo hướng tích cực. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, ý nghĩa của Lễ hội gắn với việc giới thiệu, tôn vinh vị thế và ý nghĩa của Lễ hội. Phải có cả một chiến lược, một kế hoạch cụ thể, lâu dài, phải có sự đầu tư lớn cho việc quảng bá. Sách, tập gấp, sơ đồ hướng dẫn, phim ảnh, bài viết, đưa tin thường xuyên trên các phương tiện thông tin đại chúng bằng cả ngoại ngữ và phát hành rộng rãi trong cả nước và nước ngoài. Phải quảng bá ngay từ đầu và kiên trì. Không thể coi quảng bá là việc làm thêm mà theo suy nghĩ của tôi thì đầu tư cho quảng bá phải được coi là đầu tư cơ bản như đầu tư cơ sở hạ tầng. Việc quảng bá, xúc tiến phải được thực hiện từ trước khi diễn ra Năm du lịch, cần tuyên truyền đúng nội dung, thời điểm và phù hợp với thị trường khách du lịch cũng như mục tiêu nên tập trung vào các hình thức: hợp báo, cổ động trực quan, website, báo chí và các ấn phẩm du lịch.

Các kênh truyền thông có một vai trò rất quan trọng và tỏ ra là một kênh thông tin hữu hiệu nhất để quảng bá cho Lễ hội du lịch nói chung và Lễ hội hoa phượng đỏ nói riêng. Sự đóng góp của báo chí trong việc phản ánh và xây dựng hình ảnh Lễ hội trong tâm trí người dân Việt là rất lớn. Do đó, chúng ta đã tận dụng được một cách triệt để ưu điểm của thông tin truyền thông vào quảng bá cho Lễ hội, phục vụ du lịch.

Tăng cường hệ thống thông tin liên lạc và mạng internet cần được phổ biến sâu rộng, tìm kiếm sự giúp đỡ của các cấp, thành phố, các đài phát thanh, các cơ quan báo chí và phương tiện truyền thống đại chúng phổ biến và có uy tín.

Phát hành ấn phẩm đa dạng như tờ rơi, tập gấp, quyển catalog, bản đồ Hải Phòng nhằm giới thiệu về Lễ hội, cung cấp những thông tin, hình ảnh về Lễ hội tới nhân dân cả nước và nhất là du khách nước ngoài. Có thể phối hợp với các ngành giao thông vận tải để cung cấp miễn phí trên các lộ trình Hải Phòng những tài liệu chỉ dẫn và thông tin du lịch liên quan tới thành phố.

Lắp dựng các biển quảng cáo, tuyên truyền, quảng bá cho Lễ hội Hoa phượng đỏ tại các cửa ô và trung tâm thành phố; tổ chức họp báo tại một số thành phố lớn trong nước; tích cực tham gia các hội trợ, triển lãm du lịch trong nước và quốc tế; xây dựng kế hoạch phát triển sản phẩm du lịch đặc trưng; làm việc với các doanh nghiệp hình thành các dòng sản phẩm du lịch đặc trưng làm quà tặng, trưng bày như: nước mắm Cát Hải, mật ong rừng Cát Bà, bánh đa sợi Hải Phòng, tôm khô, mực khô, hồng hoa...Đồng thời làm mới, nâng cấp các loại hình dịch vụ du lịch truyền thống, xây dựng các loại hình du lịch mới nội vùng và liên vùng dựa trên tiềm năng sẵn có.

Tận dụng các cơ hội thuận tiện để tham gia hội nghị, hội thảo quốc tế để thông qua đó có điều kiện tiếp thị, tuyên truyền, quảng bá cho du khách đến với Hải Phòng. Nếu có điều kiện, nên đẩy mạnh thành lập các văn phòng đại diện, trung tâm thông tin tại các quốc gia tại các quốc gia có thị trường khách du lịch lớn như: Trung Quốc, Châu Âu, Châu Mỹ để thực hiện chức năng du lịch lữ hành và xúc tiến việc tiếp thị nhanh và hiệu quả. Đẩy mạnh hoạt động marketing vào quảng bá cho du lịch sẽ tạo ra thuận lợi cho việc phát triển toàn ngành du lịch

3.2.5. Xây dựng, cải tạo cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật

Cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật có ý nghĩa đáng kể đối với hoạt động du lịch. Nếu như thiếu nó thì hoạt động du lịch không có điều kiện thuận lợi để tiến hành, có khi phải đình chỉ. Nơi nào chưa xây dựng được cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật thì nơi đó dù có điều kiện tự nhiên và tài nguyên du lịch thuận lợi đến mấy cũng chỉ tồn tại ở dạng tiềm năng. Chuẩn bị tốt các đề án, đề xuất với trung ương trong việc đầu tư một số cơ sở hạ tầng phát triển du lịch ở quy mô lớn có chất lượng cao, đồng bộ, đặc biệt là các khu vui chơi giải trí, du lịch biển, các khách sạn cao cấp có khả năng tổ chức hội nghị, hội thảo quốc gia, quốc tế. Bố trí vốn để hỗ trợ đầu tư hạ tầng theo đúng quy hoạch của ngành du lịch. Đầu tư trọng điểm, khai thác có hiệu quả các nguồn vốn đầu tư, bố trí ngân sách cho việc lập quy hoạch chi tiết và chuẩn bị đầu tư cho các dự án quy hoạch kết hợp với đầu tư, tôn tạo các di tích lịch sử, các công trình văn hoá phục vụ du lịch. Đầu tư đồng bộ về hệ thống cơ sở hạ tầng như đường, điện, hệ thống xử lý chất thải trong khu du lịch, dành quỹ đất cho công viên xanh, đường nội bộ, bãi đỗ xe... Phát triển hạ tầng giao thông hiện đại phục vụ du lịch, trên khai thác xây dựng cảng du lịch nội địa và quốc tế tại Cát Bà, xây dựng cầu cảng du lịch đảo Dấu, phối hợp các bộ ngành trung ương và thành phố trong việc đẩy nhanh tiến độ đầu tư. Triển khai các

dự án xây dựng trung tâm giới thiệu sản phẩm làng nghề, quảng bá xúc tiến du lịch.

Tập trung đầu tư nâng cấp hoàn thiện hạ tầng kỹ thuật sân bay quốc tế Cát Bi và mở được tuyến bay quốc tế ngắn đến Hải Phòng. Trong quá trình quy hoạch xây dựng hệ thống cảng cửa ngõ quốc tế Hải Phòng, khuyến khích xã hội hóa việc xây dựng một số bến tàu khách du lịch của doanh nghiệp văn minh, hiện đại; thực hiện hợp tác quốc tế mở tuyến du lịch tàu biển đến Hải Phòng. Tiếp tục quan tâm đầu tư nâng cấp và hoàn thiện một số tuyến giao thông phục vụ phát triển du lịch trên địa bàn thành phố, đặc biệt quan tâm cho tuyến giao thông ra khu du lịch Cát Bà. Trong việc triển khai mở đường bay và đường du lịch biển quốc tế, thành phố cần nghiên cứu thành lập tổ công tác nghiệp vụ kỹ thuật chuyên để đảm nhiệm tác nghiệp bao gồm nhân sự từ lãnh đạo Ủy ban nhân dân thành phố đến đại diện một số cơ quan, sở, ngành chức năng liên quan. Đó là một đầu mối công tác được phân cấp trách nhiệm cụ thể. Xem xét có thể giao nhiệm vụ cụ thể này cho Ban hợp tác kinh tế quốc tế thành phố trên cơ sở gắn với chức năng và chương trình công tác của từng cơ quan liên quan.

Ưu tiên phát triển quy hoạch không gian hệ thống khách sạn và hướng các dự án vào khu vực phát triển đô thị, cần đáp ứng yêu cầu khuôn viên cây xanh, đường nội bộ, bãi đỗ xe, công trình thể thao tổng hợp và các dịch vụ tiện ích khác cho du khách tại khách sạn; ưu tiên thu hút đầu tư các dự án khách sạn cao sao, đặc biệt là 5 sao, các dự án resort đồng bộ, công viên văn hóa giải trí trên địa bàn thành phố.

3.2.6. Đẩy mạnh xúc tiến quảng bá mở rộng thị trường

Nét đặc trưng của sản phẩm du lịch là một loại hàng hóa, không nhìn thấy được, không thể chạm tay tới được, do vậy khách chỉ có thể nhận biết được sản phẩm du lịch khi đã mua và sử dụng nó và các nhà kinh doanh du lịch không thể mang sản

phẩm du lịch đến tận tay người tiêu dùng. Xuất phát từ đặc điểm này của sản phẩm du lịch đã cho ta thấy việc tuyên truyền quảng bá xúc tiến cho hoạt động du lịch có ý nghĩa rất lớn, kích thích cầu du lịch, nhằm thu hút sự chú ý của du khách tới những điểm du lịch hấp dẫn. Hoạt động du lịch muốn phát triển phải nắm bắt được nhu cầu, thị hiếu của khách hàng, phải khai thác có hiệu quả tiềm năng của mọi tầng lớp trong xã hội tham gia vì vậy công tác tuyên truyền quảng bá marketing du lịch là hết sức cần thiết. Phải có một đội ngũ nhân viên marketing thị trường có đầy đủ kiến thức, kinh nghiệm và chuyên nghiệp để làm nhiệm vụ này. Tăng cường hợp tác với các địa phương trong khu vực đồng bằng sông Hồng, liên kết các tuyến du lịch...

3.3. Một số đề xuất, kiến nghị

3.3.1. Đề xuất với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng

Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Hải Phòng cần có sự kiểm kê hệ thống tiềm năng và hiện trạng khai thác sử dụng nguồn tài nguyên du lịch của thành phố. Tăng cường công tác quản lý về du lịch, nâng cao chất lượng của các dịch vụ du lịch.

Ban hành văn bản pháp lý hướng dẫn cụ thể đối với doanh nghiệp du lịch trên địa bàn thành phố, tạo điều kiện tốt nhất để thúc đẩy sự hưởng ứng tham gia của các thành phần kinh tế và cộng đồng dân cư vào các hoạt động du lịch nhằm tạo môi trường tốt cho các hoạt động du lịch diễn ra được thuận lợi và đạt chất lượng cao.

Phối hợp chặt chẽ với các doanh nghiệp lữ hành để khai thác các tuyến điểm du lịch, chương trình du lịch đặc sắc, thu hút khách du lịch trong thời gian diễn ra lễ hội.

Từng bước xây dựng đội ngũ các nhà quản lý, chủ doanh nghiệp đủ năng lực điều hành các hoạt động kinh doanh du lịch lịch có hiệu quả theo cơ chế thị trường; mở rộng hợp tác về đào tạo nguồn nhân lực với các cơ sở, tổ chức đào tạo chuyên môn nghiệp vụ du lịch của tỉnh. Liên hệ với các cơ sở đào tạo nhân lực cho du lịch trong địa bàn tỉnh để tìm những người có trình độ về công tác. Bên cạnh đó phải thường xuyên kiểm tra trình độ của các nhân viên trong ngành để nâng cao chất lượng. Nguồn nhân lực phục vụ trong các lễ hội cần được quan tâm xây dựng. Thành lập đội ngũ thuyết minh trong lễ hội (có thể thuyết minh bằng tiếng nước ngoài), nhân viên phục vụ công tác trong lễ hội cần được đào tạo chuyên sâu để mỗi người sẽ đảm nhận một khâu trong đó. Đội ngũ nhân viên vệ sinh cũng cần được thành lập. Ngoài ra, tiến hành xã hội hoá công tác giáo dục để nâng cao nhận thức cho nhân dân và du khách về văn hoá du lịch; hỗ trợ giáo dục cộng đồng cho những người dân trực tiếp tham gia vào các hoạt động du lịch. Việc làm này nếu làm tốt thì có thể xây dựng được đội ngũ cộng tác viên hùng hậu của địa phương.

Bên cạnh đó, Sở nên duy trì, phối hợp với các sở ban ngành để nghiên cứu xây dựng đề án tổ chức Lễ hội hoa phượng đỏ thường niên và mỗi năm là một chủ đề khác nhau. Tăng cường công tác quảng bá, thu hút khách du lịch trong và ngoài nước, thu hút các nguồn đầu tư để phát triển du lịch. Sở có thể cử các chuyên viên đi tham quan, học hỏi kinh nghiệm tổ chức các lễ hội hoa, cũng như các lễ hội du lịch có quy mô lớn cả ở trong nước và nước ngoài để áp dụng những kinh nghiệm ấy cùng sự sáng tạo cho Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng.

3.3.2. Đề xuất với ban tổ chức lễ hội.

Ban tổ chức lễ hội cần xác định một số hoạt động chính, cốt lõi của Lễ hội như xây dựng đêm hội, chương trình carnival một cách sôi động, hấp dẫn, mới lạ và khoa học hơn. Rút kinh nghiệm từ Lễ hội ha phượng đỏ lần thứ nhất – 2012,

hoạt động carnival chưa thực sự hấp dẫn và sôi động; kịch bản chưa khoa học và thu hút, thiếu sự sinh động của cá nhân trong ban tổ chức.

Đầu tư nâng cấp các loại hình vui chơi giải trí ngay tại trung tâm thành phố, gần nơi lưu trú và nghỉ ngơi của du khách. Có thể sử dụng các phương tiện như xe đạp, xích lô giúp cho du khách có thể dạo xung quanh thành phố nhất là đối với du khách nước ngoài, có thể đi dạo xung quanh thành phố, và có thể tự do ngắm nhìn các công trình kiến trúc nghệ thuật, hay đi dạo trên bờ hồ Tam Bạc. Điều này giúp du khách ở lại đây lâu hơn và để lại ấn tượng khó phai.

Tổ chức hoạt động kéo dài sau lễ khai mạc, tạo không khí đêm hội cho người dân và du khách, đẩy mạnh hoạt động đường phố, bố trí vừa phải các xe diễu hành, tạo điều kiện tối đa để người dân, các đơn vị, doanh nghiệp du lịch cử lực lượng gia diễu hành.

Để lễ hội diễn ra an toàn, nghiêm túc, quảng bá hình ảnh thành phố du lịch thanh bình, trở thành điểm đến hấp dẫn của du khách, các cơ quan chức năng thành phố, chính quyền địa phương cần có biện pháp cứng rắn hơn để giải quyết các dịch vụ ăn theo, “chặt chém” du khách trong mùa Lễ hội. Chẳng hạn như khoanh vùng điểm trông giữ xe tại một số tuyến phố, giao lực lượng công an, dân phòng địa phương trông giữ và công khai sơ đồ, mức phí gửi xe tại các điểm, nút giao thông quan trọng; cấm các hoạt động bán rong, chèo kéo du khách trong khoảng cách 1 km tính từ quảng trường Nhà hát thành phố đến các ngã đường; Tăng cường an ninh trong những dịp lễ hội; quy định giá bán chung cho các cửa hàng và thành lập đội kiểm tra tránh tình trạng bắt chẹt khách; bài trừ các tệ nạn, không để những ăn xin hoạt động trong phạm vi lễ hội;...

Bên cạnh đó cần đưa vào thực hiện triển khai Dự án xây dựng Quảng trường biển tại khu 1 Đồ Sơn, nâng tốc độ, đầu tư bổ sung các phà từ Đình Vũ đi Cát Bà;

tập trung các nguồn lực để xây dựng cơ sở vật chất, hạ tầng các khu du lịch trọng điểm, trùng tu các di tích quan trọng nhằm mở rộng phạm vi tham quan cho du khách trong và ngoài thời gian diễn ra lễ hội.

Trong thời gian diễn ra Lễ hội, vào buổi tối, Ban tổ chức có thể sử dụng hiệu ứng ánh sáng nghệ thuật để làm nổi bật nên sắc màu lung linh của hoa phượng, đem lại cho du khách những trải nghiệm độc đáo khi ngắm hoa dưới ánh đèn, dưới ánh trăng, được thả hồn và hòa mình vào khung cảnh lãng mạn của tự nhiên...Tận dụng những tuyến phố trở thành tuyến phố đi bộ, kết hợp xen kẽ với các gian hàng thủ công mỹ nghệ tiêu biểu độc đáo của Hải Phòng như sơn mài điêu khắc (Bảo Hà), chiếu cói Lật Dương (Tiên Lãng), mây tre đan Tiên Sa (An Dương), đúc đồng Mỹ Đồng (Thủy Nguyên), các loại hoa của làng hoa Đằng Hải...Các gian hàng ẩm thực để du khách được thưởng thức những món quà dân dã mang đặc trưng riêng của Hải Phòng như: Các món chế biến từ ốc biển, bánh mỳ cay, bánh đa cua, giá biển, nem thính, các món hải sản...

Ban tổ chức cũng có thể xây dựng những bến thuyền, nhà hàng nổi nhỏ bên bờ hồ Tam Bạc với thiết kế không gian trang trọng, tinh tế pha chút cổ xưa mang lại sự tiện nghi, lãng mạn và ấm cúng để du khách hòa mình vào không khí lễ hội và tận hưởng những phút giây vui vẻ, ấm áp bên gia đình và người thân.

Thực hiện tốt, đầy đủ theo chỉ thị 27/CT-TU ngày 12/1/1998 của Bộ Chính trị (khóa VIII), chỉ thị 14/1998/CT-TTg ngày 28/3/1998 và quyết định số 308/2005/QĐ-TTg ngày 25/11/2005 của Thủ tướng Chính phủ về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội, các địa phương cần tăng cường công tác quản lý lễ hội, đưa lễ hội dân đi vào ổn định. Các lễ hội được đầu tư tổ chức công phu, nghi lễ trang trọng theo truyền thống, nêu bật công đức danh nhân,

anh hùng dân tộc, tưởng niệm người có công với dân, với nước, đồng thời khôi phục nhiều trò chơi dân gian và các hoạt động văn hóa, thể thao quần chúng.

Khắc phục được những hạn chế và phát huy những ưu điểm của mình, tác giả tin rằng Lễ hội hoa phượng đỏ thực sự sẽ trở thành một sản phẩm du lịch đặc trưng và một thương hiệu riêng của thành phố Hải Phòng.

3.3.3. Kiến nghị với chính quyền địa phương.

Các cấp chính quyền địa phương nơi có các điểm du lịch cần nhận thức rõ được tiềm năng du lịch của địa phương mình, từ đó có chính sách khai thác và sử dụng hợp lý các tài nguyên du lịch, từ đó có chính sách bảo vệ đúng đắn tạo thuận lợi cho du lịch Hải Phòng phát triển. Ban hành các quy định hướng dẫn người dân địa phương thực hiện tốt quy định của nhà Nước về hoạt động kinh doanh du lịch và các hoạt động có liên quan đến hoạt động du lịch. Tuyên truyền giáo dục nâng cao ý thức trách nhiệm cho cộng đồng địa phương về việc khai thác và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, có ý thức bảo vệ môi trường. Tham mưu với UBND tỉnh có chính sách xây dựng và phát triển du lịch Hải Phòng để Hải Phòng thực sự là điểm du lịch hấp dẫn.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 3:

Việc tổ chức lễ hội nhằm tạo ra một loại hình lễ hội văn hóa du lịch mới, dựa trên hình ảnh Hoa Phượng, bởi từ lâu, hình ảnh hoa phượng đỏ đã gắn bó và là biểu tượng, tên gọi thứ hai của thành phố Hải Phòng. Hoa phượng với màu đỏ thắm tươi, rực rỡ, nóng bỏng thể hiện phần nào tính cách, cốt cách con người Hải Phòng: Nồng nhiệt, hiếu khách, mạnh mẽ... Việc tổ chức Lễ hội Hoa Phượng Đỏ sẽ tạo sự khác biệt riêng, đặc trưng riêng của Hải Phòng, từ đó góp phần làm nổi bật chủ đề của Năm Du lịch Quốc gia khu vực đồng bằng sông Hồng 2013. Bên cạnh đó,

thông qua Lễ hội này, Hải Phòng hiện thực hoá ý tưởng tạo bước ngoặt trong công tác tổ chức sự kiện, quảng bá hình ảnh và thu hút khách du lịch đến với thành phố, đồng thời mở ra cơ hội phát triển sản phẩm, liên kết du lịch trong nước và quốc tế. Nhưng trên thực tế, trong những năm qua, việc khai thác những tài nguyên này phục vụ du lịch của thành phố chưa được chú trọng và quan tâm đầu tư đúng mức. Do vậy cần có những chính sách phù hợp để khai thác được nguồn tiềm năng sẵn có, giúp du lịch Hải Phòng có những bước phát triển tương xứng với tiềm năng của mình. Trong chương 3, em đã đưa ra một số kiến nghị cũng như giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả quảng bá du lịch của Lễ hội tạo tiền đề hoạt động mang tính đột phá, tạo sự khác biệt, hấp dẫn để thu hút sự quan tâm của người dân, du khách trong và ngoài nước

PHẦN KẾT LUẬN

Việt Nam trong thời kì hiện đại và phát triển như ngày nay, được đánh giá là đất nước có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch và lễ hội du lịch là một trong những tiềm năng ấy. Nắm bắt được lợi thế đó, Việt Nam nói chung và Hải Phòng nói riêng đã nhanh chóng đề ra các phương án và giải pháp phù hợp để thúc đẩy sự phát triển của du lịch cho đất nước.

Là một trong những dạng tiêu biểu và đang phát triển mạnh của lễ hội hiện đại đó là lễ hội du lịch. Tuy là hình thức sinh hoạt văn hoá mới mang đậm yếu tố kinh tế, văn hoá xã hội nhưng lễ hội du lịch luôn tiếp thu, kế thừa và phát triển nhằm hoàn thiện và nâng cao những giá trị, thành tựu của nền văn hóa dân tộc, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của đông đảo các tầng lớp nhân dân. Dưới góc độ nào đó, cùng với lễ hội truyền thống, lễ hội hiện đại nói chung và lễ hội du lịch nói riêng đã trở thành một “ sân chơi văn hoá” mang sắc thái hiện đại. Nó phần nào

xoá đi yếu tố “địa phương chủ nghĩa”, tính bản vị, cục bộ địa phương, sắc tộc để hướng tới những giá trị chân – thiện – mỹ mang tính phổ quát.

Trong những năm qua, du lịch Hải Phòng đã có những bước tiến vượt bậc, góp phần quảng bá hình ảnh thành phố ở trong nước cũng như trên thế giới. Việc hình thành ý tưởng và tổ chức thành công Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ nhất năm 2012 và Lễ hội hoa phượng đỏ lần thứ hai năm 2013- là sự kiện cốt lõi trong Năm Du lịch quốc gia 2013 - Hải Phòng đã mở ra một hướng đi mới cho sự phát triển của du lịch thành phố trong việc áp dụng một loại tài nguyên mới - Lễ hội du lịch. Năm Du lịch quốc gia 2013 là cơ hội tốt để xây dựng và nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch chủ lực mang đậm bản sắc văn hóa và thiên nhiên rừng - biển - đảo của thành phố Hải Phòng và các địa phương khu vực đồng bằng sông Hồng; đồng thời là cuộc vận động lớn của thành phố Hải Phòng góp phần tạo sự đồng thuận, làm chuyển biến nhận thức của các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể và nhân dân về vị trí, vai trò của ngành Du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội.

Với kiến thức còn nhiều hạn chế, người viết chỉ dám đưa ra những nhận định chung nhất về một loại tài nguyên vẫn còn tiềm ẩn nhiều giá trị. Hi vọng rằng đó cũng là một sự gợi mở mang tính định hướng để các cơ quan chức năng có được cái nhìn toàn diện về Lễ hội du lịch và Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng, từ đó có những chính sách khai thác phù hợp, nhằm thu hút nhiều hơn nữa khách du lịch đến với Hải Phòng, đóng góp vào ngân sách chung của thành phố./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

A. Sách, báo, tạp chí

- Tài liệu tiếng Việt

1. Dương Văn Sáu, Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển Du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội năm 2004.
 2. Lê Văn Kỳ, Mối quan hệ giữa truyền thuyết người Việt và hội lễ về các anh hùng, NXB Khoa học xã hội 1997
 3. Nguyễn Hữu Thức, Về phân loại Lễ hội hiện nay, Tạp chí Văn hóa, nghệ thuật số 304.
 4. Sở văn hóa, thể thao và du lịch Hải Phòng, Kế hoạch phân công nhiệm vụ triển khai tổ chức các hoạt động tại Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ nhất, 2012.
 5. Sở thông tin và truyền thông, Báo cáo công tác thông tin, tuyên truyền Lễ hội hoa phượng đỏ Hải Phòng lần thứ nhất năm 2012.
 6. Sở Văn hóa thể thao và Du lịch Hải Phòng. 2007. Rà soát, Điều chỉnh, Bổ sung Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Thành phố Hải Phòng đến năm 2020. Hải Phòng.
 7. Toan Ánh, Phong tục Việt Nam, NXB Khoa học xã hội, 1991.
- Tài liệu tiếng Anh:
8. Bài tham luận tại Hội thảo Nghiên cứu Quốc tế của GTTP (the Global Travel and Tourism Partnership – Đối tác Du lịch và Lữ hành toàn cầu), Monaco năm 2011
 9. International Journal of Event Management Research, Volume 5, Number 1, 2010.
 10. “Interconnected worlds: tourism in South East Asia” - Erik Cohen, Elsevier Science Publication, UK, 2001)
 11. Journal of travel research: a quarterly publication of the Travel and Tourism Research Association. - Thousand Oaks, Calif. [u.a.] : Sage, ISSN 0047-2875, ZDB-ID 8643775. - Vol. 41.2003, 4, p. 385-392)

12. Trong cuốn “Folklore và một số thuật ngữ đương đại” của Viện Nghiên cứu Văn Hoá xuất bản 2005.
13. The Buon Ma Thuot Coffee Festival, Vietnam: Opportunity for Tourism? (Lee Jolliffe, Huong Thanh Bui and Hang Thy Nguyen), trích trong tuyển tập nghiên cứu “International Perspectives of Festivals and Events Paradigms of Analysis”, Elsevier Ltd, 2009)

B. Website

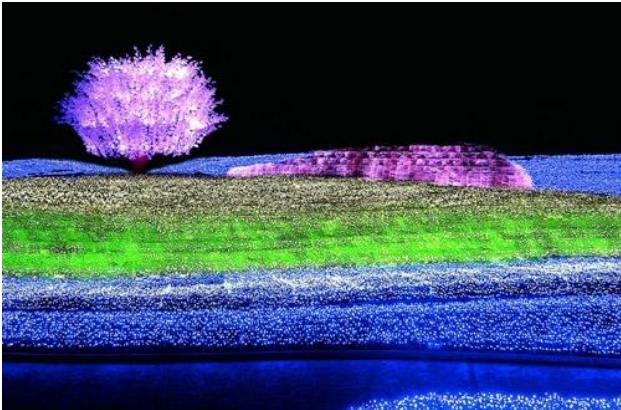
14. www.lehoi.cinet.vn
15. <http://www.chinhphu.vn>
16. <http://www.thongtindulichvietnam.com>
17. www.tailieu.vn
18. www.dulichhaiphong.gov.vn
19. www.khoaluan.vn
20. www.thegioidulich.com.vn

PHỤ LỤC

A, Một số hình ảnh về Lễ hội du lịch trên thế giới và ở Việt Nam

Lễ hội hoa anh đào Nhật

Lễ hội đèn Led ở Nhật Bản

Lễ hội đèn lồng ở Thượng Hải

Lễ hội hoa phượng đỏ - Hải Phòng lần 1

Lễ hội hoa phượng đỏ lần 2